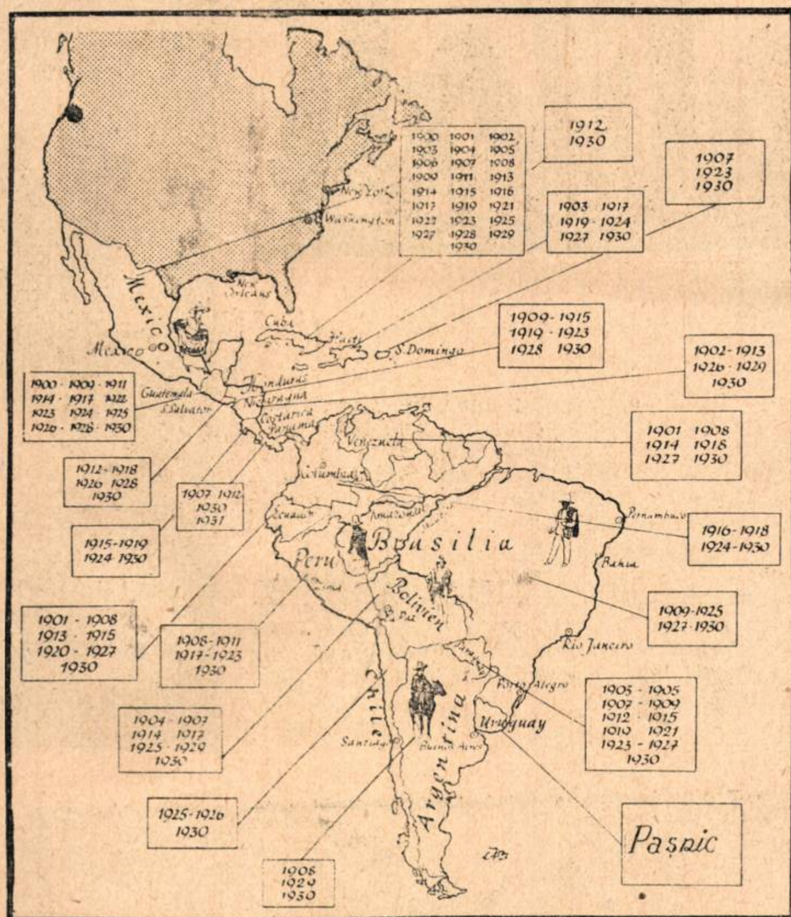
CONTINENTUL REVOLUŢIONAR

Desenul de mai sus, reprezintă America de Sud, cea centrală şi Mexicul, regiune a globului unde au loc cele mai dese şi mai groteşti revoluţii. In dreptul fiecărei ţări se găseşte indicaiţa anilor ultimelor revolte. La Galaţi, pe timpul frecventelor incendii, circula o glumă :

— Unde mergem diseară ?

— La foc.

In America de Sud, dictonul suferă o mică modificare :

— Ce faci mâine ?

— Puţină tragere şi exerciţii de fugă.

— Au trecut de-acum 15 zile ?

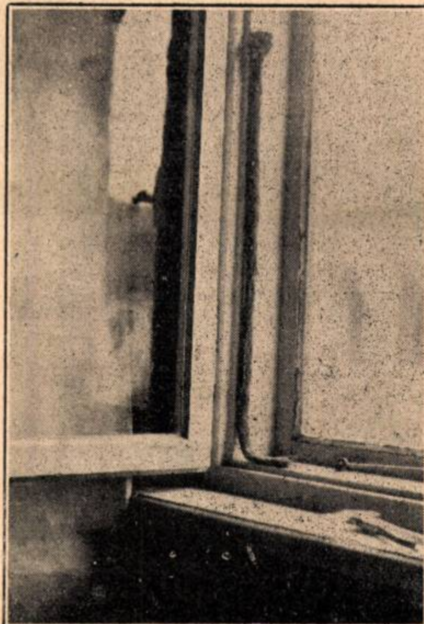
— S'a modificat regulamentul. Avem revoluţie din 12 în 12 zile.

Işi poate deci închipui oricine, ce plăcută este o călătorie în America latină, mai ales că, în adnotaţiile hărţii noastre, nu sunt socotite ultimele revoluţii pe 1931.

Se anunţă Crivăţul

Gospodarii cari nu s'au îngrijit din timp, se grăbesc să ia măsuri.

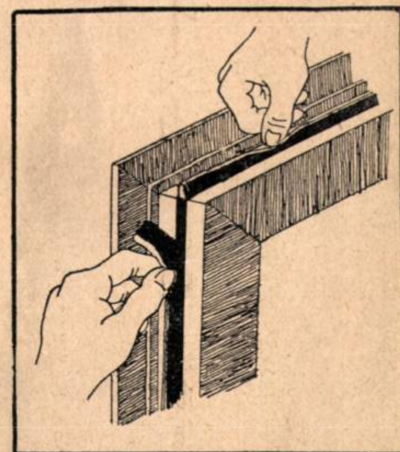
In Basarabia se lipesc ferestrele cu hârtie. Mijloc eficace, dar foarte nehigienic, împiedicând aerisirea.

Aspectul dezolant al ferestrelor cu burleţi

Uşile exterioare se baricadează cu covoare, perne, saltele, etc. Aceasta metodă ajută numai când pernele sunt foarte bine ajustate, dar e nepractică. Apărătoarele putrezesc repede.

In foarte multe case se bat burleţi — deşi nesimpatizaţi, atât din cauza aspectului lor urît, cât şi prin faptul că nu-şi împlinesc rolul ce li se dă. Dealtfel aceşti burleţi sunt extrem de nehigienici, servind drept depozit murdăriei şi cuib pentru insecte.

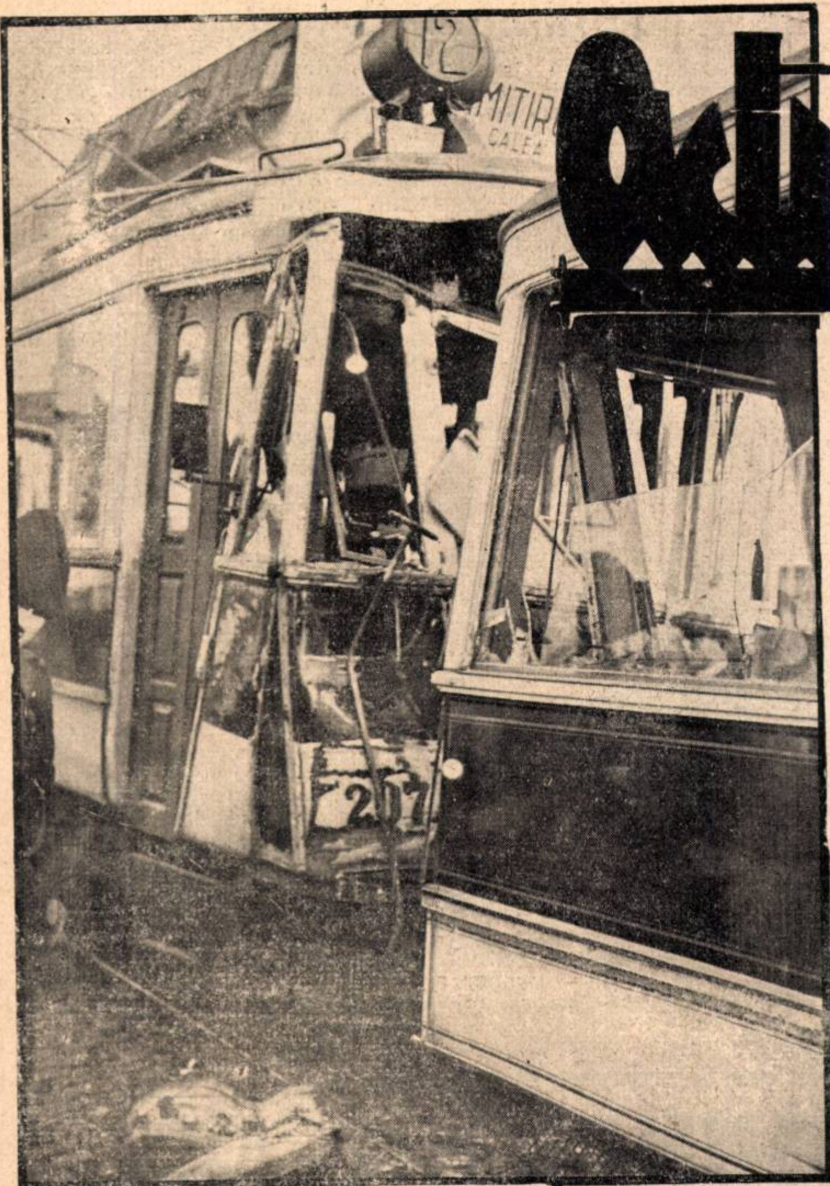

Dispozitivul „Hermetic"

In gospodăriile moderne se aplică un procedeu nou — montarea de benzi late de gumă ce se lipesc într'un şanţ tăiat electric în cercevea, cu o maşină de mână. Inchiderea se face *„hermetic"* — economia de combustibil e mare — iar funcţionarea ferestrelor şi deci aerisirea nu e stingherită. Acest sistem mai are şi avantajul că apără vara de praf şi ploaie.

Montarea se face însă de oameni speciali. S'au executat şi la noi în ţară foarte multe etanşări de acest fel şi cu mult succes.

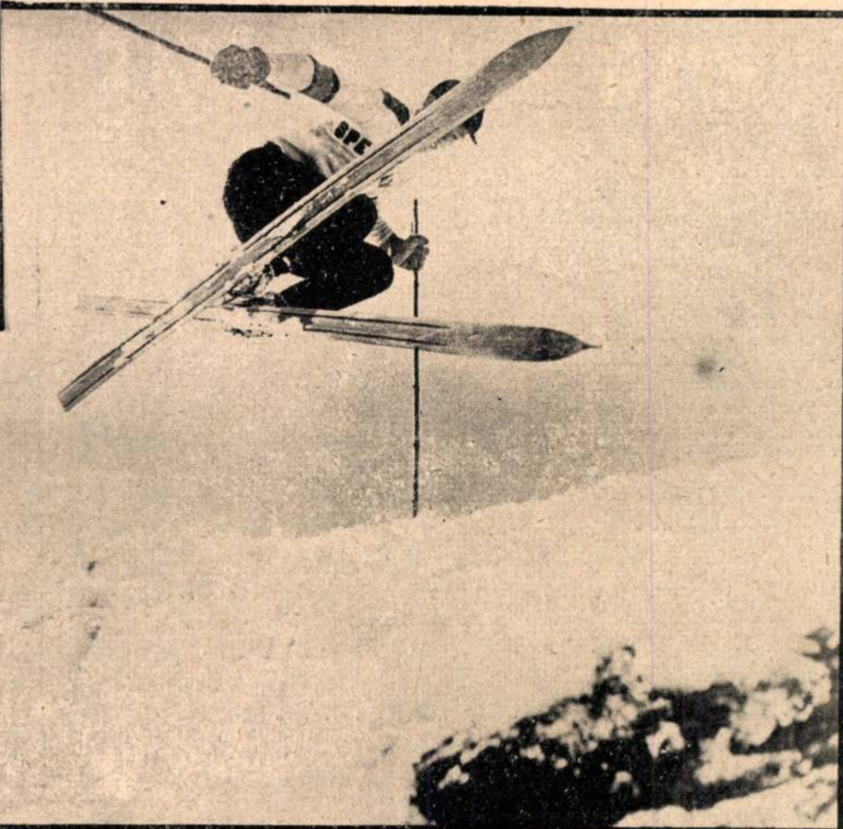
Actualități

Dreapta: *In Speculator, o stațiune sportivă de iarnă din Statele Unite, săniuțele sunt practicate pe o scară foarte intinsă, nu numai ziua, ci și in toiul nopții. Deobiceiu sunt intrebuințate săniuțele indiane, iar in loc de electricitate, pista este luminată de facle, infipte in zăpadă.*

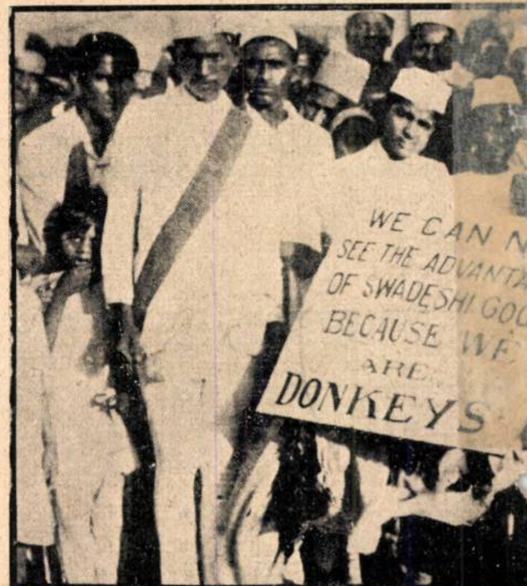
Dreapta jos: *La alegerile pentru președinția Camerei franceze, candidează și d. Gratien Candace, deputat de Congo, care deși născut in Toulouse, este un negru de cea mai veritabilă calitate, după cum se poate vedea din fotografia noastră.*

Sus: *Un accident de tramvai s'a intâmplat in Capitală, pe calea Șerban-Vodă. Unui vagon de pe linia 12 i s'a stricat frâna in plină pantă și coborind cu viteză inapoi, a lovit un alt vagon. Șase pasageri au fost răniți.*

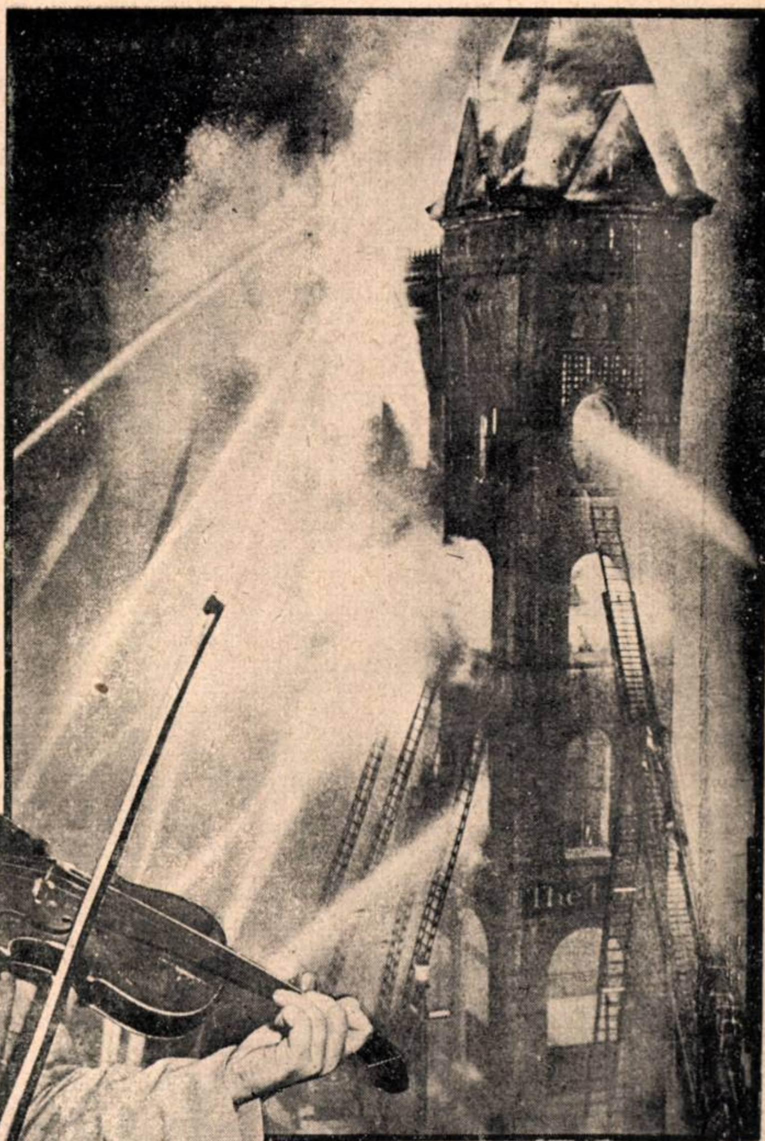
Dr.: *In timp ce maeștrii skyori se antrenează la Speculator (America), pentru Olympiada din 1932, in Florida sezonul balnear este in toi.* (st. jos).

La Karachi a avut loc de curând o ... purtau pancarte pentru boicotul mărfurile... lor indigene, pentrucă suntem... măgari").

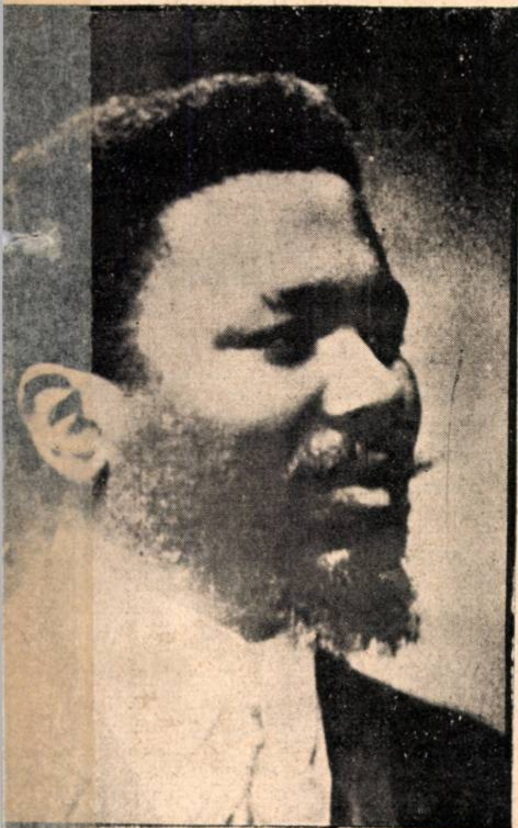

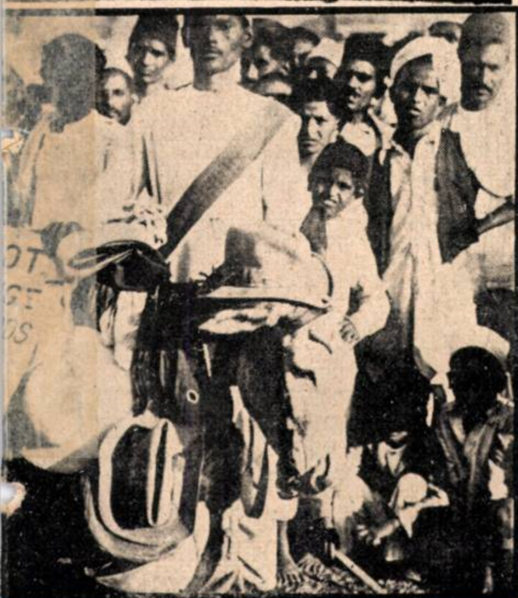

Sus: *Un incendiu uriaș a isbucnit în cartierul gazetelor din Baltimore, (America). Fotografia noastră reprezintă localul incendiat al ziarului „Baltimore Post" care a fost distrus în întregime.*

Stânga: *d. Albert Einstein, maestrul cifrelor, este în acelaș timp și un maestru al arcușului.*

Jos: *In restaurantul „Landhaus" din Berlin, dansează dela 2 Ianuarie crt. tânărul Erich Kohler, care vrea să întreacă recordul de durată stabilit de Fernando la 152 ore.*

demonstrație a naționaliștilor indieni, cari engleze. („Nu vedem avantagiile mărfuri-

CRONICA cinematografică

D. I. Suchianu

CUSURURI

IN afară de „Cântecul s'a sfârşit", despre care am vorbit în cronica trecută şi asupra căruia ne propunem să mai revenim, —în afară de această fermecătoare bucată a casei „Mercur", toate celelalte filme care i s'au servit consumatorului bucureştean în ultima lună, au fost de o calitate destul de inferioară. A vorbi de ele ar fi şi prea lung — căci sunt multe — şi prea inutil, căci la ce serveşte să spunem despre ceva că e prost? Interesant este, mai ales pentru o artă în plină formaţie cum e cinematograful, să se semnaleze cutare ideie mimică nouă, care îmbogăţeşte alfabetul de expresie al ecranului, să se indice cutare metodă regisorală inedită, sau cutare actor, care introduce un stil personal propriu, care joacă aşa cum nu se mai jucase încă, etc., etc. Intr'un cuvânt interesant e mai cu seamă să se arate calităţi pozitive, nu cusururi.

Defectele sunt importante, numai atunci când au o semnificaţie generală, adică atunci când ne arată toate inconvenientele şi neizbânzile la care ne antrenează cutare metodă artistică greşită.

Iată de pildă filmul care rulează şi acum în Bucureşti, tras dintr'un roman de Jules Verne, unde ni se reprezintă, în hiper-carton colorat, misterele fundului oceanului. Acest film, care e lamentabil, ne arată neajunsurile „vorbitoarelor" tot aşa cum ni le arată, indirect, un vorbitor bun ca „Das Lied ist aus". Cel dintâi ne probează direct că „vorbitorul" e artisticeşte o erezie, celalt ni-o dovedeşte indirect, şi anume făcând pe spectator să constate, că oridecâte ori intervine o conversaţie, filmul devine plicticos, şi în schimb oridecâte ori avem numai joc de fizionomie sau cântec (cântec intercalat cu meşteşug şi naturaleţe) filmul redevine artisticeşte impecabil. Şi atunci spectatorul fatalmente conchide, că tot ce e într'adevăr bun într'un film, e nevorbitor. Dar cum spuneam, vom reveni mai pe larg, asupra lui „Das Lied ist aus".

In „Insula misterioasă" (aşa mi se pare că se numeşte filmul tras după Jules Verne de care vorbiam mai sus), absurditatea vorbitoarelor se etalează simplu şi direct. Avem doi oameni, un prinţ şi un savant, care discută teorii filozoficobiologice. Teorii stupide şi naive, cum ştia să le facă defunctul autor. Dar asta n'ar fi fost nimic, dacă ni s'ar fi reprezentat plastic lucruri fantastice amuzant făcute, cu cât mai puţine comentarii filozofice. Aşa ar fi făcut regisorul de acum cinci ani, pe vremea cinematografului mut. El ar fi fost obligat să găsească detalii plastice şi trucuri de spectacol, fără de care filmul ar fi fost pur şi simplu inexistent. Azi nu mai e nevoie de nici-o invenţie, de nici-o imaginaţie. Cuvintele vorbite vor face toată treaba. Nu mai e nevoie să ne frământăm meningile cu găsirea unor imagini care să se explice singure; textul conversaţiilor ne va spune ce trebue să înţelegem în ceeace vedem.

Iată de pildă în filmul lui Jules Verne. Doi oameni discută asupra originilor omului şi evoluţiei animalelor. Ni se reprezintă cei doi domni făcând conversaţie; apoi scena se schimbă şi ni se arată cutare aspect din fundul mării, sau o bucată de os sau cine ştie ce alt material didactic. In timpul acesta însă, continuăm a auzi vocea actorului, fără să-l mai vedem pe el; apoi iar îl vedem; apoi iar nu-l mai vedem; şi în tot acest timp vocile nu se opresc o clipă.

Iată unde duc vorbitoarele. Duc la rezultate exact contrare celor cu care se lăudaseră la început. Ele au debutate cu pretenţia de o completa realul, de a da mai integral iluzia realităţii. Şi au ajuns la filme unde ni se arată un fel de „uite popa nu e popa", doi oameni care vorbesc în faţa noastră şi cari deodată dispar, fără însă a înceta să mai vorbească, şi apar alte imagini, acompaniate în chipul cel mai bizar de o voce venită de nu se ştie unde. Acest procedeu e mai întâi, obositor, al doilea enervant şi al treilea ireal. Mai ales ireal. Aşa ceva nu s'a pomenit nicăeri în viaţa adevărată. Un os sau o balenă care îşi face propria sa descripţie, care ne ţine un curs de ştiinţe naturale despre sine, şi asta cu o voce foarte omenească de bariton. Este de o bufonerie prea mare pentru ca să nu merite a fi semnalată drept un exemplu caracteristic, de primejdiile spre care duce filmul vorbitor. Fără îndoială, existenţa unui „speaker" invizibil, care să dea explicaţii este perfect justificată, într'un film instructiv. Dar cu condiţia ca acest conferenţiar să rămână tot timpul şedinţei invizibil, să fie speaker adică vorbitor de unul singur nu personaj în piesă şi mai ales filmul să fie documentar, nu dramatic. In filmele cu subiect, procedeul speaker-ului dă rezultate groteşti şi o senzaţie penibilă de ireal.

E simptomatic cum filmul vorbitor, născut din pretenţia de a da o mai deplină iluzie realităţii, a junge la rezultatul exact contrar: spectacole de o mie de ori mai ireale ca vechile filme de acum zece ani.

Dar panta firească a cusururilor nu se opreşte aci. Filmul Jules Verne de care vorbiam e făcut în America, şi deci vorbit în englezeşte. Cum însă peliculele americane sunt destinate să ruleze şi în ţări unde limba germană e mai cunoscută decât cea engleză, se face şi o versiune nemţească. România e considerată din numărul acestor ţări.

Şi este o adevărată plăcere. Oricât ar semăna între ele cele două limbi; oricât s'ar alege cuvinte care să aibă măcar consonantele asemănătoare, tot nu se poate evita să se sincronizeze din când în când câte un *b* explosiv, par'că ieşit din tun, cu o gură deschisă cât o şură care articulează un simplu A. Şi efectul este — cum vă puteţi uşor închipui — de o naturaleţe fermecătoare.

Pe de altă parte necesitatea de a se căuta cuvinte, care în ambele limbi, să necesite mişcări de buze aproximativ asemănătoare, face ca textul, deja destul de idiot şi aşa, să devină şi caraghios pe deasupra. Dela apariţia primului vorbitor la Bucureşti, am spus că-i omeneşte imposibil, ca textele conversaţiei să fie corecte artisticeşte.

Pentru toate aceste motive, şi pentru multe altele, filmul vorbitor are tendinţa naturală de a fi un film prost. Când totuş reuşeşte să fie bun, această isbândă se datoreşte unor trucuri şi unor precauţii care confirmă tendinţa naturală către prost despre care tocmai vorbiam mai sus.

Benito Mussolini

(Urmare din pag. 10).

Când Laila termină, soldatul îşi trase chipiul de pe cap şi bandajul de pe obraz, exclamând:

— „Io sono Mussolini".

Intre Duce şi Laila se porni o convorbire afectuoasă. El îi aminti de întâlnirea lor din 1909 spunând că el a fost călătorul cel sărac.

Azi prietenia lor e mare şi talismanul ce-l poartă Mussolini drept amintire din partea Lailei, i-a folosit în multe rânduri.

Nu este oare această întâmplare o pildă convingătoare pentru sceptici, că soarta se poate ghici din liniile palmei? Oricâtă îndoială am avea în privinţa ştiinţelor oculte, trebue să recunoaştem că o prezicere de felul celei făcute de Laila lui Mussolini, îi dă omului o puternică încredere în sine? T. B.

DESARMARE

(Urmare din pag. 12)

pra capitalelor. Germania avea şi dreptate, căci e singura ţară căreia îi este interzisă aviaţia militară.

V. DISPOZIŢII GENERALE

Dispoziţiunile acestea precizează controlul internaţional, în aplicarea proiectului, procedura în cazul eventualelor incidente şi modul de aplicare a sancţiunilor.

S'a iscat şi aici un desacord, pe pe tema controlului internaţional. Franţa afirmă că fără control nu poate exista o convenţie respectată. Anglia declară însă, că nu acceptă anchetă fără asentimentul Statului interesat, iar Italia nu admite nici un control, deoarece acesta — zice dictatorul — ar constitui un fel de atentat la suveranitatea naţională.

PACTELE DEFENSIVE

Cu două numere în urmă am consacrat un articol documentar, relaţiunilor dintre ţările care ne sunt vrăjmaşe. Credem necesar să arătăm de data aceasta şi situaţia defensivă a celorlalte popoare.

Siguranţa păcii europene,— pentru care s'au dus faimoasele bătălii diplomatice dela Geneva, încă din anul 1920 şi până astăzi, sincer vorbind, este foarte vag schiţată, dacă ne referim la fiecare ţară în parte. In afară de Anglia, care e protejată de natură, de mare şi Ocean, niciuna dintre fostele aliate nu se află în siguranţă excepţională, cu toate sforţările Ligii.

Franţa, care e cea mai mare speranţă a statelor centrale şi a noastră, se află la rândul ei, în nesiguranţă, mai ales decând nu stă tocmai bine cu Italia, care garanta Renania.

Dacă noi însă ne plângem că suntem din ce în ce mai ameninţaţi de pactele inamicilor, — cari ne-au înconjurat cu poligonul morţii, — să nu credeţi că nu fac acelaş lucru şi statele potrivnice nouă. Acordurile defensive încheiate între Franţa, Iugoslavia, România, Polonia şi Cehoslovacia, sunt temute de statele cu alianţe ofensive.

Germania, mai ales, se declară complet desarmată, în compania Austriei, Bulgariei şi Ungariei şi publică hărţi intenţionat eronate, în care arată cât de superioare sunt armamentele statelor învingătoare, faţă de aliatele ei, din care — cu toată bunavoinţa — nu poate exclude Italia, în timp ce Rusia e... trecută cu vederea.

Din cele două hărţi pe care le publicăm în acest articol, se pot vedea pactele defensive, existente în momentul de faţă şi cifra armamentelor, aşa cum o socoteşte Germania.

Tot Germania, declară de multe ori, când e luată de scurt, că... nu vrea războiu şi că din contra, celelalte state o ameninţă...

Dar ne-ar putea spune oare domnul Hitler ce înseamnă agitaţia **pentru revizuirea tratatelor?...**

J. de S.

Sfaturi pentru îngrijirea frumuseții

O cititoare. — Strada Vasile Lascăr No. 9. Veți fi încântată.

O studentă. — Apa rece și săpunul desigur că usucă și cojesc obrazul, astfel că se explică dece nu se prinde pudra. Utilizează sub pudră crema de care mă întrebi și îmi vei mulțumi.

Monica. — Ca să-l facem din nou negru-corb cum ziceți că v'a fost părul, e foarte greu. Il vom face întâi castaniu închis și apoi negru. Pentru culoarea de castaniu apă de rose 120 gr. Apă de Colonie 100 gr. Acid pirogalic 10 gr. Pentru creșterea rapidă a genelor, așa cum vrei, un descântec ar fi de folos și atunci ar crește rapid genele chiar într'o noapte. Dar cum eu nu sunt meșteră în descântece cu efect rapid, urmați mai departe tot cu pilocarpină și ulei de ricin.

Țuculică, Buzău — Semen Sabadil 10 gr. și alcool 100 gr., cum și ce fel? Sabadila este o sământă și trebue ținută în alcool timp de 3 săptămâni .apoi filtrat și în această soluție veți pune celelalte ingrediente. Așa ați făcut? Lămuriți-mă.

Un conseil. — Că se formează mici riduri la ochi când râdeți nu e nimic. numai copiii râd fără frică de riduri. Utilizați pentru pori și ten preparatele mele, apa și crema Laura.

Lygia Delaiași. — Cine e persoana care răspunde la rubrica „de vorbă cu cititorii" din revistă? Iată o întrebare care nu pot răspunde eu. E secret profesional și convenție între noi, să nu ne trădăm. Să trecem la celelalte întrebări. Cum se poate avea un ten gras și totodată mat? Dacă e gras e lucios și viceversa. Nu doriți să fiți frumoasă, căci fetele frumoase sunt speculate? In ce mod și de cine? Sunteți fericită cu această consolare? Nu cred însă că e chiar atât de sinceră. Utilizați pentru ten crema Laura No. 1.

Cezara. — Coșurile nu dispar cât timp luați untura de pește. Există strânsă legătură între ele. Luați drojdie de bere dimineața în intervalul cât luați și untura. Tenul se va curăța.

Studentul I. — Utilizați la fiecare bărbierit crema: Cetaceum 8 gr. ceară 6 gr. Glicerină 20 gr. Părul de prisos dispare radical numai prin electroză.

O rusoaică urâtă. — Utilizați numai crema fără uleiul de migdale, altfel veți face tenul prea gras.

Myra-Miralina. — Pentru brațe apă boricată 100 gr. Alcool 100 gr. Tymol 0,50 gr. Eucaliptol 1 gr. Glicerină 50 gr. Resorcină 2 gr. și crema sulf. pp. 2 gr. zinc oxid 5 gr. Vaselină 80 gr.

Susy W. — Doriți să intrați în gazetărie? E tot atât de ușor cum ați cere să fiți star de cinema. Dar mai întâi de toate aveți aplicație? Șomajul este mare chiar în branșa noastră și sunt camarazi din cei mai destoinici rămași pe dinafară. Imi pare rău că sunt nevoită să vă spulber iluziile. In prezent însă....

Mica Dv. — Mica mea?! Vă adopt cu plăcere imediat. Pentru ochi veți face exact ca U. G. Brașov. Pentru căderea părului, am publicat 22 de rețete în revistă. Cum se face că nu ați reținut nici una până acum?

Mădălina. — Ce cură ați urmat pentru slăbit? Tare aș vrea să o cunosc și eu. Pentru coșuri crema Laura No. 2.

Liliana. — Pentru puncte negre vă repet și pentru dv., ceeace am repetat de sute de ori până acum: Calomel 1 gr. zinc oxid 3 gr. Tanin 1 gr. Ac fenic 5 pic. Vaselină 50 gr. Ceară 5 gr., în strat ușor.

Eleonora Jipa. — Scumpă dudue, aflați că din cauza apei oxigenate utilizată pe păr, nu curge puroi din nas... Puroiul acela are altă cauză. Apa oxigenată cel mult cu vremea strică părul, îl aspreşte și îl toacă la vârf. Vă recomand în schimb rădăcina de rhevent 50 gr. fiartă o jumătate de oră în 500 gr. vin roșu. Cu soluția aceasta veți spăla părul. cu o bucată de vată.

Primo Carnera-Galați. — In detaliile ce-mi dai și în care te plângi cu jale mare de un început de obesitate, nu-mi spui al câtelea ești în clasă. Am absolută nevoe de o sinceră mărturisire în această privință, căci după câte știu nu există student cu 9 sau 10 la matematici și latină, care să aibă proporții îngrijitoare.

Să mă ferească Dumnezeu să-ți prescriu medicamente de slăbit la vârsta d-tale. Ce vrei să mă cheme peste câteva luni, papa și mama, la parchet?

Tot ce te pot sfătuit, e să nu mănânci dulciuri, (după cum vezi îți suprim desertul) să te hrănești cu fripturi la grătar, salată verde, fructe, mere, mult iarurt; nu mânca tăeței, macaroane, cartofi... etc. Dar vezi să nu faci ca un cunoscut artist de teatru, care la vârsta d-tale se făcuse vegetarian, cu singura deosebire că la restaurantul unde îl vedeam mâncând, lua trei porții de ciuperci cu smântână, trei porții de spanac cu pilaf și așa mai departe.

Obesitatea lui precoce nu-l împiedeca însă a fi un băiat frumos, cu un obraz uimitor; femeile l-au botezat **„Păpușa cu ten de porțelan". Aceasta** ți-o servesc ca primă de consolare.

Nora-Moreni. — Spuneți farmacistului dv., că am cel puțin tot atâtea studii ca și d-sa. Il pot servi cu N-rul diplomei de licență în farmacie, din Monitorul Oficial.

Vă mulțumesc că totuși aveți mare încredere în sfaturile mele.

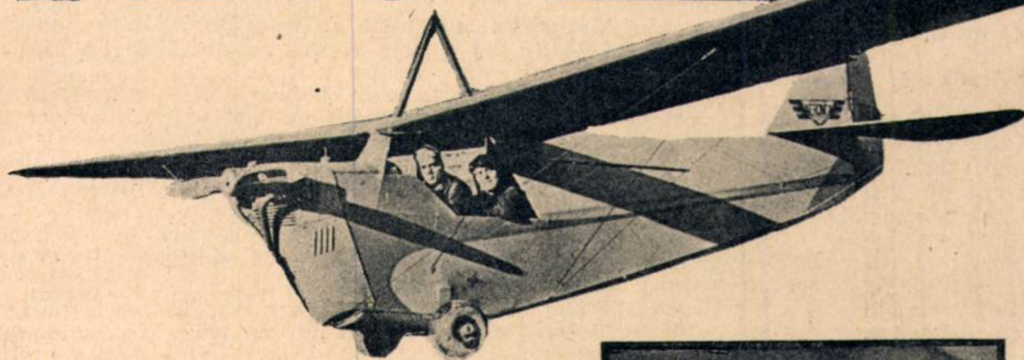
Da, produsele de care mă întrebați sunt preparate cu multă îngrijire. Ca să știți unde să vă adresați, citiți anunțul din revistă, sau scrieți-mi personal: str. Fecioarei No. 5 (d-nei farmaciste Laura). Vă voi da toate indicațiile necesare.

Laura. — Cura de slăbit nu constă în a mânca mâncare puțină, scumpa mea Laura II, ci în a mânca rațional, după o anumită logică. Așa dar vei abandonă lămâile prea multe, vei mânca pesmeți de Karlsbad, pâine de loc, vei bea ceaiuri cu multă lămâie, fripturi uscate, fructe multe. O zi pe săptămână vei bea numai ceaiuri, sau vei mânca portocale. Mișcare multă și gimnastică și mai multă.

Doina II. — Cu toate că mai am un răspuns la Doina totuș nu puteam schimba pseudonimul în Hora Unirii sau Sârba Popilor. Deci fie tot Doina: Pentru porii dilatați: Alcool pur 100 gr. apă hamamelis 50 gr. apă laurocerasi 50 gr. ac. salicilic 1 gr. Na boracic 5 gr. Da, recetele date de mine se pot face la orice farmacie. **LAURA**

AVIONUL CARE NU UCIDE

Sus: *Inventatorul Cierva pe aerodrom, primind felicitări;* mijloc: *un avion care nu se poate răsturna;* mijloc jos: *un model de giruettă;* jos: *un monoplan de școală care poate aterisa pe orice loc, fără pericol.*

IN URMA numeroaselor accidente înregistrate în domeniul aviației, câțiva technicieni de valoare din străinătate, și-au propus să perfecționeze avioanele cu o serie de modificări și inovații, așa fel ca anul acesta sborul să fie pus la adăpost de orice pericol.

Din constatările acestor technicieni s'a ajuns la concluzia, că 50 la sută din piloți erau uciși prin așa numita *pierdere de viteză.*

De fapt expresia este inexactă. Nu este o pierdere de viteză propriu zisă, ci un fenomen al aerului. La o viteză minimă de 65 km., pe oră, un avion își crează curentul de aer de care are nevoe ca să se înalțe și să-și stabilizeze echilibrul. Forța aerului devine egală cu aceea a cimentului; avionul lunecă deci pe un drum propriu.

Aerul spintecat în două formează o zonă de presiune sub aripi și o altă zonă de vid, deasupra aripilor. Aceasta, când avionul sboară în unghiu normal, adică atunci când aripile atacă aerul din fața lor.

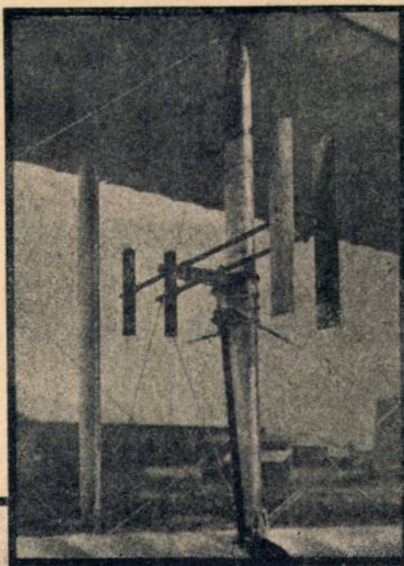
Când unghiul este de 5%, aparatul sboară perfect. La 10% mai sboară, dar refuză să se înalțe. La 15% însă, se formează mici vârtejuri de aer deasupra aripei. In momentul acesta avionul este în pericol. Aerul în loc să creeze o presiune regulată dedesubt și o depresiune normală deasupra, a devenit o zonă de vârtejuri, care combate principiul sborului.

De aici pierderea aceea de viteză și apoi, prăbușirea iremediabilă.

Technicianul francez Constantin a demonstrat, că dacă s'ar putea evita această decolare a aerului dela suprafața aripei, dacă formarea vârtejurilor ar putea fi întârziată, s'ar suprima acea pierdere de viteză, care nu e altceva decât sborul la un unghiu prea mare.

Fenomenul s'ar putea înlătura printr'o crăpătură longitudinală la partea anterioară a unei aripi. In modul acesta curentul de aer se restabilește chiar la cele mai mari unghiuri.

Odată în posesia acestei invenții, Constantin merse și mai departe, îndreptându-și cercetările în domeniul stabilizării automate, adică să dea avionului posibilitatea de a se controla el însuș în echilibrul aerian, fără nici o intervenție din partea pilotului.

Invenția lui a provocat de data aceasta senzație, în toată lumea. Era vorba de un dispozitiv numit *giruetă*, un fel de elice, — de dimensiuni și construcție mult mai reduse și mai curioase ca aceea pe care o cunoaștem azi, — care plasată în fața avionului, în plină putere a vântului, avea menirea să comande guvernarea aparatului fără să fie nevoe de nici o intervenție a omului.

Prin invențiile lui Constantin avionul a câștigat mult, totuș pilotul rămânea amenințat de multe alte pericole, tot atât de importante.

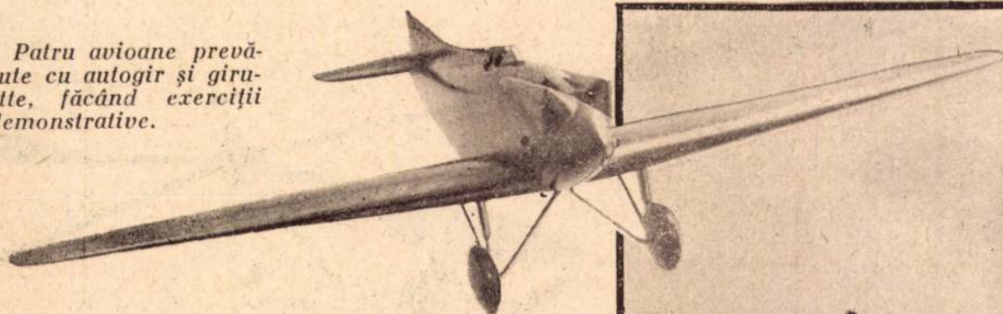
INCENDIUL

Era în primul rând incendiul în plin sbor sau în contactul prea dur cu pământul.

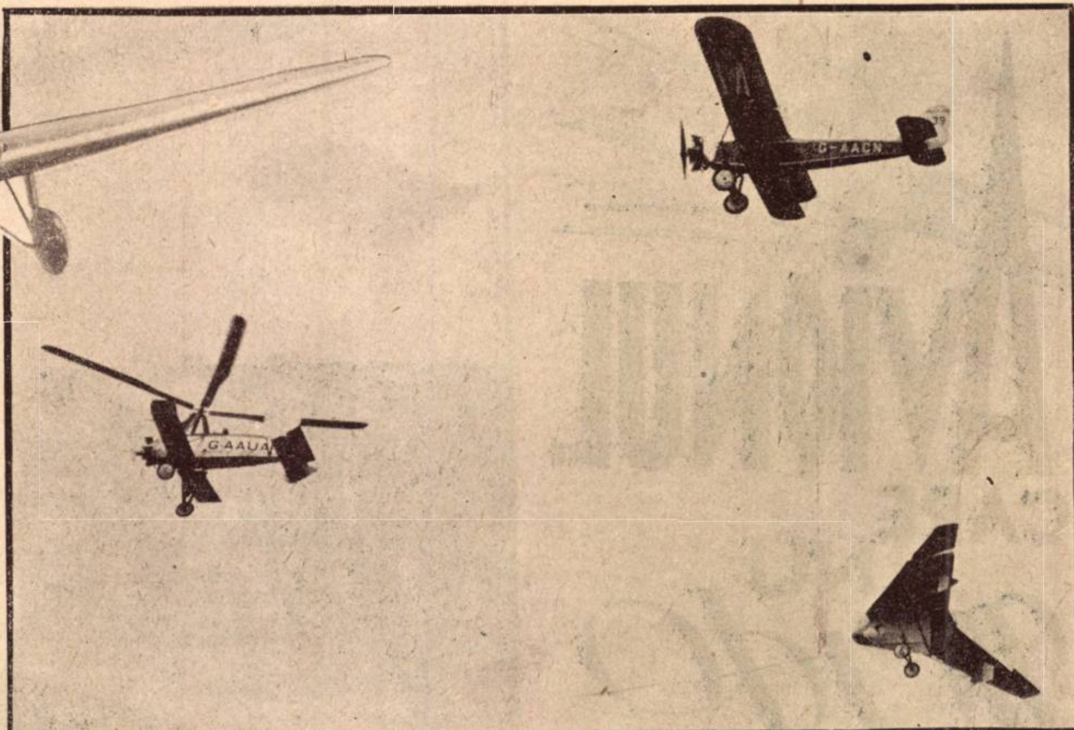
In plin sbor, un incendiu se poate declara în nouăzeci și nouă la sută din cazuri din neglijența pilotului; fie că manevra n'a fost corect executată, fie că motorul n'a fost examinat cu atenție înainte de raid, fie că bazinul cu benzină n'a fost bine izolat de eșapament.

Examinarea aparatului și izolarea bazinului s'au putut condiționa dela început. Rămânea însă manevra greșită în urcare. Cea mai mică nebăgare de seamă face să se producă scântei, care în atingere cu vaporii de benzină, dau naștere la incendiu.

Acela care a intervenit întru siguranța a-

Patru avioane prevăzute cu autogir și giruette, făcând exerciții demonstrative.

vionului din acest punct de vedere, a fost un oarecare Legrain, care după ce a stabilit legile de instalație ale bazinului, a inventat și un carburator de siguranță, cu carburații fracționate.

In ceeace privește incendiul la pământ, acesta ia naștere, din cauză că în contactul prea brusc cu solul, bazinul cu benzină se sparge și se varsă asupra motorului încă în funcțiune și într'o asemenea împrejurare a fost mai greu să se găsească soluția, decât să se evite pe cât posibil — pe alte căi — căderea avionului.

AVIONUL CARE NU MAI UCIDE...

S'a ajuns totuș, în ultimul timp, la concluzia că în 995 cazuri la mie, construcția unui aparat e fundamental greșită și că aparatul din anul 1950 va sbura cu totul altfel decât cel din timpul nostru.

Dispozitivele de siguranță contribuesc prea puțin, dacă nu sunt ele înseși *sigure*.

Așa că cercetările trebuiau îndreptate în schimbarea radicală a principiilor de sbor de până acum.

Ținta inventatorilor este să construiască aparatul care să se înalțe dintr'odată, și să coboare în linie verticală fără șoc, pe orice teren.

Spaniolul Juan de la Cierva își atinsese cândva scopul dând la iveală așa numitul autogir. Dar ca toți inventatorii, Cierva nu găsi concursul nimănui, până în ziua când reuși cu propriile sale eforturi materiale să-și construiască un model foarte sărăcăcios cu care traversă totuș canalul Mânecii. Influențat de succesul lui Cierva, un alt technician, Albessard se consacră construcției și reuși să facă un fel de automobil-avion pe patru roți. Inălțarea acestui autostabil pare a fi un adevărat fenomen al mecanicei. Nu numai că se ridică din acelaș punct, dar tot timpul, își menține poziția normală, ca un ascensor. Iși desface doar aripile și din automobil s'a transformat într'o pasăre uriașă, care se înalță lin, cu spatele în sus, ca atrasă de un magnet aerian.

Pilotul, la orice unghiu ar încerca să sboare cu el, e în afară de orice pericol deoarece pentru autostabil nu mai există pierdere de viteză, nici chiar la cea mai mică distanță de sol. Coborârea se face în acelaș mod, puțin câte puțin, terminându-se printr'un șoc ușor, în contact cu pământul, unde își strânge aripele și intră în viteză, transformat în cel mai practic automobil.

Chiar dacă e abandonat de pilot în timpul coborîrii, la o distanță de 300 metri de pământ, aparatul lui Albessard continuă să vină singur, în cea mai normală poziție până jos.

Firește că aparatul lui Albessard mai are încă nevoe de perfecționări. Se bănuește însă, că anul acesta ne rezervă supriza avionului care nu mai ucide.

DE VORBA CU CITITORII

Nadia. — Dacă a jucat in „Sărutul" ii poți adresa corespondența la Metro-Goldwyn-Mayer studio, Culver City, Calif. U. S. A. Până acum n'am auzit nimic de acest actor. Probabil că e in faza debuturilor sale pe ecran. 2. Charles Morton nu e frate cu Barry Morton, dealtfel nu găsesc nici o asemănare in nume. Sau d-ta judeci rudenia după... rimă? Pentru amândoi adresează corespondența la Fox-Studio, Hollywood, Cal. U. S. A. Are 28 ani. Utilizează engleza.

Iancu Jianu. — Tii, că nervos mai ești măi fârtate!... Știi? Ti-am citit toată scrisoarea, deși nu-mi era adresată mie! Ai, nene, o specialitate in a injura, cum rar am intâlnit! Continuă, imbogățește-ți vocabularul și te asigur că vei ajunge să ți se rezerve din oficiu un loc in Parlament... Si-acum să stăm puțin de vorbă dar... fără injurături: Iți inchipui, mai intâi, că d-ta ești expresia unică și fidelă a tuturor cititorilor noștri si ne ceri, in consecință, conduita redacțională in conformitate cu gusturile d-tale.

Dragă, Iancule, iartă-mă (cu alte cuvinte, nu mă'njura) da trebue să te contrazic! Sunt atât de opuse părerile d-tale, de ale majorității cititorilor noștri, in cât mă intreb dacă nu cumva constitui un specimen uman intr'adevăr rar. Publicăm material beletristic, dragă Iancule, pentrucă așa e genul revistei noastre. Și facem concursuri pentrucă ni se cer și pentrucă așa fac toate revistele străine, de genul nostru, nu inzestrăm fete, e adevărat, in schimb procurăm situații destul de strălucite celor alese la concursuri. Dac'am fi o revistă matrimonială poate c'am face și zestre fetelor, ca să te mulțumim insfârsit, pe d-ta. Afară de aceasta romanele foiletoane pe care le publicăm, nu sunt deloc imorale. Foileton polițist in acelaș gen, au scris și Conan Doyle și Edgar Wallace și mulți alții pe care lumea nu i-a considerat niciodată imorali. In ceeace privește cinematograful, dă-mi voe să mă burzulesc puțin. Ești primul om pe care-l intâlnesc care-mi declară că cinematograful e o prostie. Se poate, măi nene Iancule, să spui așa ceva? Păi n'am eu dreptate să cred că ești un specimen rar, bun de expus la muzeu?

Ernest Ecstein. — Dacă ai o meserie cu care-ți poți câștiga existența in străinătate, nu e tocmai riscant să incerci. Noi, in orice caz, nu dispunem de posibilități de lansare in cinematograf, decât la anumite ocazii.

Patru admiratoare ale lui R. Novarro. — Un pseudonim ceva mai lung, imi făcea și mai multă plăcere... 2. Adresați lui Ramon Novarro și Dorothy-ei Jordan prin „The Standard Casting Directory", 616 Taft Buiding, Hollywood, Cal. U. S. A. in limba engleză.

3 cepe de Făgăraș. — Așa nume mai zic și eu! Trădează cât de colo — după miros personalitatea... 1. Gary Cooper e căsătorit, dar soția lui nu face parte din lumea cinematografică. Scrieți-i la Paramount studio, Hollywood, Cal. U. S. A. in limba engleză.. Cum? Să vă descriu si fizicul? Ia, acolo, un individ scund și gros: 47 la pălărie, 52 la picior.. 2. Willy Fritsch e logodit cu Lilian Harvey. Ultimele lor filme n'au fost incă prezentate la noi. Iți pot spune numai că Gary Cooper va apărea alături de Marlene Dietrich in „Marocco" film realizat in America.

Ștefan Littera. — Thinelle Anys mi-a trimis urări dela Berlin cu ocazia Anului Nou, dar a uitat să-mi comunice adresa. Ce să fac? Trebue abia să'ncerc s'o aflu, pe altă cale.

Sabin G. Salanțiu. — Adresați-vă Ministerului de Externe, de unde veți căpăta toate amănuntele. Eu nu cunosc condițiunile unui asemenea raid.

Greta. — Ești modestă sau vrei să pari. Mi s'a spus insă, incă dela Paris, cam cum arăți la fizic, așa că nu m'am condus numai după portretul acela, când ți-am prezis viitor in cinematograf și asta pentru că știam de o eventuală plecare in America. 1. In articolul acela cu Greta Garbo, publicat in numărul de Crăciun, n'am vrut să arăt altceva decât aviditatea reporterului american, după lucruri de senzație. Fireste că totul e o fantezie... Cecil de Mille s'a ocupat mai mult cu regia, nefilmând el insuș, decât in foarte rare ocazii. 3. Atât Gabriel Signoret cât si René Poyen fac teatru la Paris. 4. In „Anna Christie" Greta Garbo vorbește o englezească de periferie. Nu pentrucă așa știe ea să vorbească, ci pentrucă așa i-a cerut rolul.. Mulțumesc pentru privirea **satanică** și surâsul **fioros!** La rândul meu, iți trimit un salut **diabolic** și un gând **misterios...**

N. Menialâi. — Nu cred ca Richard Tauber să fie fratele soției d-tale, deoarece stiu că acesta este austriac get-beget. S'a născut la Linz in anul 1892. Este intr'adevăr, din acelaș oras și soția d-tale? Ii poți scrie totuș, prin Film Fuehrer, 217 Friedrichstrasse, Berlin S. W. 68.

Floricuța. — A fost probabil o greșală care mi-a scăpat. Bebé Daniels e căsătorită cu Ben Lyon, iar Rod la Roque este soțul Vilmei Banky. Am făcut desigur o confuzie regretabilă (cele două familii sunt prietene intre ele).

Un vechiu cititor. — Nici o legătură intre Al. Jolson și Davey Lee, decât simpli parteneri in cinematograf. Atât cel puțin știu eu. Acum, că mama lui Davey Lee o fi fost cândva, prietenă cu Jolson, aceasta nu intră in atribuțiile mele s'o aflu...

Admiratoarea lui J. de S. — Evelyn Holt s'a născut la Berlin, la 3 Octombrie 1908. E de naționalitate germană 2. Dorothea Wich este de origină engleză. 3. Rolul acela a fost interpretat de d-na Popovici Voinea iar Puiu a fost d. Băltățeanu dela Teatrul Național.

Oscar Sym. — Ești din cale afară de pretențios să mi-o ceri pe Lee Parry in... costumul Evei. Asemenea clișee nu se pot publica in revista noastră, domnule Sym (caută-le in „Magazinul", unde le vei găsi mai curând). Totuș fiindcă țin să-ți satisfac dorința, cred c'am găsit soluția să impac și capra și varza. Nu voi vexa deloc nici statutul revistei și nici d-ta nu te vei plânge de mine. Privește!

Goală ai vrut să fie, goală ți-am publicat-o, cu simpla deosebire, că e la o vârstă când gestul de a poza astfel, i se scuză... Nu știu insă ce te-ar putea scuza pe d-ta față de mine, când imi vii cu asemenea pretenții!...

Ray. — Willy Forst locuește la Berlin-Schoeneberg, Wartburgstrasse, 32.

Poesis. — Ce idee! Unde-ți inchipui c'ar ieși socotelile firmelor de producție, dacă pentru fiecare film și-ar deplasa trupa pe locurile autentice ale acțiunii? Nu, scumpă corespondentă niciodată nu se procedează astfel. Totul se reconstitue in studio la Hollywood. 2. Nu știu dacă se găsesc in comerț partituri sau plăci din filmul acela. Intreabă la o casă de muzică. 3. Caracterul lui Ramon Novarro?... Curios! Mă mir că nu mă'ntrebi și câte fire de păr are in sprânceana dreaptă. Ultimul lui film este „Amorurile Sevilei" pe care-l turnează actualmente in versiune franceză. Adresează-i corespondența la Metro Goldwyn-Mayer studio, Cullver City, Calif U. S. A.

Beby Supter. — Nu. Niciodată să nu fii d-ta prima, care să spui unui bărbat că-l iubești. Din momentul acela, partida e pierdută. Lasă-l pe el să ți-o mărturisească — dacă intr'adevăr are ce-ți mărturisi.

Also sprach Zaratrustra. — Cam mult grăit-o Zaratrustra și cam fără rost, ca să vină la solicitarea unui loc printre corespondentele mele. Insfârșit, presupun că numai introducerea a fost atât de lungă și că viitoarele epistole vor fi mai concise. Iți stau la dispoziție... In ceeace privește vizita acelei persoane din partea d-tale, sunt nevoit să dau dovadă de impolitețǎ, dar nu obicinuesc să... primesc asemenea vizite

Amănuntul vesel. — Se pare că Harry Liedtke s'a ocupat mai mult de teatru in ultimul timp. In orice caz n'a declarat nimănui că intenționează să părăsească definitiv cinematograful, cu atât mai mult cu cât are toate calitățile pentru filmul vorbitor.

Cosițe Blonde. — Charles Roggers n'a născut in America, in anul 1905. Scrie-i in englezește, la Paramount studio, Hollywood, Cal. U S. A.

Emil. — Fii serios, domnule! Câți copii nu trăesc, prin forța imprejurărilor, despărțiți de părinții lor și nu mai mor de... tristețe. Despărțirea de iubită, da, e o chestiune mai gravă dar... ce-ți pot face eu? Cheam-o lângă d-ta și pace bună!

Cititorul sărac. — Cu duhul, sau?.. A fost probabil o eroare ceeace s'a publicat acolo. Bessie Love trăește și a avut chiar frumoasa inspirație, de a ne ura și nouă cu ocazia Sărbătorilor, un drăgălaș „La Mulți Ani!" pe care l-am pus pe coperta numărului de Anul Nou.

Mădălina. — Vezi-ți de carte, dudue și lasă fluturii! Nici nu e măcar sezonul lor ca să ai cel puțin o scuză...

Liebelei. — Evelyn Holt locuește la Berlin-Charlottenburg, Schillerstrasse, 121. Data și locul nașterii, mai sus.

Mara. — O aberație. Jeanette Macdonald nu are nimic comun cu Mac Donald, afară de nume, care printr'o curioasă coincidență se aseamănă.

Soția lui Nabucodonosor. — Werner Fuetterer locuește la Berlin-Stelitz, Kleiststrasse 27.

Midriu. — Toată intervenția mea n'a folosit la nimic. Mi s'a spus că versurile sunt slabe. Eu cred c'a fost mai mult un pretext să nu se publice pentrucă pagina aceea iși are colaboratorii ei. In Realitatea, regret, dar nu publicăm versuri.

Cinefil. — Singura școală de cinematograf mai serioasă există la Muenchen, in Germania, Sonnenstrasse 8. Cursuri prin corespondență insă, nu se predau și cred că nu trebue să te mire.

Alexandru cel Mare. — Adresați-vă unei librării.

J. de S.

Din cauza enormei aglomerații de corespondență, rog pe cititori să scuze micile intârzieri care survin in răspunsuri.

RUDYARD MULLTON

Omul cu marcă

O AVENTURĂ A DETECTIVULUI GEX TREVOR

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Detectivul Gex Trevor este chemat de uzinele suedeze de avioane „Hellefors" spre a deslega enigma dispariției a cinci avioane „absorbite în eter".

Gex Trevor și inginerul Hilmar directorul uzinelor sosesc în Suedia, unde află că tot atât de misterios a dispărut, dimpreună cu avionul, soția inginerului Hilmar.

Gex Trevor și ing. Hilmar pleacă în Rusia unde sunt arestați de „Ceka" bolșevică.

Culoare de umbră umedă... Un șir de umbre coboară în subterana numită „Marea Lubianka"... Soldații roșii duc în pivnițele de tortură, pe detectivul Trevor Gex și pe sărmanul Lars Hilmar, care abia se târăște, îndemnat de împunsăturile baionetelor.

Coridoare de granit cenușiu, cu lumină electrică albă, rece, crudă... Gex își simte mintea ca zdrențuită. Nu mai e în stare să se gândească. Hilmar are fața verde, în această lumină artificială și puternică. Părul i-a albit. E gârbov, ca un moșneag.

Gex îl privește, și simte o lacrimă în ochi și un val de durere și revoltă. i se ridică în gât. Dar nu mai are puterea să isbucnească.

Trec prin săli cu motoare electrice, cu aparate de telegrafie și radio... Mecanici cu șepci de piele, conduc microfoanele, prin care G. P. U. spionează ambasadele din Moscova, auzind de aci tot ce se vorbește acolo.

Cortegiul cu cei doui deținuți în lanțuri, pătrunde în vasta sală din sub pământ, botezată **Corabia Morții.** Mejinski, șeful lui G. P. U., coboară scara de fier, în spirală, ce unește biroul său de la etaj, cu această încăpere a execuțiilor.

Cortegiul s'a oprit în mijlocul sălii. Soldații fac loc lui Mejinski să se apropie de prizonieri.

Șeful spionajului sovietic se opri în fața suedezului:

— Hilmar, ești condamnat la moarte. Vei fi executat îndată!

Hilmar, istovit de orice urmă de putere, se prăbușește. Geme, în delir:

— Lydia, nimic nu ne va mai despărți...

Brațele lui se agită și cuprind picioarele lui Mejinski, în cisme înalte. Mâinile lui Hilmar mângâe aceste cisme groase:

— Lydia, te-am regăsit, sunt fericit...

Mejinski lovi cu piciorul în pieptul suedezului. Acesta icni într'o convulsie...

— Brută! strigă Gex. Nu vezi că e muribund?...

— Ridicați-l! porunci Mejinski soldaților, arătând printr'o nouă lovitură de picior, pe Hilmar, care șoptea, la pământ:

— Lydia, Lydia...

Soldații îl ridicară, ținându-l de subsuori.

— La zid! urlă Mejinski, și un surâs bestial îi crispă fața.

— Canalie! strigă Gex, zbătându-se ca un dement, în lanțuri.

Hilmar fu dus la zid. Dar neputându-se ține pe picioare, fu legat de un belciug gros.

In jurul lui, păretele era ciuruit de gloanțele execuțiilor fără judecată, stropit de sânge și creeri coagulați.

Soldații se retrag. Lângă condamnat, a rămas numai Mejinski și un călău în haine de piele și cu galoane militare, care scoate un revolver lung, cât o carabină ciuntă.

— Nu-l ucideți, e nevinovat! strigă Gex. Eu am toată vina, omorâți-mă pe mine...

Hilmar, la zid, șoptește, halucinat:

— Lydia, sunt fericit lângă tine...

Mejinski, șeful teroarei roșii, face un semn.

In curte, în încăperile vecine, motoarele încep să duduie. Glasul lui Gex nu se mai aude, dar se văd zvârcolirile lui și mișcarea gurii ce strigă crima Sovietelor.

Zgomotul motoarelor va opri ca prizonierii din celule să audă detunătura.

Din țeava revolverului, cu trăgaciul apăsat de călău, s'a văzut o țâșnitură de fum. Focul de revolver nici nu s'a auzit. Hilmar s'a îndoit de mijloc; trupul său legat de belciug atârnă ca o cârpă. Are țeasta zdrobită, proectată pe zid, de parcă ar fi avut dinamită în cap, în loc de creeri...

Motoarele tac.

Mejinski se apropie de Trevor Gex. Aces'a îl scuipă în față, strigându-i:

— Asasinule! Bestie!...

Mejinski îi spune, calm:

— E rândul tău acuma.

Și poruncește soldaților:

— La zid!

Cadavrul lui Hilmar a fost deslegat de belciugul din zid și întins pe dalele de piatră. Gex Trevor e dus la zid.

Soldații se retrag.

Călăul încarcă revolverul, cu un cartuș dum-dum.

— Motoarele! strigă Mejinski.

Gex s'a resemnat.

In uruitul motoarelor, călăul ridică încet revolverul monstruos spre țeasta detectivului...

In ghiarele Cekei

CAPITOLUL VIII.

Tovarășa Sonia Lubov

V'am arătat cândva, că primind telegrama prin care Gex Trevor mă anunța că pleacă în Rusia sovietică, mi-

1) Fiecare parte a acestor aventuri, formează un tot unitar și de sine stătător, așa că cei cari nu au citit partea I-a, pot începe lectura, dela Partea II-a, deși ar fi preferabil să ceară dela Administrația noastră numerele trecute în care a apărut începutul acestui roman senzațional.

am dat seama îndată de primejdia în care se afla.

Am cerut atunci telegrafic patronului meu dela ziarul **New-York Herald** îngăduința să plec în Rusia ca să fac o anchetă asupra bolșevismului, și în curând am primit această autorizație, împreună cu o sumă de acte, emanate dela autoritățile sovietice din diferite țări; am plecat la Viena, unde am vizat pașapoartele, și unde am așteptat răspunsul guvernului sovietic, dacă permite să trec în Rusia, pentru a studia bolșevismul și a scrie o serie de articole în ziarele americane.

Răspunsul Sovietelor a fost afirmativ și prevăzut cu pașapoarte și acte ce purtau stampile de toate mărimile și culorile, am plecat în Rusia.

Trebue să mărturisesc că la graniță nu mi s'a făcut nici o dificultate, dar de îndată ce am pus piciorul pe pământul rusesc, am fost dat în primire unui individ, care mi-a fost prezintat drept gazetar rus (colegul purta uniformă de cekist și era încins, purtând revolver!), care m'a purtat pe unde a vrut el, nu pe unde aș fi vrut eu, și care nu s'a mai depărtat de mine, însoțindu-mă zi și noapte, ca un scai.

Mi-a fost deci imposibil să mă interesez și să aflu ceva despre soarta lui Trevor Gex.

Și mă aflam totuș la Moscova, într'un hotel, la câteva sute de metri de strada Lubianka, unde prietenul meu își așepta moartea cu zâmbetul pe buze!... Și eu împreună cu cekistul „gazetar", vizitam monumentele și instituțiile sovietice ale Moscovei!...

La un moment dat, plictisit și obosit, de această parodie de „documentare", am declarat însoțitorului meu, că doresc să rămân la hotel!

— Nu se poate!

— „Cum „nu se poate?" Dar sunt obosit, vreau să mă odihnesc!

— Vă veți odihni mâine. Azi va veni aci tovarășa Sonia Lubov, ca să vă conducă să vizitați școala ei de ucenice. E ordinul tovarășului S.

„Tovarășul S.", după câte știam, era cel mai puternic și mai influent comisar al poporului.

— S. îmi dă oare ordine? întrebai.

— Nu. Dar nu ar fi bine să jicniți pe Sonia Lubov. Ea e, — cum să vă spun — iubita liberă a tovarășului S., și oricine i-ar aduce cea mai mică jicnire, poate fi sigur că termină în „Corabia Morții"... Vă sfătuesc spre binele dv., dacă nu vreți să aveți încurcături, purtați-vă cât mai politicos cu Sonia Lubov... Mi se pare că sosește...

Un plan începuse să se schițeze vag în mintea mea. Dacă ar vrea Sonia Lubov, Gex Trevor ar fi salvat... Dar trebue s'o fac să vrea... Politicos?... Nu politicos, ci galant, mă voi purta cu ea!... Imi voi pune la contribuție toate resursele mele fizice și intelectuale, ca să intru în grațiile acestei „iubite libere" a tovarășului S.

Spre uimirea lui Anton Aritonovici, — așa se chema rusul ce mă păzia, — m'am repezit la masa de toaletă... M'am parfumat, mi-am pus cel mai bine tăiat veston, m'am pudrat...

— Fi prudent, mă avertiză Anton Aritonovici. Tovarășul S. este de o gelozie feroce. A împușcat până acum doui bărbați, cari au făcut curte Soniei Lubov!

— E frumoasă?...

— Dumnezeule, cum îndrăznești sà întrebi? Dacă ne-aude cineva?... La noi, și zidurile au urechi! îmi șopti rusul.

Se auzise zgomotul unui automobil, stopând în fața hotelului. Am sărit la geam. Am dat la o parte perdeaua, am privit în stradă și am văzut o ciudată siluetă feminină, scoborând din mașină. Era o femee tânără, într'o haină scurtă de blană, cu o căciulă în cap și cu jambiere de piele. In urma mașinei, un motociclist încins cu revolvere, stopă. Femee intră în hotel.

După câteva minute, ușa camerei mele se deschise și Sonia Lubov intră, escortată de hotelier, care tocmai se înclina profund în prag, când primi ușa în nas. Aritonovici se prosternă; salutul lui era mai mult decât umil.

Sonia Lubov își plesni cu cravașa jambiera, și-mi întinse mâna, pe care am depus un sărut. Ea mă privi rece, cercetător. Apoi, se adresă lui Anton Aritonovici :

— Eși !

Și cum acesta întârzia în saluturi militare și înclinări, Sonia Lubov își plesni încă odată jambiera cu cravașa. Anton dispăru subit.

— **Good bye, Rudy** ! mi se adresează rusoaica, în cea mai perfectă englezească și cu surâsul cel mai cordial pe buze !

— Ana Sethland !...

— Chiar eu! Ca să cuceresc pe tovarășul S., a trebuit să trec pe la un institut de frumusețe din Paris, unde mi-am modificat puțin și trăsăturile feții...

— Dar ce cauți aici !... Tu ești, sau visez ?...

Da, era Ana Sethland, cunoscuta și neobosita detectivă americană, despre isprăvile căreia scrisesem atâtea reportaje.... (1).

Ea îmi povesti cum fusese angajată de **Intelligence Service** dela Londra, adică de instituția de spionaj a Angliei, și trimisă la Moscova, unde reușise să intre în grațiile lui S., puternicul comisar al poporului.

— **Intelligence Service,** îmi spuse ea, m'a înștiințat de sosirea lui Gex și a ta în Rusia, și am misiunea să veghez asupra voastră.

— Dar Gex unde e ?... Nu știu nimic de el!... strigai. Trăește?...

— Evident. Mejinski a vrut să-l ucidă, în „Corabia Morții". Am obținut dela S. ordinul de amânare a execuției, și i l-am dus la Mejinski, chiar în clipa când pusese pe Gex la zid, ca să-l împuște !

— Și cum ai convins pe S. să ordone amânarea execuției o întrebai.

— I-am spus, îmi răspunse Ana Sethland, că Gex cunoaște multe din secretele spionajului britanic și francez, și că n'ar fi rău să încercăm, înainte de a-l ucide, să-i smulgem, fie prin făgădueli, fie prin tortură, aceste secrete. S. a găsit ideea minunată, m'a numit „îngerul bolșevismului"... și astfel Gex e încă în viață.

— Dar îl vor tortura !

— Ei bine, trebue să-l facem să evadeze. Am nevoe de ajutorul tău. Vei fugi cu el. Eu nu pot să mă dau pe față, și să pierd situația ce mi-am făcut aci ,urmă Ana Sethland cu febrilitate.

— Dar S. nu te va bănui ?

— Mă iubește prea mult, ca să mă bănuiască. Voi face de altfel ca toată bănuiala să cadă asupra ta.

— Ce trebue să fac ? o întrebai.

— Să mergi cu mine și să asculți orbește! îmi spuse detectiva cu hotărîre.

Am eșit din cameră. Anton Aritonovici ne aștepta afară.

Sonia Lubov, — adică Ana Sethland — îi porunci :

— Voi conduce eu pe domnul. Poți pleca. Vei veni mâine să-l conduci din nou.

In automobil, această genială spioană, îmi spuse :

— Șofeurul este de-al nostru; putem vorbi în voe. La noapte, un om al meu, va prezenta lui Mejinski un ordin fals, ca din partea lui S., pentru transferarea imediată a lui Gex Trevor în altă închisoare. Escorta care va însoți pe Gex, va trece pe la marginea orașului, pe lângă aerodrom. Intr'un punct anumit, se vor afla oameni de ai noștri, cari vor ataca escorta. Șofeurul meu va veni la noapte să te ia din cafeneaua de lângă hotelul tău. Veți aștepta lângă aerodrom, împreună cu ceilalți, trecerea escortei, și, în timp ce oamenii mei o vor ataca, tu vei fugi cu Gex și șofeurul la aerodrom, în mașină, unde vă va aștepta un avion gata de plecare.

Gex știe de acest plan ?

— Nu. N'am putut să-l anunț, îmi răspunse Ana.

Am vizitat o școală de ucenice, iar seara m'am instalat în cafeneaua de lângă hotel ..

CAPITOLUL IX
Lupta aeriană

Planul pentru evadarea lui Gex s'a desfășurat întocmai după cum fusese întocmit de Ana Sethland. Am plecat cu mașina ei la locul unde grupul de spioni britanici pândiau trecerea escortei ; această escortă era condusă de un om al „Soniei Lubov", — al Anei Sethland, — așa că nici n'am avut nevoe să schimbăm prea multe focuri de revolver. Locul era un crâng pustiu, soldații din escortă fugiră.

Gex căzu în brațele mele.

(Va urma)

1) Vezi **Umbra care ucide.**

RAZBUNAREA AFGANILOR

de W. CHARNLEY

CAND Australia de Vest deveni un ținut atractiv, din cauza minelor ei de aur singurul mijloc de transport prin pustiile dogorîte de soare, era cămila. Cei mai meșteri conducăori de cămile, cari ajungeau chiar în locurile cele mai neumblate, ca să ducă provizii, erau Afganii. Fiind bine plătiți pentru treaba pe care o făceau, unii din ei se îmbogățiră repede. Cel mai bogat printre ei și cel mai mare proprietar de cămile, era Tagh Mahomet, vărul Emirului din Afganistan. Fiind din

Intr'o bună zi se află că Julie Gregson fugise cu Shah Mahomed

sânge regal, toți Afganii din Australia îl considerau ca pe șeful lor.

Tagh Mahomet avea o adevărată curte regală la Coolgardie. De oarece îi plăcea foarte mult lupta, oferia aproape zilnic spectacolul de care Afganii sânt atât de lacomi. Erau angajați luptători din toată Asia, ca să lupte în fața lui Tagh Mahomet, pentru premii destul de mari. Dintre toți

Deodată ei căzură peste marginea verandei.

amatorii care-și arătaseră talentele, cel mai tare era Shah Mahomet, nepotul lui Tagh Mahomet. In vârstă de vreo douăzeci de ani, înalt, bine făcut, cu barba neagră, el plăcea multor femei albe. Uneia îi plăcu chiar atât de mult, încât iubirea lor duse la un roman pasionant.

Femeile erau rare la Coolgardie, în 1894. Apariția unei femei pe stradă, producea o adevărată senzație. De aceea sosirea lui Bill Gregson fu deosebit de remarcată: în afară de soția lui și doi băeți, Willie și George, familia lui se mai compunea și dintr'o fată de 15 ani, Julia. Aceasta era înaltă frumoasă, dar după ideile albilor, nu era încă de măritat. Din contra, Afganii, socotesc că o fată de 15 ani a ajuns la vârsta măritișului. Și într'o bună zi se află, că Julie Gregson fugise cu Shah Mahomet.

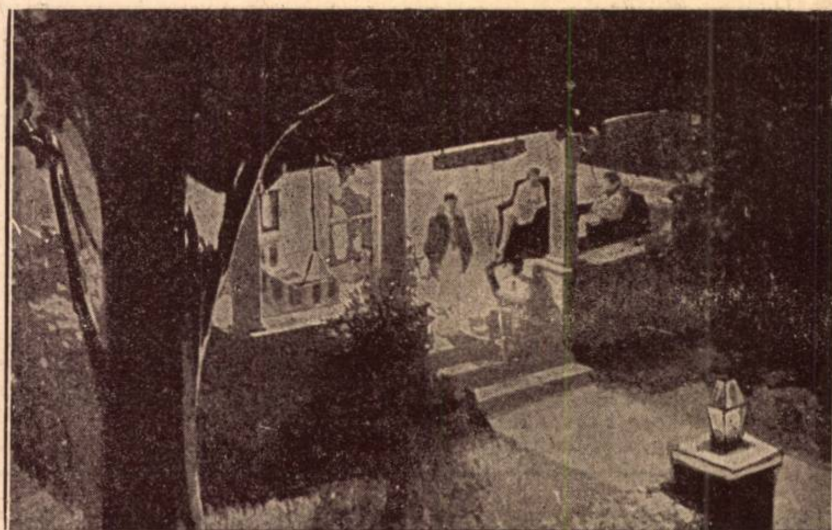
Bill Gregson, cu câțiva prieteni angajă cele mai iuți cămile, dar străbătu în zadar regiunea în lung și în lat, căci nu mai dădu de urma celor fugiți. Atunci se adresă lui Tagh Mahomet, cerându-i socoteală pentru ofensa adusă de nepotul lui. Tagh, care era și el furios de cele întâmplate, confiscă averea lui Shah și dădu un decret prin care acesta era oprit de a mai veni în Australia. Cei doi fugari se căsătoriră după legea mahomedană, la Karachi, în India. Doi ani locuiră acolo, în casa lui Shah.

Pe neașteptate, în Ianuarie 1896, un anume Goulam Mahomet îl asasină pe Tagh Mahmoet, pe când acesta era în geamie și se închina. Arestat și judecat, asasinul refuză să dea explicații pentru fapta sa. A fost condamnat la moarte și executat, fără să mărturisească motivele crimei.

Ceeace ne interesează pentru moment e faptul că peste câteva luni, Shah Mahomet se întoarse în Australia, unde își luă din nou în primire averea și deveni șeful coloniei afgane. Incetul cu încetul el se împăcă cu socrul său și acum biata Julie, care, ajunsă în vârsta matură, începuse să-și dea seama că se pripise, măritându-se cu un afgan, putu găsi oarecare consolare în sânul familiei. Dar se devotase cu totul bărbatului ei și-și păstra cu strictețe datoriile de soție, mai ales că Shah, ca toți asiaticii care se însoară cu o albă, nu se mai putea smulge din farmecul ei.

Dar Shah, care în general era om blajin și cumsecade, avea uneori momente când se purta ca o fiară. Soției lui îi cerea ascultare oarbă, ca orice mahomedan. Frații ei, deveniți maturi, simțiau că sora lor nu e fericită în căsnicie și-i purtau necaz lui Shah. In acest timp, Coolgardie scăzuse în importanță și în curând orașul dispăru. In locul lui se ridicară, pe coasta de Nord alte orașe, între care Port Hedland. Se făcuse și cale ferată în Vest, așa că dromaderele nu mai aveau întrebuințare. Intreaga colonie afgană emigră deci spre Nord și împreună cu ea și cei doi frați Gregson, care se ocupau tot cu transporturile pe cămile.

După sfatul lui Shah Mahomed și cu banii lui, Willie Gregson cumpărase o cireadă mare de cămile, cu care făcea transporturi. Incetul cu încetul, strân-

gea banii necesari, ca să-și plătească datoria către cumnatul său. Dar Shah făcea din când în când aluzii neplăcute la această datorie; deaceea Willie împrumută bani dela un alt afgan și plăti lui Shah, care bine înțeles, consideră această transacție ca o insultă personală. Tot restul zilei el stătu trist și nu scoase o vorbă.

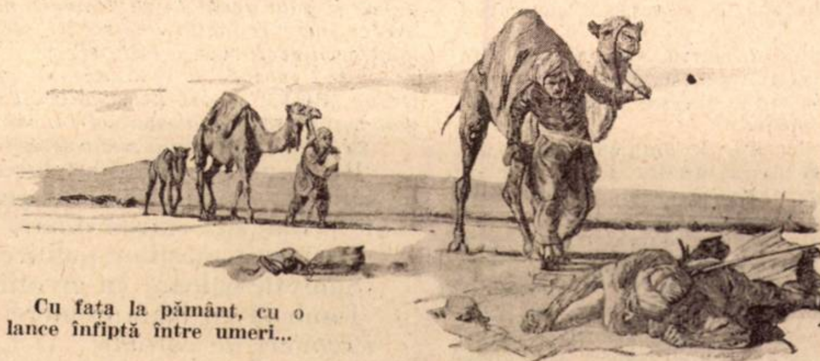
Când veni seara, cei doi frați se culcară. Ca deobicei, când veniau la Port Hedland, ei locuiau la cumnatul lor, care avea o casă mare, cu numeroase odăi. Willie se culca pe veranda din față, iar George o prefera pe cea din spatele casei. Julie se duse în bucătărie să pregătească o ceașcă de ceai pentru Willie rămas lângă ei. Shah care o văzuse, îi strigă să nu mai facă pe bucătăreasa fraților ei și-i dădu brânci. Atunci Willie fu cuprins de o furie sălbatecă și sculându-se, strigă lui Shah.

— Cum îndrăznești s'o lovești pe soră-mea?

Peste o clipă cei doi oameni erau încleștați într'o luptă pe moarte. Se potriviau amândoi, căci Willie Gregson era înalt și voinic. Shah Mahomed era mai bătrân, dar fusese luptător și cunoștea meseria. De două ori Willie isbutise să rupă lanțul brațelor lui Shah, dar acesta venia din nou la atac, știind că în cele din urmă victoria va fi a lui, căci adversarul său n'avea experiență. Deodată ei căzură peste marginea verandei și Willie se izbi greu de pământ, ceiace-l slei de puteri.

Shah Mahomed îl înșfăcă numai decât de gât, cu ghiarele lui avide și biata Julie, pe jumătate înebunită de groază, vedea cum viața se scurge din corpul fratelui ei. In disperare, se repezi la veranda din față, îl sculă din somn pe George, care abia adormise, și amândoi alergară înapoi, la locul încăerării. Willie era pe jumătate mort când George puse mâna pe un lemn și neputând să-l îndepărteze altfel pe Shah, îl lovi cu putere în cap. Atunci mâinile afganului se descleștară și el căzu pe spate, mort.

Cei doi frați au fost judecați și achitați. Localul judecătoriei era înțesat de afgani, cari notară că Julie vorbia mai mult în favoarea fraților ei, decât într'a mortului, ceeace, după mintea lor, era o trădare față de bărbatul ei. Deaceea hotărără s'o ucidă. Șeful afganilor rămăsese un unchiu al lui Shah, Jurack Ali, om de peste optzeci de ani. Julie era sigură că el vrea s'o omoare.

Cu fața la pământ, cu o lance înfiptă între umeri...

Deși abea în vârstă de treizeci de ani, ea avea șase copii.

Jurack, care avea administrația averilor lui Shah, amenința cu tăierea tuturor ajutoarelor, dacă Julie nu pleacă cu copiii în Afganistan, pentru ca aceștia să fie crescuți în religia tatălui lor. Julie rezistă cât putu, dar în cele din urmă fu silită să asculte, deși știa c'o trimit acolo, ca să fie omorâtă. Poliția încercă să împiedice plecarea ei. In cele dn urmă, când ea plecă spre vapor, împreună cu Jurack, șeful poliției trimese un om al lui în port, ca s'a aresteze pe Julie, sub cuvânt că-i datorește douăzeci de lire sterline. Dar Jurack plăti pe loc suma aceasta, și funcționarului nu-i mai rămase decât să se întoarcă cu niște bani, cu cari n'avea ce face. In cele din urmă Julie plecă cu Jurack, după ce rudele ei o rugară să se pună în contact cu autoritățile engleze, de îndată ce va ajunge în India.

Când ajunse la Karachi, la poarta Belucistanului, toate rudele și cunoscuții lui Shah o întâmpinară și o supuseră unei adevărate judecăți. Dar Julie era dârză și se apără cum putu mai bine.

In cele din urmă afganii se prefăcură că o cred pe cuvânt și o achitară, apoi Julie fu instalată împreună cu copiii ei în casa lui Shah, în care mai locuise, atunci când fugise cu el. Câtăva vreme a fost lăsată în pace și i se permise chiar să se plimbe călare prin împrejurimi. Tratamentul acesta o făcu să nu se mai adreseze poliției locale, căci avea impresia că o vor lăsa în pace.

De fapt, afganii nu așteptau decât să ajungă Jurack înapoi în Australia, pentruca astfel acesta să aibă un alibi. De cum sosi șeful lor la Port Hedland, rudele lui Shah angajară niște asasini, cari o executară pe biata Julie prin strangulare. Bineînțeles că asasinii n'au fost descoperiți. Dar poliția, constatând că femeea albă nu mai iese călare, căpătă bănueli și făcând cercetări, descoperi asasinatul.

Ca să-și scape capul, localnicii declarară că Jurack ordonase asasinatul. Se telegrafie imediat în Australia, dar ticălosul bătrân era prea prudent, ca să se lase arestat; el avusese timp să lichideze cea mai mare parte din averea lui Shah și, împreună cu doi tovarăși, o luase la sănătoasa. Ca să nu fie prinși, ei hotărâră să străbată cu cămilele toată Australia, să meargă cu vaporul până în Java, iar de acolo să ajungă în India. O călătorie lungă și anevoioasă, dar afganii nu se sperie de „astfel de nimicuri".

Un singur lucru uitaseră ei: că în vremea aceia de iarnă (era prin August, lună de iarnă în emisfera australă), negrii sălbateci pornesc la vânătoare contra albilor. Intr'o noapte cămilele lor, pe care le lăsaseră libere ca să pască, au fost furate. Cei doi tovarăși ai lui Jurack plecase să le caute., lăsându-l pe bătrân să păzească bagajele. Trecură câteva ore până să găsească animalele. La întoarcerea lor în tabără, cei doi afgani constatară că o bandă de jefuitori negri, răscoliseră toate bagajele. Cu fața la pământ, cu o lance înfiptă între umeri, bătrânul Jurack zăcea mort.

Astfel biata Julie era răsbunată.

Tinerii afgani ajungând la coastă, au fost arestați, dar cum nu se putu stabili nimic în sarcina lor, ei au fost eliberați. Astfel se termină această dramă, care costase viața mai multor oameni.

Trad. de O'CONNOR

O COMPLEZENȚA NEMURITOARE

Trimițând cadou, prin curier special, un ghiveciu și câteva semințe de flori reginei sale, Ecaterinei de Medicis, în anul 1560, bravul Jean Nicot, ambasadorul Franței la Lisabona, putea oare bănui că acest mic gest al lui de complezență, îi va eterniza numele în istoria omenirii, devenind mai cunoscut prin aceasta, decât mulți dintre regii, generalii, și oamenii de știință celebri.

Jean Nicot avea și merite de altă natură. Era un om foarte cult, ca diplomat aducea servicii foarte prețioase țării sale și el a fost acela care a redactat primul dicționar francez, deschizând drumuri noi pe tărâmul cercetărilor linguistice. Cu toate acestea numele lui ar fi fost acoperit mai de mult de valul uitării, dacă el n'ar fi fost în același timp un cavaler și om de societate, de o atențiune deosebită față de regina sa.

Căci trebue să se știe, că acest ghiveciu de flori, trimis de Jean Nicot reginei sale, a fost prima plantă de tutun ajunsă în Franța. Această plantă nouă a fost introdusă în Europa de niște marinari portughezi, cari au adus-o cu ei de pe țărmurile americane, nu de mult descoperite de Cristofor Columb și despre care se credea că aparțin Indiei. Planta trimisă de Jean Nicot la Paris, s'a răspândit apoi în întreaga Europă. Marele om de știință suedez, Linné, în căutarea unui nume pentru această plantă deja destul de răspândită, s'a gândit cu 150 ani mai târziu, la bravul Jean Nicot, botezând tutunul după numele acestuia *„Nicotina"*.

Astăzi sub nicotină înțelegem nu nicotina însăș, ci alcaloida otrăvitoare ce o conține. Această otravă însă a fost descoperită numai cu mult mai târziu, de știință.

Tutunul a fost considerat în Europa la început, ca o plantă de ornamentație, iar mai târziu, ce ironie, drept o plantă medicinală. Când împăratul Francisc al II-lea s'a îmbolnăvit, suferind de cumplite dureri de cap, mama sa, aceeaș Ecaterina de Medicis i-a pisat foi de tutun, și i-a dat praful ca să-l tragă pe nas. Cronicarii au uitat să ne spună, dacă durerile de cap ale împăratului, au fost într'adevăr potolite prin praf de tutun. Fapt este că împăratul Francisc al II-lea a murit încă în același an.

Ecaterina de Medicis continua și mai departe să creadă în proprietatea de tămăduire a tutunului și-l recomandă ca medicament făcător de minuni. Oamenii au ajuns însă în curând la concluzia, că dacă tutunul nu e chiar tămăduitor de dureri de cap, în orice caz e minunat mijloc de a le procura plăcere.

Marinarii portughezi și spanioli, au învățat dela indieni și dela locuitorii insulelor americane, arta fumatului și curând moda fumatului s'a răspândit în Europa. In decurs de abia trei secole tutunul a făcut o carieră de nebănuit. La aceasta a contribuit în mare parte și faptul, că regii și oamenii de stat au descoperit în tutun un mijloc larg de câștig și un izvor important de venituri pentru stat.

Nu e mai puțin adevărat însă, că odată cu răspândirea tutunului au început să se arate și proprietățile sale vătămătoare. Știința chimică a ajuns la concluzia că nicotina aflată în foile de tutun, este una dintre cele mai periculoase otrăvuri. Deși prin fumat numai o cantitate neînsemnată pătrunde în organismul omului și omul pe deplin sănătos, se adaptează cu timpul acestei otrăvi, totuș la sutele de mii de fumători, nicotina își arată pe zi ce trece roadele ei nefaste. Influențează enorm asupra bunei funcționări a inimei și a stomacului și e un lucru bine stabilit, că nicotina este una din cauzele arterio-sclerosei. Medicii și chimiștii se străduesc de multă vreme, să extragă nicotina din tutun. S'a constatat anume de medici, că oamenii renunță mai de grabă la orice, decât să abandoneze fumatul. Lucru foarte explicabil, mai ales când lumea e atât de copleșită de griji, cum e astăzi și când singurul prieten adevărat al fumătorului, este țigara, prin faptul că-l liniștește și-l consolează. Lupta în contra nicotinei a rămas însă multă vreme infructuoasă, pentrucă dacă a reușit odată să extragă nicotina din tutun, au extras din el și celelalte componente aromatice, fără de care tutunul devine cu totul neplăcut.

Totuș doi mari chimiști vienezi Dr. Falk și Wenusch au reușit după multe experiențe, ca prin mijlocul unor aparate genial construite, să extragă nicotina, lăsând intacte celelalte componente ale tutunului. Prin acest mijloc au isbutit să lase tutunului toată aroma, făcându-l cu totul nevătămător. Deși descoperirea e recentă, aparatele chimiștilor austriaci sunt întrebuințate aproape în toate țările europene.

C. A. M., tratează încă de multă vreme introducerea acestor aparate în țara noastră. In ultimul timp s'a ajuns la o înțelegere și produsele de tutun denicotinizate vor fi puse în curând în comerț. Așadar fumătorii noștri pot fi mulțumiți. De acum înainte vor putea savura cu mai multă plăcere țigareta, știind că nu-și mai otrăvesc organismul.

Miss România 1931 va fi aleasă prin vot universal şi secret

„PARADA FRUMUSEŢII" aşa se va numi filmul pe care-l vor realiza candidatele la titlul de „Miss România 1931".

Rezumând cele arătate în numerile anterioare ale revistei, repetăm inovaţiile senzaţionale, introduse de noi în concursul pe care-l facem anul acesta:

a) Alegerea nu se va mai face de către un juriu, alcătuit dintr'un număr restrâns de persoane, a căror obiectivitate este supusă bănuielilor, ci marele public va fi chemat, ca prin vot universal şi secret să desemneze pe cea mai frumoasă dintre frumoase.

b) Selecţionarea celor demne să se prezinte în faţa arbitrului imparţial pe care-l formează toţi cititorii noştri la un loc se va face pe baza fotografiilor şi a buletinului, pe care toate candidatele sunt obligate să-l completeze şi să-l trimiată la redacţia revistei noastre.

c) Pentruc'ar fi imposibil ca prezentarea candidatelor în faţa publicului să se facă direct, în sensul strict al cuvântului, am ales calea filmului. Candidatele care îndeplinesc condiţiunile şi au fost alese într'o primă selecţiune, vor interpreta rolurile principale în filmul „Parada Frumuseţii" al cărui scenariu a fost scris de Joseph de Saxa. Acest film, o comedie nostimă, permite înfăţişarea concurentelor în câteva sute de metri de bandă.

In filmul acesta oricare spectator care va vedea „Parada Frumuseţii" îşi va putea arăta preferinţa, dându-şi votul pentru aceea pe care o consideră cea mai frumoasă.

Concurenta, care va întruni numărul cel mai mare de voturi va fi proclamată „Miss România 1931".

Candidatele la concursul de frumuseţe al „Realităţii Ilustrate" au astfel posibilitatea de-a se afirma nu numai din punctul de vedere al frumuseţii fizice, dar şi ca valoare artistică. Iar marelui public i se dă satisfacţia de a participa în mod efectiv la alegerea celei mai frumoase fete din România şi totodată siguranţa unei perfecte obiectivităţi în această alegere.

Spre deosebire de modul de procedare din anii trecuţi, reese din cele arătate că prezentarea fotografiilor este absolut necesară de data aceasta.

Intr'adevăr, in anul acesta, prima selecţiune, pentru alegerea candidatelor care vor fi chemate să turneze se face pe baza acestor fotografii. Din totalul fotografiilor primite la redacţie vom alege pe acele care îndeplinesc cât mai bine condiţiunile şi numai acestea vor fi prezentate în film, în faţa publicului.

Fotografiile însoţite de buletinul completat se primesc cel mai târziu până la 15 Februarie cor. Proclamarea candidatelor alese să filmeze şi prezentarea lor în public se va face pentru prima dată la balul „Realităţii Ilustrate" care are loc la 21 Februarie cor. în sala Roxy.

In numărul viitor vom arăta modul în care va vota publicul. Rezervăm cititorilor o surpriză senzaţională, în legătură cu această votare.

nic. constantin

CONDIŢIUNI DE PARTICIPARE

Candidatele la concursul de frumuseţe trebuesc să îndeplinească următoarele condiţiuni:

1) Să fie cetăţene române.

2) Să aibe vârsta minimă de 17 ani şi maximum de 25 ani.

3) Să nu fie nici să nu fi fost căsătorită.

4) Să locuiască la părinţi, la rude sau dacă trăesc singure, să aibe o profesiune cinstită şi mijloace de trai onorabile. Pretindem deasemenea o moralitate perfectă.

5) Nu sunt admise la concurs artistele de teatru, cinema şi varieteu şi nici manechinele.

6) Deasemenea nu pot participa candidatele care au luat parte la vreun concurs internaţional din străinătate.

Buletinul de mai jos trebue completat întocmai şi trimis împreună cu o fotografie de format cel puţin 9×12, redacţiei noastre, Str. C. Mille 11, purtând pe plic menţiunea:

„Concursul de frumuseţe"

BULETIN PERSONAL

Numele şi pronumele ....

Adresa: Str. .... *No.* ....

Comuna .... *Judeţul* ....

Profesiunea ....

Vârsta .... *Locueşte cu *)* ....

Inălţimea .... *Talia* .... *Culoarea ochilor* ....

Culoarea părului .... *Greutatea* ....

*) Se va indica în acest loc, dacă d-ra locueşte la părinţi, rude sau singură.

BALUL „REALITĂŢII ILUSTRATE"

Se ştie că marile reviste străine obicinuesc să organizeze recepţii şi serbări, în localurile proprii, sau baluri şi serate anuale, pentru a înlesni cunoştiinţa între cititorii lor şi pentru a stabili o legătură vie între redacţie şi publicul cititor.

„Realitatea Ilustrată" înţelegând această necesitate, a hotărât organizarea unui bal, pentru seara de 21 Februarie crt. Cum palatul nostru nu va fi gata decât în primăvară, acest bal va însemna primul contactdirect între redacţia noastră şi publicul cititor, precum şi pentru cunoaşterea reciprocă a cititorilor.

Balul mascat şi costumat, va avea loc în saloanele de sus ale teatrului „ROXY" (fost Lipscani-Palace) din strada Lipscani şi va fi cel mai important eveniment al Carnavalului.

Printre atracţiunile senzaţionale ale acestui bal, notăm:

Proclamarea candidatelor care vor filma în „Parada Frumuseţilor", concurând astfel pentru titlul de „MISS ROMANIA 1931". Producţia extraordinară a unui balet celebru.

Defilarea măştilor politice groteşti.

Sport de baloane cu premii (o inovaţie minunată).

Tombolă cu toate numerele câştigătoare.

Premieri de costume: 1) Cel mai frumos costum; 2) Cele mai originale trei costumări; 3) Cele mai comice trei deghizări.

Reportaj fotografic original, în sala de bal. (Cele mai reuşite fotografii vor fi publicate în „Realitatea Ilustrată").

Colegul nostru, d. Joseph de Saxa, — care-şi va păstra tot timpul masca, — va răspunde personal întrebărilor ce i se vor pune de către cititori.

Intrarea va fi de Lei 200 de persoană, iar biletele s'au pus în vânzare la agenţiile Feder şi Ipcar din Calea Victoriei, precum şi la redacţia revistei noastre.

Care sunt cele mai importante 20 personalităţi din România

In No. 201 al revistei noastre, am publicat un concurs pe cât de original, pe atât de interesant.

Anume, cerusem cititorilor noştri să ne indice într'un buletin de vot, care ar fi cele mai importante 20 personalităţi din România, alese din lumea politică şi din cercurile literare, artistice, militare, economice, ştiinţifice, etc.

Un mare număr de cititori cari n'au putut participa la timp, ne-au scris rugându-ne să prelungim termenul pentru primirea răspunsurilor, publicând din nou buletinul de vot, dorinţă căreia ne conformăm în numărul de faţă.

Repetăm condiţiunile: cititorii ne vor indica în prima rubrică a buletinului, numele personalităţilor din care cred că s'ar putea forma un guvern ideal iar în a doua rubrică vor arăta numărul de voturi pe care cred că-l va întruni fiecare nume.

Voturile primite se vor totaliza indicând astfel în ordine pe cele douăzeci de personalităţi cari au obţinut cele mai multe voturi şi cari vor fi proclamate de noi — pe baza plebiscitului acestuia — *„Cetăţeni Primari"*, arătând prin acest titlu că sunt primii între egali.

Celui care va prevedea cel mai just preferinţele publicului, îi acordăm un premiu de *cinci mii lei.*

Răspunsurile se primesc până la 10 Februarie, în plic închis, purtând menţiunea *„Concursul de personalităţi"*.

BULETIN DE VOT

Votez cu următorii:	Numărul de voturi probabile
1.	....
2.	....
3.	....
4.	....
5.	....
6.	....
7.	....
8.	....
9.	....
10.	....
11.	....
12.	....
13.	....
14	....
15.	....
16	....
17.	....
18.	....
19.	....
20.	....

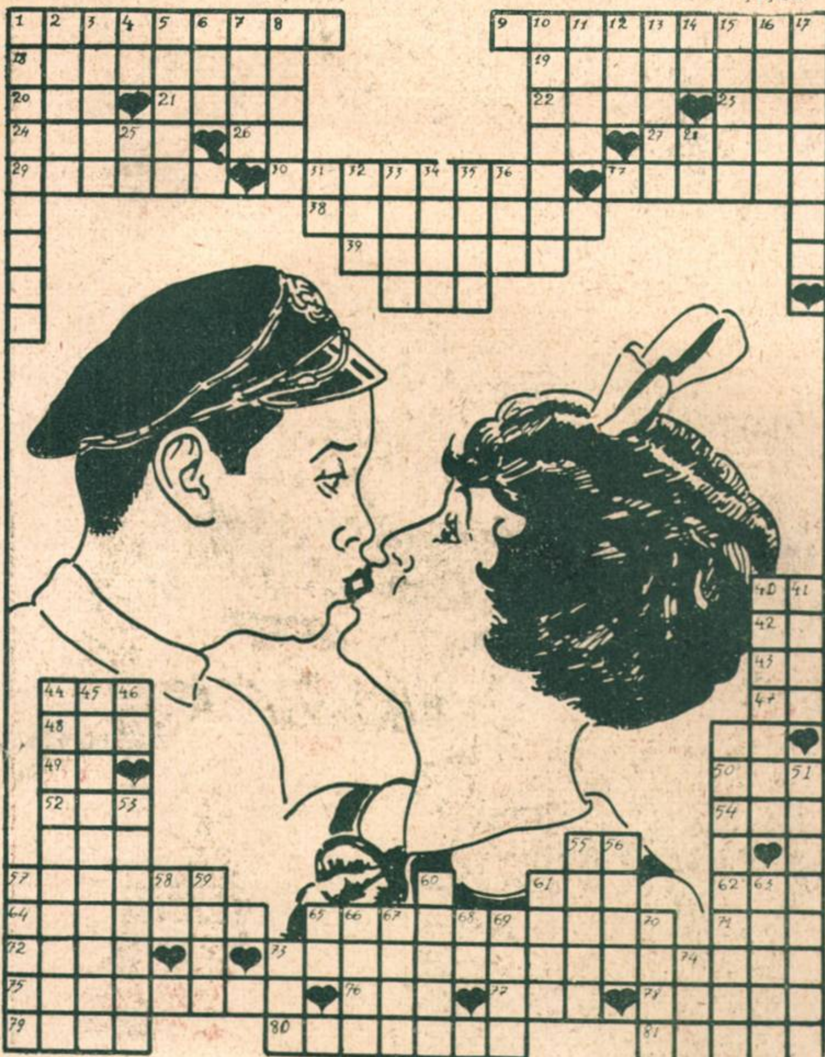
N. B. *Nu e imperios necesar să complectaţi toate cele 20 de rubrici.*

JOCURILE REALITĂȚII

Cuvinte încrucişate

(10 puncte) de S. ŞIŞCO

ORIZONTAL: 1) Calul lui Don Quichotte (fără „s"). 9) A strânge în brațe. 18) Lacom. 19) Deget. 20) Flacon (mold.) 21) Rid. 22) Râu în Franța. 23) Regină a Angliei. 24) Măcar (mold.). 26) Ființă. 27) Hazard. 29) Frați și surori care au aceiaș mamă. 30) Indrăgostit. 37) Tresărira. 38) Iubia cu pasiune. 39) Numele lui Dumnezeu la ebrei. 40) Chemare. 42) Pronume. 43) Interjecție. 44) Primul cuvânt din numele unui oraș brazilian. 47) Fluviu în Franța. 48) Țeavă. 49) Notă muzicală. 50) Munte între Olt și granița Transilvaniei. 52) Nostalgie. 54) Orientalist german (1603—1677). 55) Conj. 57) Inrăutățit. 61 Arsenic (mold.). 62) Cuiu. 64) Teren pentru sport. 65) A înfiera. 71) Avere (fig.) 72) A turti un cuiu, fără coadă. 73) Imn studențesc. 75) Sentiment care leagă două persoane. 76) Personagiu legendar. 77) Abecedar (anagr). 78) Stropiră. 79) Indiferent fig.) 80) Antonimul celui de la nr. 79. 81) Arhitect grec care construi labirintul din Creta.

VERTICAL: 1) Tendință egoistă. 2) Preparație farmaceutică, în care intră și opiul. 3) Vlăguite. 4) Pană. 5) A înfiera. 71) Avere (fig. 72) A turti în Italia. 8) Complot (fig.) 10) A executa cu abilitate. 11) Culoare. 12) Excepțional (fig.). 13) Capitala Aticei. 14) Pronume. 15) Nădragi. 16) Film. 17) Oraș în Basarabia. 25) Măsură. 28) Insă. 31) Notă muzicală. 32) Poemă. 33) A naște. 34) Poema alegorică a lui Alfred de Vigny. 35) Fecioară divină pururea tânără. 36) Ursită (fig.) 40) Afluent al râului Cerna. 41) A împreuna (fig.) 44) Tânărul din figură (în masse). 45) Referitor la un guvern absolut. 56) Fluviu. 50) Numele săsesc al Brașovului (minus finala). 51) Privitor la instrucțiune. 53) A readuce la vechea stare. 55) Fructul comestibil al caisului. 56) De mistuit de focul iubirii. 57) Convențional girondin (fără d.) 58) Părți ale corpului. 59) Cantitate de fire toarse. 60) Sprintenă. 61) Tencuială de gips. 63) Lapte închegat (T=a). 65. Șea 66) A o lua repede la fugă. 67) Acelaș. 68) Pronume. 69) Amândoi. 70) Numele moldovenesc al dudului. 73) Terra (Grec.) 74) Zile, la romani.

Metamorfoză

(10 puncte) de **Al. Dobrinescu-Bârlad**

La început a fost un simplu aventurier francez (1544—1607) care a debarcat într'o insulă din Oceanul Atlantic,apărând abia la începutul secolului XX-lea. De atunci el trece cel mai mare autor de probleme distractive. Dvs., nu-l cunoașteți?..

Nouile noastre premii

Deslegările problemelor din numerele 206, 207, 208 şi 209 se primesc până la 10 Februarie 1931.

Fiecare problemă acordă un număr oarecare de puncte, după care se va face împărțirea pe categorii şi distribuirea premiilor, în modul următor:

Categoria I-a: 2000 lei în numerar;
Categoria II-a: Un aparat fotografic;
Categoria III-a: Trei aparate de radio, cu galenă;
Categoria IV-a: 7 volume din operele literare renumite. Premiile se vor distribui la 20 Februarie, când se vor acorda şi distincţiuni colaboratorilor merituoşi.

N.B. Fiecare categorie are şanse egale în categoriile inferioare.

Poşta jocurilor

Sonia Camerman. — Ca'ntotdeauna, talentul dvs., a fost răsplătit și de data aceasta. Din parte-mi, aștept să mi-se realizeze „cel puțin o jumătate din urările" făcute, spre a nu fi contrazisă supoziția că „mai există oameni fericiți pe... coaja planetei noastre!

Lică Davidescu-Ploești. — E prea mare. Păstrați ideea și lucrați altceva mai mic.

Dady și Virgil Popescu-Loco. — Mare! Fenomenal de mare! (Peste 230 de numere!...)

Reduceți-l și se va publica.

L. Grun și S. Iacobsohn. — Nu-i nimic original. Formele acestea au apărut în recentul concurs literar al „Dimineții".

Traian Mihăilescu-Loco. — Se va publica „I. L. Caragiale", fiindcă fizionomia lui Eminescu îți face impresia că a suferit stigmatele ringului!

Gr. T. Ionescu. — Nu merge. Altceva!

George Zaman. — Cu toată părerea de rău, dar lui „Moș Crăciun" i-a trecut timpul.

Serge Șișco. — Se va publica.

Florica Epurescu-Sinaia. — Deocamdată am colaborări dela cetitorii cari au depus mai multă muncă...

„Desolată". — Este prea târziu. Condițiile în care se tipărește o revistă, nu-mi dau posibilitatea să răspund niciodată la timp, decât dacă sunt întrebat cu 3 săptămâni, înainte de apariție.

Vă voiu avea însă în vedere, la revizuire!

Beatrice Weinstein-Iași. — Prea simplu. Mai deslegați producțile altora, deocamdată....

St. Georgescu. — Finis...

Kosinski Erevin-Cernăuți. — Posibil să se publice.

Momy Blank-Iași. — E prea greoiu!

Leon Marcovici-Dorohoiu. — E drăguț. Poate să-i vină și lui rândul. După câte observați avem un număr enorm de colaboratori.

Bică Pisosky-student. — Poate că aveți dreptate. La Viena, de pildă, autorii de cuvinte încrucișate sunt plătiți atât de bine, încât există profesioniști printre ei.

Nu tot acelaș lucru se poate întâmpla și la noi, unde o persoană care are răspunderea unei pagini, poate fi concurată în subvenție de cel mai mic slujbaș al statului!

(Imi place tema concursului de dans!)

Blanche Ing. Georgescu-Petroșani. Desigur că bietul „Mihăilescu Traian" nu putea să iese decât oribil mutilat, din „fabrica" **„Blanche & La personne competence".**

Să-l lăsăm (nu „corigent la Fizică") pe domnul autor, oprindu-ne la constatarea că sunteți destul de răutăcioase, când prindeți ocazia...

Anișoara Livadă. — Deși ar fi trebuit să reduc în întregime „digresiunile" din semnificații, renunț la câteva, numai spre a servi de exemplu celorlalți colaboratori.

Sunteți îndrăzneață și foarte spirituală, și eu stimez pe toți autorii de cuvinte încrucișate cari sunt **îndrăzneți și spirituali!!**

REBUS

Rezultatul concursului din Decembrie

(Continuare)

Prin tragere la sorți, au câștigat:

1) **Lei 2000, în numerar,** d-lui **C. D. Marinescu,** Șc. de Belle-Arte, București.

2) **Un aparat fotografic,** d-lui **Căpt. Ion Grossu,** str. Preda Buzescu 5, Constanța.

3) **Câte un aparat de radio** cu galenă — d-lui **Sergi Șișco,** Noua-Suliță; d-lui **Lt. Nic. Georgescu,** str. Bateriei 17, Focșani; d-rei **Blanche Ing. Georgescu,** str. Enăchiță Văcărăscu 6, Petroșani (Hunedoara).

4) **Câte un volum** din Editura „Adevărul" d-lui **Nic. T. Nicolau, student,** Fonteriei 16, București; d-rei **Speranța G. Ogradă,** Fetești, d-lui **Lyonel D'Ally,** str. Gh. N. Stănescu 4, Buzău; d-rei **Clemansa Ionescu,** str. Prof. Samuil 3, Focșani; d-lui **Igor Hamaritov,** str. Alex. Cel Bun 117, Tighina; d-rei **Maria I. Măinescu,** str. Gr. Cantacuzino 125, Ploești.

N. B. **Premiații cari au de revenit asupra adreselor, sunt** rugați s'o facă în mod urgent.

* * *

Să revenim acum la distincțiunile acordate colaboratorilor merituoși.

Făcând abstracție de producțiile apărute sub pseudomine necunoscute, acordăm dreptul de întâietate, în această serie, d-lui NORY BEDIGHIAN, *Constanța.*

Ar urma apoi, d. Bică Pisosky, *Craiova.* Traian Mihăilescu, *București, și d.* L. Wechsler *și* A. Haber, *Iași.*

Jocul d-lui Bedighian are calitatea că este reprezentat sub aspecte grafice foarte variate și meritul de a fi concentrat în jurul unei teme. Totuși, cu voia autorului, ne permitem câteva observații:

— Este incorect să afirmi că „lumea vine la Constanța să facă vilegiatură" (!), sau că „la nevoie poți face baie în... lac"! (Eu aș fi de părere că se poate face — tot așa de bine — în... puț, dacă este vorba de nevoie !)

Deasemenea găsesc că este nedrept să afirmi că „unii la plajă, în loc să facă băi, se ocupă cu flirt(ul)!".

Cum ?... Nu poți face baie și flirta în acelaș timp ? Sau poate pescuește cineva pe uscat !!? Tinerii care se... respectă, au cuvântul...

(Puțin i-ar mai fi lipsit d-lui Bedighian, ca să nu cadă în extrema pornografică a cojeniștilor).

2) D-lui Pisosky *îi recomandăm mai multă atenție în selecționarea cuvintelor, fără de care nu va da niciodată producții plăcute. Să nu se uite că adevăratul joc de cuvinte încrucișate, există numai prin cuvintele sonore !*

3) Jocul d-lui Traian Mihăilescu *este unilateral și prolix. Atragem atențiunea d-lor colaboratori că nu primim jocuri cu mai multe de 80 de numere, decât în cazuri excepționale!*

4) D-nii Wechsler *și* Haber *au talent la desemn și imaginație flexibilă. Le recomandăm să se ocupe mai serios de technica jocului de cuvinte încrucișate.*

Cupon pentru jocuri

No. 209

Numele şi pronumdle ....

....

Adresa ....

REALITATEA
ilustrată

Pe întinsul de zăpadă. Voevodul Mihai într'o companie veselă, la o partidă de sky.

ANUL V. — Nr. 210. — 5 FEBRUARIE 1931 APARE JOI

REALITATEA ilustrată

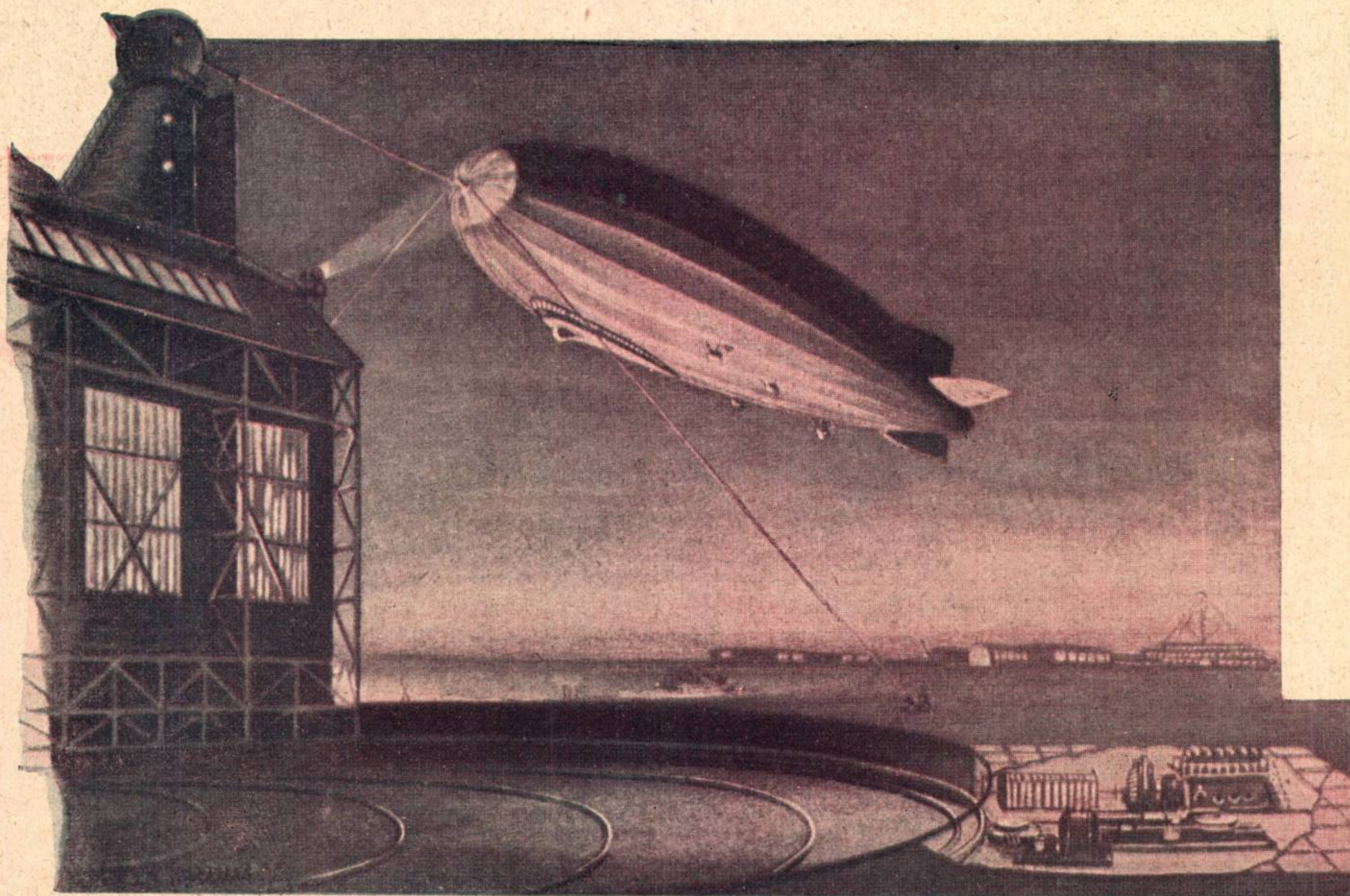

In viață dacă nu-ți prea merge bine
Și traiul ți-e din ce în ce mai greu,
De rele râzi și ele fug de tine...
De-aceea râd necontenit și eu.

Lillian Roth, adorabila vedetă a lui „Paramount"

PREȚUL 10 LEI

Aeroporturile viitorului

Intr'un aeroport al viitorului. *Dirijabilul este atras spre pilonul de ancorare, montat la unul din capetele hangarului rulant.* In dreapt jos, *se văd instalațiile motrice subterane. In fund, luminate, hangarele fixe, unde vor fi adăpostite aeronavele.*

HOTĂRÂT lucru, navigația aeriană ia proporții din ce în ce mai mari. Recenta catastrofă dela Beauvais — a dirijabilului englez R. 101, — pe care l-a prăbușit o rafală de furtună, în timp ce pornise spre Indii, — n'a descurajat pe nimeni. Marile uzine din Germania, șantierele militare aeriene ale Angliei, ca și societățile de producție aeronautică, protejate de stat, din America, anunță importante construcțiuni de nävi aeriene, care vor primi botezul văzduhului, chiar în cursul acestui an.

Se înțelege dela sine, că interiorul acestor nävi vor fi amenajate cu tot ce a lansat technica în ultima vreme, în ceeace privește confortul, pentruca viitorii pasageri să se poată simți cât mai bine pe bordul lor.

Iar în privința forței motrice, mii de cai putere vor contribui la stabilitatea și viteza dirijabilelor, care vor constitui în foarte scurtă vreme, o legătură rapidă și sigură, între vechiul și noul continent, precum și între acestea și Extremul Orient.

Și în timp ce comandantul Byrd se pregătește să pornească spre Polul Nord cu submarinul, doctorul Eckener își echipează dirijabilul „Z. R. 3", pentru a atinge acelaș obiectiv, pe calea aerului. Și omul care cel dintâiu a înfruntat Oceanul Atlantic, cu Zeppelinul, asigură toate cercurile interesate, că expediția sa nu va avea în nici un caz soarta aceleia conduse de comandantul Nobile, cu dirijabilul „Norge". Ceva mai mult, cum companiile de asigurare internaționale, refuză să asigure, pentru această călătorie, aeronava, aparatele științifice și viețile membrilor expediției, doctorul Eckener a declarat că expediția proectată va fi dusă la îndeplinire în orice caz. Odată stabilite însă liniile aeriene ce vor fi parcur în viitor de uriașele aeronave, rămâne de rezolvat o altă importar chestiune : cum și unde vor fi adăpostite în viitor dirijabilele ?

Desigur că toată lumea, capitaliști și technicieni, sunt de acord, trebuesc creeate aeroporturi, prevăzute cu instalații speciale, care aigure sosirea, adăpostirea și plecarea aeronavelor.

Așa cum s'au creeat special pentru nävile marine, porturi cu ra spațioase, apărate de diguri puternice, contra furiei valurilor, tot ast vor trebui creeate adăposturi pentru nävile aeriene.

O mare societate industrială din Germania, care a construit până acum câteva dirijabile, a făurit și planurile viitorului aeroport, ale cărui lucrări au început în toamna anului trecut. Planul constă dintr'o serie de hangare stabile, perfect izolate și asigurate contra incendiului; dintr'un hangar mobil, prevăzut cu posibilități de alunecare în linie dreaptă, pe șine, precum și cu un sistem de rulare pe linii circulare. Acest hangar are montat un pilon puternic de ancorare, cu ascensor electric pentru ancoră.

Adăpostirea navei se face în modul următor: hangarul rulant este potrivit cu pilonul și intrarea în direcița vântului, astfel ca aeronava să ancoreze contra vântului. Sistemul s'a dovedit excelent, căci curentele de aer provocate de vântul contrar, asigură dirijabilul poziția perfect orizontală, cu motoarele de stabilizare în funcțiune. Odată ce ancora atinge pilonul, motoarele se opresc, dirijabilul este fixat și din cauza curenților nu-și poate schimba poziția. In aceste condițiuni poate fi introdus cu mult mai multă ușurință, în hangarul care-i este destinat.

Cele de mai sus nu sunt produsul fanteziei, ci rezultatele practice, obținute după patru ani și jumătate de experiențe ,pe aeroportul din Biesdorf (Germania).

Această instalație este extrem de importantă, mai ales pentru dirijabilele metalice. Ea le apără învelişul de eventuale ciocniri cu pământul, la aterisare. Ideea a fost pusă în practică în 1910, de englezul Krell. Intr'adevăr, pilonul de ancorare ridicat de el la Cardington, s'a transformat cu încetul, în mașina perfecționată de azi. Pilonului de pe aeroportul englez i s'au aplicat o serie de modificări, printre care și una foarte importantă: un dispozitiv rulant care permite dirijabilului ancorat, să se îndrepte în direcția curenților, după sistemul săgeților de vânt, montate din timp pe acoperișe. Acest dispozitiv, — dupăcum am arătat mai sus, asigură stabilitatea aparatului și a fost adaptat și la instalațiile din Biesdorf.

Se știe că aterisarea dirijabilelor „la pământ" întâmpină mari greutăți, în primul rând pentrucă necesită o trupă de câteva sute de oameni, cari fac „tragerea la sol". Orice vânt mai puternic poate schimba poziția aeronavei, fie ridicând-o brusc dintr'o parte, fie trântind-o de pământ, în care caz, pagubele sunt din cele mai mari. Alteori sdruncinul este atât de grozav, încât înainte de plecare, dirijabilul are de suportat reparațiuni costisitoare. Sistemul Krel asigură ancorarea cu un

maximum de șase oameni și deaceea a fost adoptat, cu oarecari modificări, la hangarul rulant dela Biesdorf, unde asigură ancorarea și totodată adăpostirea ușoară în hangar.

Iată procedeul introducerii dirijabilului în hangar:

Dupăce ancorarea a fost efectuată după sistemul descris mai sus, un autotank, în care se află depozitat un lanț de balast, se instalează sub aeronavă și printr'o macara, adaptată la una din cabine, se face legătura de stabilizare. Apoi ascensorul începe să coboare dirijabilul în dreptul intrării, în timp ce un motor special acționează macaraua lanțului, concomitent cu viteza ascensorului. Când aeronava a fost suficient coborîtă, este introdusă într'un alt hangar mobil, cu ajutorul unui elevator rulant, urmat de autotank. Greutatea lanțului de balast, ar reprezenta aci echilibrul stabilit pe aerodomurile obicinuite, de sutele de oameni.

Hangarul rulant care adăpostește provizoriu dirijabilul, îl conduce pe linii până la hangarul fix, care-i este destinat, introducându-l în acesta, cu ajutorul unui alt elevator rulant. Acum dirijabilul este în siguranță.

Debarcarea pasagerilor ar urma să fie făcută în acest hangar, care ar constitui în viitor, un fel de gară pentru sosirea și plecarea dirijabilelor.

Aci ar fi instalate birourile de informațiuni, cele vamale și polițienești, însfârșit tot angrenajul unei gări moderne, prevăzută totodată cu instalațiile de aprovizionare a dirijabilului.

In aceleași hale imense, ar urma să se facă și eventualele reparații necesare aeronavelor.

Desigur însă că hangarele vor trebui să fie construite în câmp deschis, — mai ales cel rulant, — căci orice păduri, dealuri, movile sau case, ar turbura direcțiunea vânturilor, formând curente potrivnice ancorării aeronavelor.

Acest capitol este unul dintre cele mai importante, căci odată presiunea curentului asupra dirijabilului ancorat fiind natural determinată, introducerea în al doilea hangar rulant devine foarte ușoară. Orice curent potrivnic ar împiedeca această operație.

Hangarele stabile de adăpostire sunt așezate la rând, depozitarea urmând a se face din două 'n două hale. Aceasta ca o măsură de siguranță pentru cazuri de incendiu, atâta timp cât dirijabilele vor fi umplute cu hidrogen, iar benzina va pune în mișcare motoarele. Se înțelege dela sine că în cazul unui incendiu, toate aeronavele depozitate în hangare, ar fi distruse de foc și de aceea halele despărțitoare, e bine să aibe rolul de izolatoare.

Dar pe măsură ce dirijabilele devin mai mari, se afirmă cu tot mai multă dreptate, geniala idee a contelui Zeppelin, că ridicarea și coborîrea aeronavelor trebue făcută la suprafața apei. Și nu e mai puțin adevărat, că în foarte scurtă vreme ,această idee va fi pusă în aplicare, pentru traficul internațional.

In acest caz, pilonul de ancorare va fi montat pe o insulă plutitoare, din cele care se proectează de câțiva ani. Aceste insule vor fi plasate în Oceanul Atlantic și cel Pacific și vor înlesni legăturile între aeronave și transatlantice, pentru schimbul de poștă și pasageri, în diferite direcțiuni.

La aceste ancorări în larg, rolul lanțului de balast va fi ținut de un alt lanț, de care vor fi legate o serie de gălеți din ce în ce mai mari; pe măsură ce acestea vor fi coborîte în mare, umplându-se succesiv cu apă, vor reprezenta balastul, trăgând babordul navei, spre nivelul pilonului.

Pentru construcția acestor găleți există materiale atât de ușoare, încât greutatea lor n'ar incomoda întru nimic încărcătura dirijabilului, astfel că ar face parte integrantă din materialul de bord.

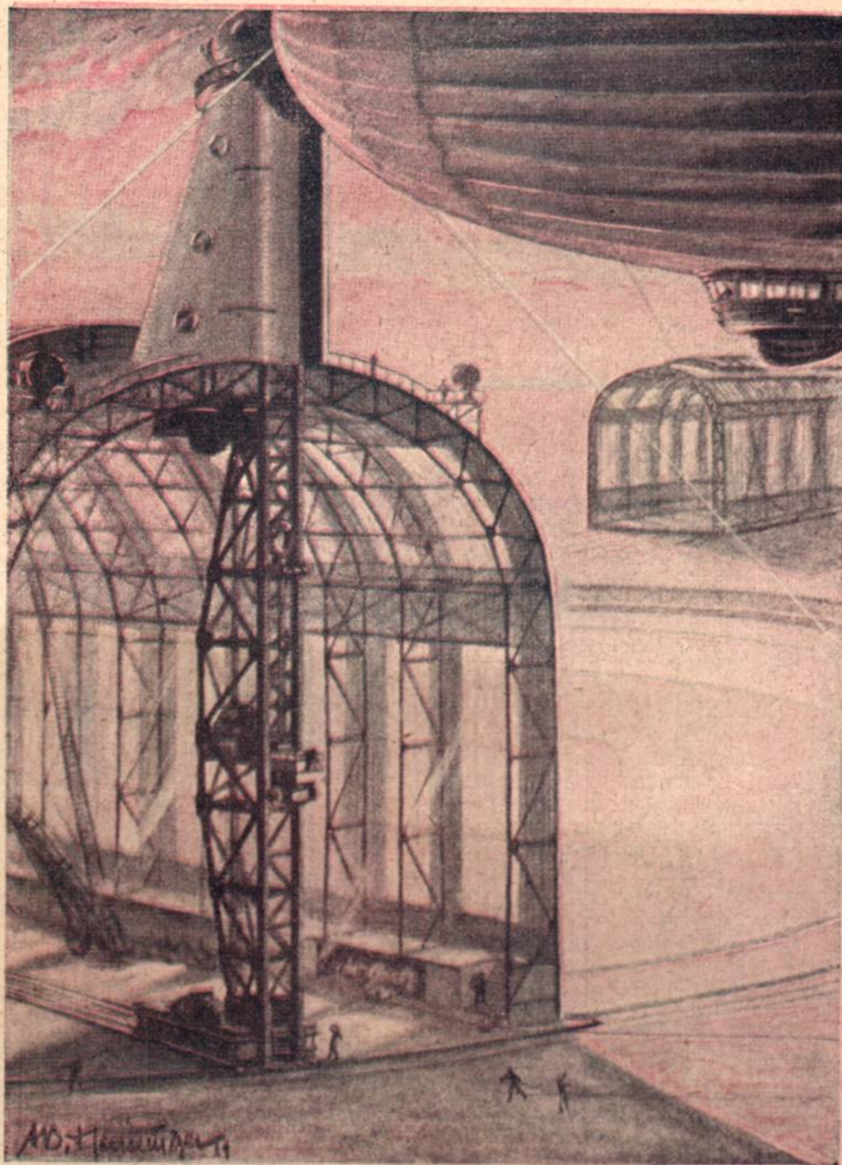
La plecarea dirijabilului, lanțul este tras înapoi prin deschizătura-i specială și un dispozitiv mecanic asigură deșertarea găleților, care se îmbucă apoi, formând patru coloane.

Astfel de insule plutitoare vor fi instalate și pe lacuri, unde coborîrea va fi mult mai simplificată, decât pe teren. Pentru acest soiu de stațiuni, lacurile sunt cele mai indicate, deoarece nu produc nici pe timp de furtună valuri prea mari. Oficiile vamale și polițienești, ar urma să fie instalate tot în interiorul acestor insule, de unde pasagerii ar fi transportați la țărm cu vaporașe. Materialele necesare la bord pentru noua călătorie, și aprovizionearea, s'ar face în acelaș mod.

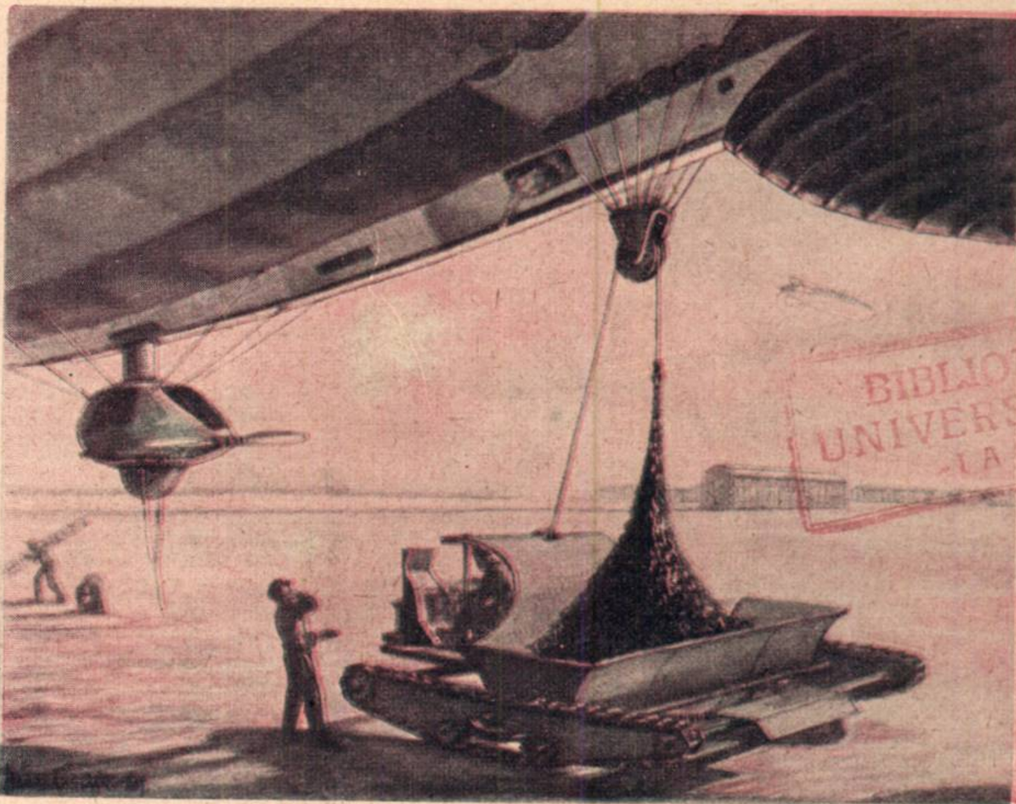
Dar traversarea oceanelor mai dă mult de gândit specialiștilor, prin aceea că în cazuri de accident sau defecte la motoare, dirijabilele ar fi expuse furiei valurilor, ceeace ar periclita și mai mult siguranța aeronavei, atât de fragil construită.

Intr'adevăr, am putea asemăna uriașul dirijabil, cu un pescăruș, care se lasă la suprafața apei, pentru a se odihni. Dar în timp ce pescărușul este purtat de valuri, de pe creste, în văile formate de balans, ridicat și coborît din nou, fără a-și pierde o clipă stabilitatea, dirijabilul, care prin gazul cu care este umplut, *plutește la suprafață*, fără a coborî în golurile formate de balansul valurilor, ar fi biciuit de acestea în așa hal, încât pe o mare furioasă, în câteva minute n'ar mai rămânea din el decât un vrac metalic, aruncat la voia întâmplării.

Pentru a evita o asemenea catastrofă, va trebui ca dirijabilele transoceanice să fie construite cu un dispozitiv de plutire, destul de lat și de înalt, ca la

Hangarul mobil și elevatorul mecanic, cu ascensor.

Pentru stabilizarea aeronavei, un lanț-ciucure de balast, este adus pe un autotank. Lanțul este ridicat cu o macara specială.

vapoare, dar construit dintr'un material pe cât de uşor, pe atât de rezistent. Acest aşa numit „tălpoi de plutire” ar avea misiunea de-a străbate atât crestele valurilor, cât şi văile formate între ele, astfel încât să asigure stabilitatea aeronavei amerizate. Valurile isbindu-se de această suprafaţă plutitoare, care le-ar tăia întocmai ca o sabie (vezi clişeul din pag. 4-a) n'ar mai provoca efecte dezastruoase şi până la o eventuală reparaţie sau vapor care ar sosi într'ajutor, aeronava ar fi salvată.

Totodată, în cazuri de avarii grave, dirijabilul ar putea fi remorcat de un vapor, până în cel mai apropiat port, unde i s'ar putea face o reparaţie radicală. Dar detaliile technice ale construcţiei acestor „tălpoaie”, — nu le putem desvolta aci.

Dupăcum am spus la începutul acestui articol, statele interesate trebue să se gândească din vreme la aeroporturile viitorului şi să creeze adăposturi pentru dirijabilele de linie, tot aşa cum s'a procedat pentru vapoare. Aerogări prevăzute cu întreg utilajul descris mai sus, iată elementele de bază ale viitoarei navigaţiuni aeriene.

In fruntea statelor care-au început de pe acum aceste lucrări, stă Germania, care şi-a fondat prima bază aeronavală, la Friedrichshafen, iar a doua, cea terestră, — la Biesdorf, lângă Breslau.

Statele Unite au început şi ele construcţia a două baze aeronavale, una la New-York, în noul bazin comercial şi a doua desigur, la Chicago, pe lacul Michigan, cunoscută fiind rivalitatea dintre aceste două mari oraşe.

Franţa proectează construirea câtorva aeroporturi terestre, în apropierea marilor oraşe, iar la Rochelle şi Toulon, a două baze aeronavale.

Anglia are staţiunea dela Cardington şi va mai construi altele la Liverpool, Dublin în Irlanda şi Dundee, în Scoţia.

Este de asemenea foarte cunoscut interesul pe care-l arată oficialitatea italiană pentru toate realizările aeronautice.

Recentul raid al escadrilei de avioane italiene peste Atlantic, în Brazilia, este încă în mintea tuturor.

Astfel că viitoarele baze aeronavale italiene, — în paranteză fie spus, militare, — vor fi construite la Salerno şi Brindisi.

Iată deci că toate marile puteri se interesează de această chestiune şi în foarte scurtă vreme, navigaţia aeriană continentală şi intercontinentală cu dirijabile, va fi un fapt îndeplinit.

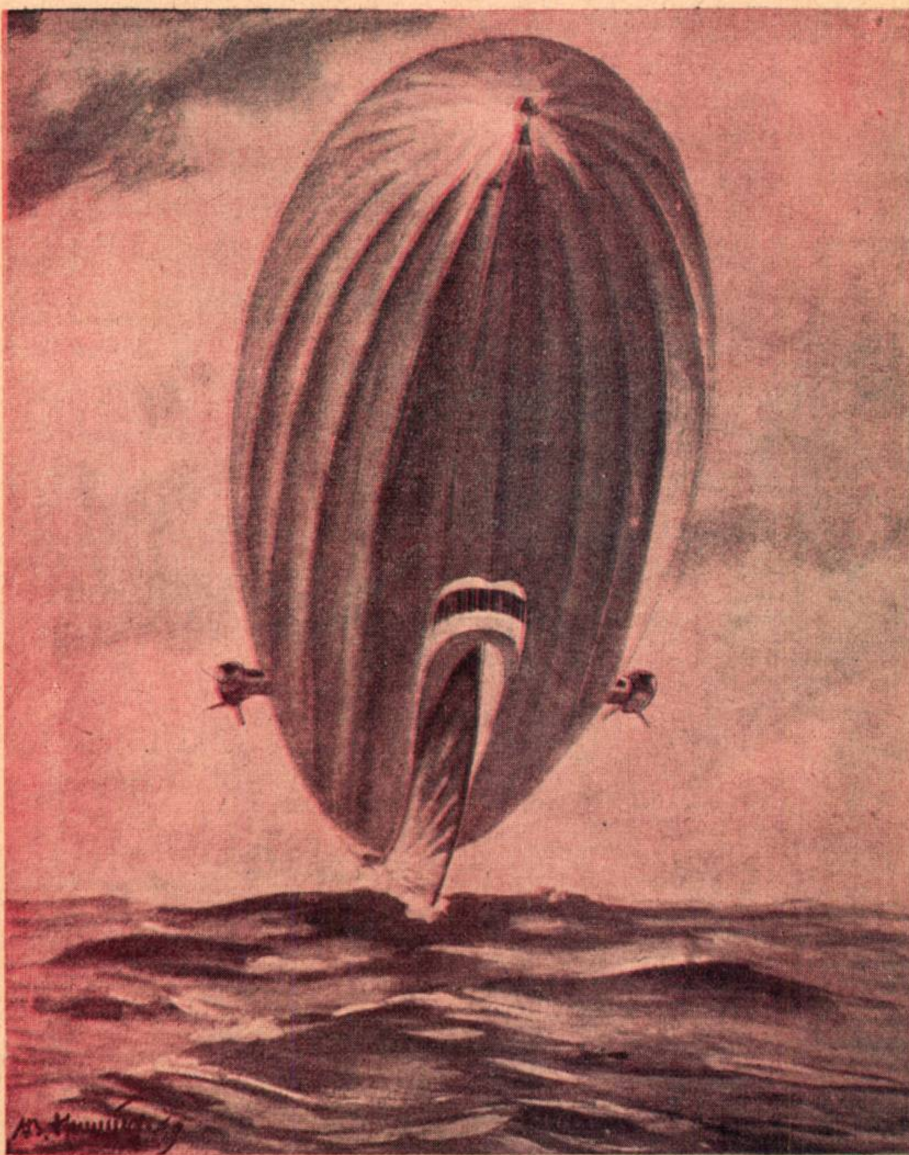
E de prisos, credem, să mai arătăm că aceste comunicaţii sigure şi rapide, vor strânge legăturile de amiciţie între popoare, servind astfel cauza păcii.

* * *

Pe de altă parte nu-i mai puţin adevărat, că aceste baze aeronavale reprezintă un real pericol, pentru un eventual caz de răsboi.

Aeronavele pot fi echipate foarte uşor pentru bombardamente. O dovadă la aceasta, sunt pacinicele zeppeline dinaintea conflagraţiei mondiale, aparate care au fost transformate în două săptămâni, în cele mai teribile arme de distrugere.

Ca să ne putem face o idee mai clară, asupra pericolului dirijabilelor în cazul unui conflict armat între popoare, ar fi nimerit să vizităm interiorul dirijabilelor, o căror construcţie este în curs, sau, în stare de proect.

Prin dispozitivul de plutire ataşat dirijabilului, acesta spintecă valurile ca o sabie tăioasă, stabilizând situaţia navei, silită să amerizeze.

O ţigară metalică, de câteva sute de metri lungime.

Invelişul este lucrat din aluminium, cea mai uşoară compoziţie metalică.

Dedesubt şi pe de lături, cele opt cabine ale motoarelor.

In faţa monstrului, chiar sub vârful în care se află montată ancora, este cabina de comandă. Acest post este cel mai important, dintre toate piesele dirijabilului.

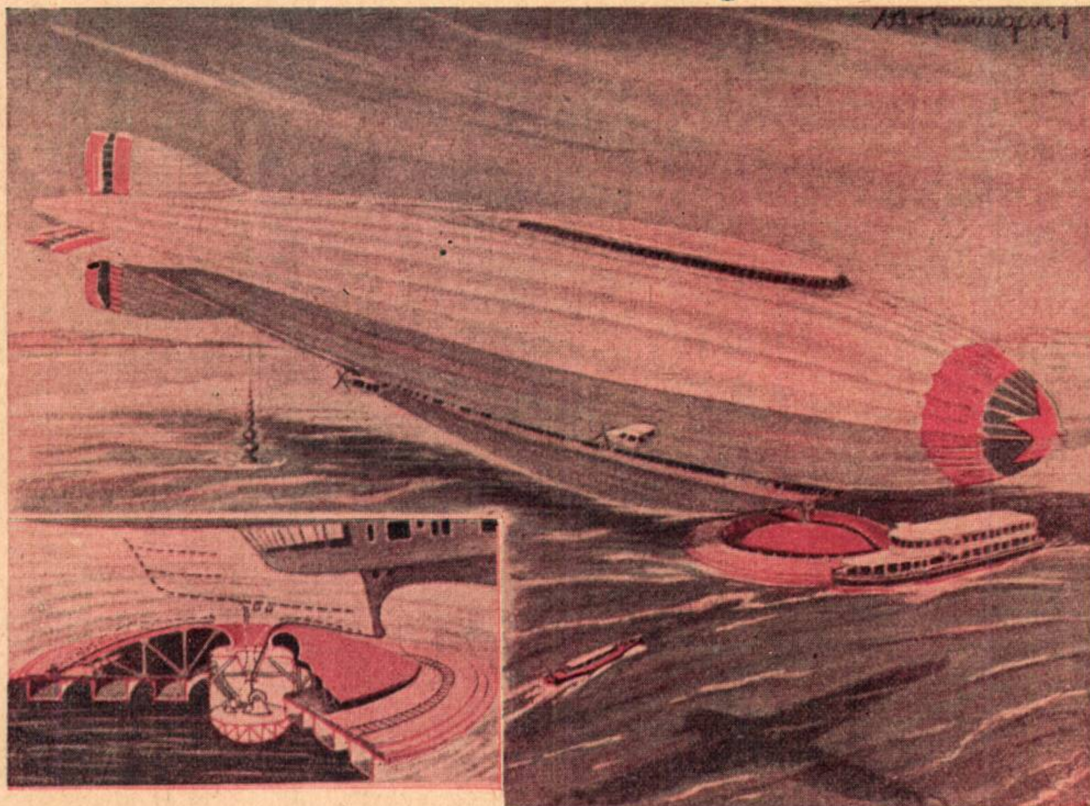
Aparate meteorologice, diferite maşini de măsurătoare, posturi de radiotelegrafie şi de emisie-recepţie radiofonică.

Lângă această cabină, se află dormitoarele, baia şi sufrageria ofiţerilor şi a subofiţerilor din comandă.

Un culoar îngust conduce la cabinele şi saloanele pasagerilor, situate la centrul gondolei. Dormitorul, compus din cabine cu câte două paturi, are pe dreapta sălile de mâncare şi de lectură, precum şi salonul de fumat, perfect izolat contra incendiului şi prevăzut cu un sistem special de ventilaţie, care elimină imediat fumul.

Pe stânga, se află o terasă admirabilă, închisă cu geamuri incasabile (care nu se sparg) identică punţilor de pe marile transatlantice.

Clişeul pe care-l publicăm mai jos, reprezintă un post de amerizare, pe suprafaţa unei ape. O insulă plutitoare (un fel de geamandură uriaşă) permite dirijabilului să coboare în condiţiuni perfecte, iar transportul pasagerilor şi mărfurilor până la ţărm, se face cu un vaporaş.

Pe această terasă este instalată o grădină de iarnă, cu plante exotice. Temperatura este aci constantă şi pasagerii pot lua loc în fotolii comode, admirând peisagiile terestre peste care sboară aeronava, sau albastrul nesfârşitului mărilor.

In urma acestor instalaţii, sunt bucătăriile electrice.

Deasupra dirijabilului, în bătaia razelor solare, se află câteva săli mari, cu pereţii exteriori şi interiori, lucraţi din sticlă incasablă. Aci sunt instalate băile şi aparatele de gimnastică.

Ascensoare electrice fac legătura între cabine şi sălile superioare.

Inapoia bucătăriilor se află cabinele comune ale echipajului şi magaziile de provizii, bagaje şi poştă.

lim.

VIFORUL la Constanța

Un vifor extraordinar s'a abătut săptămâna trecută asupra Constanței și în toată Dobrogea.

Zeci de firme au fost smulse de uragan, case au fost desvelite, copacii desrădăcinați, stâlpii metalici ai uzinei de electricitate, îndoiți de violența vântului, iar multe vase din port au fost desprinse din ancoră sau parâme și abordate între ele sau lovite de cheiu.

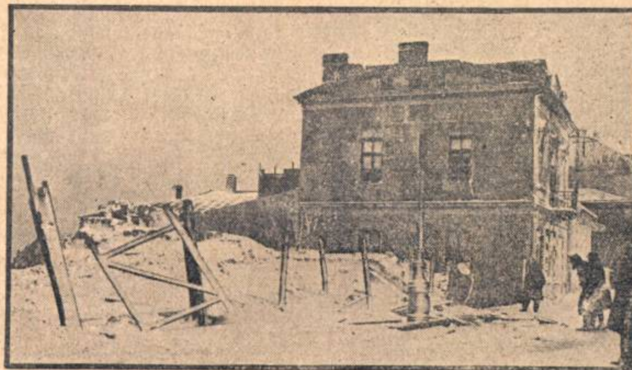
Vaporul „Regele Carol" al S. M. R. s'a luptat 26 ore cu furtuna, isbutind să se salveze, cu toate catargele rupte.

Fotografiile noastre reprezintă câteva aspecte ale Constanței devastate de vifor, prinse de corespondentul nostru.

(Foto Păsculescu-Constanța)

Roma proclamă primul sfânt român

VIZITÂND o bibliotecă, descoperi o mulţime de acte şi documente, fapte şi întâmplări care altfel ţi-ar fi rămas necunoscute.

Mergând de curând la biblioteca Universităţii din Cluj, am avut prilejul să vorbim cu d. dr. Eugen Barbul, directorul bibliotecii şi un pasionat colecţionar bibliofil.

Vorbind cu d-sa am aflat ceva despre comorile ce ascunde biblioteca din Cluj — arhive şi documente de acum 800 ani, acte şi ordine secrete scrise de mâna lui Mihai Viteazu, cronicile originale ale lui Şincai.

ELOCINŢA UNEI CĂRŢI CU SCOARŢE VECHI

D. Dr. Eugen Barbu, scoate din marea cassă de fier, — în care păstrează, cele mai preţioase relicve, — o carte cu scoarţe vechi de trei veacuri aproape, tipărită pe la 1670 la Neapole. Arunc o privire asupra copertei:

VITA
DI FRA GIEREMIA
VALLACCO
dell 'Ordine de Frati
Minori detti Capuccini
Scritta
Da Fra Francesco
Severini
Napolitano
Del Medesimo Ordine
In Napoli
Nella Stamparia di Giacinto Paffardia

In româneşte asta înseamnă:

Viaţa lui Eremia Valahu, din ordinul fraţilor minoriţi ai Capuţinilor, carte scrisă de Francisc Severini Neapolitanu din ordinul Medesimo.

CUM SE PROCLAMĂ UN SFÂNT LA ROMA

Eremia Valahu, a dus o viaţă de sfânt, a făcut minuni şi acum, Roma vrea să-l declare sfânt, — spune d. Barbul.

De regulă, numai după 300 de ani dela moartea ei asemenea personalităţi, încep Sfântul Scaun, dezbaterile în p ivinţa lui. Se cercetează atunci d ă el îndeplineşte toate condiţiu le pentru a fi proclamat sfânt.

Eremia Valahu s' născut la 27 Iulie 1556 şi a mu la 5 Martie 1625. Prin urmare l 5 Martie 1925 s'au împlinit 300 ani dela moartea lui. Acum 6 ani au început desbaterile pentru proclamarea lui ca sfânt. Desbaterile sunt asemenea unui proces. Durata lor este de 7 ani. Din consiliu asistă şi un procuror care-l acuză pe candidat, că a fost un simplu muritor. Apărătorul din oficiu al lui Eremia Valahu descrie atunci viaţa lui de Sfânt, marile lui calităţi sufleteşti, minunile săvârşite de dânsul. Consiliul cercetează pe îndelete tot ce se aduce în sprijinul tezei. Nefiind suficiente faptele din timpul vieţii, se aşteaptă ca moaştele sfântului sau sfintei să mai săvârşească minuni, şi ca obştea să vorbească tot mai mult de binefacerile lor.

„FELIX", „BEATUS", „SANCTUS"

Prima fază a procesului lui Eremia Valahu a trecut, şi deocamdată i s'a conferit titlul de „Felix"-*fericitul*. Anul acesta a început a doua fază a procesului, după care i se va da titlul de *Beatus*, iar anul viitor adică în 1932 împlinindu-se 7 ani de când se judecă acest proces, Eremia Valahu va fi proclamat cu mare solemnitate de Sfânt- *Sanctus*.

Va fi primul sfânt român. Mai toţi sfinţii sunt italieni, francezi, greci, bulgari, unguri.

In continuare, d. dr. Eugen Barbul ne-a povestit o întâmplare amuzantă în legătură cu cartea vieţii lui Eremia Valahu.

— „D. Ion Bianu, bibliotecarul Academiei Române, aflase că biblioteca noastră posedă această carte de mare valoare şi căuta în orice chip să-şi procure un al doilea exemplar.

In acest scop scrise vestitului anticar din Roma, Bacon, să se facă luntre şi punte şi să-i găsească acest volum.

Anticarul italian a căutat pe la toate Bibliotecile dar în zadar.

Iată însă că se iveşte ocazia să facem noi, de aici, marea surpriză valorosului academician din Bucureşti. Murind în Capitală, boierul român Crupenski, primesc dela văduva decedatului o ofertă, să cumpăr biblioteca rămasă. Plec la Bucureşti, cercetez mai de aproape biblioteca regretatului boier, care cuprindea 4000 volume, şi-mai dau seamă că preţuieşte într'adevăr 80.000 lei cât mi s'a cerut.

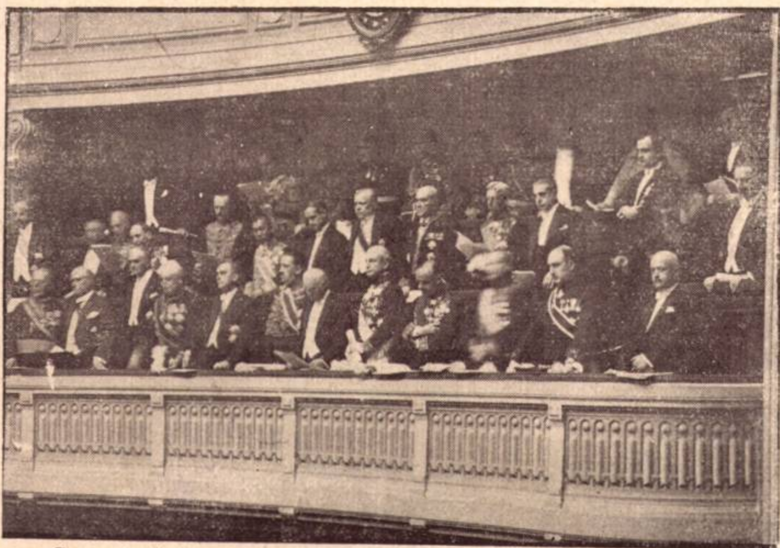
Transportând biblioteca la Cluj, şi făcând inventarierea ei, volum după volum, — am descoperit al doilea exemplar din „Vita di fra Gieremia Vallaco" exact aceiaş ediţie, din acelaş an, cu aceiaş copertă roasă de veacuri.

I-am scris atunci d-lui Ion Bianu că sunt în măsură să-i procur volumul ce-l caută de mult, dar mi se cere 80.000 lei pentru el. Primesc răspunsul că nu importă preţul numai să pun mâna pe cartea lui Eremia Valahu.

Vă puteţi închipui bucuria bătrânului academician şi bibliofil Ion Bianu, la primirea acestei cărţi, odată cu lămurirea noastră, că fără nici un ban, punem la dispoziţia Academiei Române acest op, ca o donaţie din partea Bibliotecii Universităţii din Cluj, drept recunoştiinţă pentru cele peste 20.000 volume primite de Biblioteca noastră acum zece ani, din partea Academiei române".

LEONARD PAUKEROV

Oamenii cei mai priveleğiați

Corpul diplomatic la deschiderea Parlamentului român.

NU MULȚI sunt aceia cari cunosc privilegiile de care se bucură un ambasador sau un ministru plenipotențiar. Se știe, într'adevăr, că un ambasador nu este sumai un reprezentant al guvernului țărei sale, ci și al persoanei suveranului său, sau al președintelui, dacă e vorba de o republică — dar ceeace se știe mai puțin este, că ambasadorul are și dreptul de a declara războiu țării în care e acreditat și că o asemenea formalitate politică, este chiar obligatorie pentru guvernele ambelor țări. In cazul acesta, ambasadorul nu e declarat prizonier, cum își închipuiesc unii, ci i se pune la dispoziție un tren special care urmează să-l transporte la graniță, împreună cu toți ceilalți funcționari ai legației.

Ambasadorul e socotit drept reprezentant al suveranului său, căci în scrisorile lui de acreditare, pe care acesta le semnează cu mâna sa și care urmează, a fi înmânate monarhului țării respective, se spune textual, că suveranul aprobă și întărește tot ceeace ambasadorul va face în numele său.

Ca reprezentant al unui suveran străin, ambasadorul ia, la curtea țării în care e acreditat, rangul corespunzător. El nu vine decât în urma monarhului însuș și al prinților de sânge, deci înaintea tuturor celorlalți prinți și demnitari. In republici, ambasadorul vine imediat după președinte, familia acestuia neavând un rang oficial. Ambasadorul cel mai vechiu în funcțiune, este cel dintâi în rang dintre colegii săi, la toate curțile, iar ordinea continuă nu după vârstă, ci tot după vechime la fiecare dintre ceilalți.

In orice caz însă, cel mai bătrân diplomat, poartă în cercurile ambasadelor sau legațiunilor, titlul de „decan".

Unul din cele mai importante privilegii ale ambasadorului este, că el reprezentând direct pe suveranul său, are în conformitate cu legile internaționale și toate drepturile de care acesta s'ar bucura. El stă deasupra legilor țării în care se află, legi care n'au asupra lui nici o putere. Presupunând că un ambasador, prin cine știe ce nefastă întâmplare, ar comite o crimă, el n'ar putea fi arestat și nici pedepsit după legile acelei țări. Ceeace ar putea face acel stat ar fi să reclame cazul suveranu'ui sau președintelui pe care l reprezintă.

Tot atât de puțin poate fi adus înaintea judecății un ambasador, care a făcut datorii și nu și le-a respectat. Dacă refuză să plătească, forța legală nu face nimic contra lui.

Dar dacă nu e supus pedepselor prevăzute în codul țării unde profesează, poate în schimb să ceară oricând protecția acelor legi. Așa că dacă de pildă, un creditor ar încerca să ia unui ambasador obiecte pentru despăgubire, fie chiar acelea pe care el însuș i le-a vândut și nu i-au fost achitate, nenorocitul creditor înfundă pușcăria pentru ofensă adusă unui șef de stat străin.

Locuința și birourile ambasadorului, sunt socotite ca teritorii ale țării pe care o reprezintă și tocmai prin această ficțiune se simplifică prevederile dreptului internațional, relative la privilegiile ambasadorului.

Tot pe această presupunere se întemeiază și privilegiul scutirii de impozite. Ambasadorul nu plătește nici un fel de bir și nici măcar taxă vamală. Un ambasador străin poate să ducă cu sine orice mărfuri supuse vămii, fără ca să i se ceară măcar revizuirea bagajelor la trecerea frontierelor. Tot astfel, orice pachet adresat lui, sau familiei lui.

Și vă veți mira poate, când veți afla că ambasadorii sunt singurii oameni cari pot trece prin fața poliției americane, cu geamantanele pline de sticle cu băuturi alcoolice, fără să li se facă cea mai mică aluzie.

Frumoasă carieră, aceea de ambasador, nu?...

Insemnări

Carnavalul e bolnav!

ZEUL mândru care părea nemuritor într'atât a știut să se păstreze veșnic tânăr și vesel, de-alungul veacurilor, acela căruia francezii din Evul Mediu îi spuneau *„Messire Carnaval"* iar italienii, *„il principe Carnavale"* — e de astă dată grav bolnav. El care a știut să reziste răsboiului, doliului marei revoluții franceze, el, care înființase balurile celebre, ale rudelor decapitaților, unde fiece aristocrată dansa cu o panglicuță roșie la gât, în amintirea iubiților sacrificați pe altarul ghilotinei, el e azi grav atins de loviturile date de către hidra numită criză, care și-a întins brațele monstruoase peste tot ce era până eri veselie, sgomot și panglici. Din toate țările civilizației, ziarele ne aduc știri că balurile, sălile de dancing, de-abia mai răsună timid și rar, de ecoul jazzurilor. Din Nîmes, din Troyes, din Nantes și chiar din Paris, nu ne mai vin vești de cortegiile pompoase, pe carele acoperite cu flori printre cari tronează fete frumoase.

Carnavalul la Nisa

— „Nu sunt bani și lumea e tristă"! iată refrenul de pretutindeni. Primăriile care subvenționau ca pe un rege tânăr, Carnavalul din toate orașele, azi nu mai au bani pentru desfătări. Șomerii cer numai pâine și se lipsesc de petreceri.

Sub cerul plumburiu și în aerul rece al Europei, poporul latin a uitat de dictonul ce mergea numai în atmosfera poleită de soare a Romei antice: *panem et circenses.*

El vrea lapte pentru cei mici, un codru de pâine pentru cei mari și *Messire Carnaval* dacă ar trece încărcat de clopoței, și panglici pe străzile triste, ar fi huiduit de cei fără foc acasă.

Incolțit de mizeria generală, el s'a refugiat în patria lui de totdeauna, Nisa, de unde cu greu va mai renăștea prin alte părți.

Cât despre noi, despre Carnavalul nostru autohton, copie poate mai puțin fină, dar totuș entuziasmată altă-dată de veselie, ce să mai spunem?

E destul să aruncăm o privire în vitrinele magasinelor, unde abia înflorește ici și colo, câte o sfioasă mască de fluturași argintii, să privim fețele melancolice ale negustorilor, — cari de-abia măsoară pe zi câte un cumaș-două din mătăsurile somptuoase, aduse pe datorie, și să ascultăm confidențele coaforilor „en vogue".

— „Am adus tot ce e mai nou, tot ce e mai modern, de la marii coafori parisieni. Peruci de fir de argint, peruci de mătase, albastre, albe și trandafirii, coliere de cristal de turcoase și jade, dar toate dorm în cartoane. Priviți-le!"...

Prințesa Carnavalului parisian: micuța Lorette Renard

Ca și mătăsurile în rafturile lipscanilor, aceste fragile eleganțe așteptau zadarnic capetele grațioase, care să le poarte sub lumini de baluri și în atmosferă de parfumuri.

Dar și la noi ca în toate părțile luminile de-abia se mai aprind, parfumurile stau neatinse în fiole, iar la porțile clădirilor, unde făceau coadă mașinile elegante ale elitei și trăsurile burgheziei, lampioanele se aprind din ce în ce mai rar.

Carnavalul e bolnav... și leacuri pentru el nu se găsesc încă.

Cel puțin pentru străinătate. Căci cel mai strălucit eveniment al Carnavalului românesc, va fi desigur mult așteptatul bal al *„Realității Ilustrate"*, care va avea loc la 21 Februarie 1931, în saloanele „Roxy" (fost „Lipscani-Palace") din str. Lipscani.

FULMEN

OBSESIA

CĂTRE miezul nopții, cei cinci comeseni după ce au mâncat, băut și râs îndeajuns, lăsară convorbirea să lâncezească și, înfundați în catifeaua fotoliilor, trăgeau cu poftă nespusă, din respectabilele lor țigări de foi.

Doctorul Garoux aruncă o privire în încăpere, apoi zise :

— Complimentele mele Fresnay. E foarte plăcut aici la d-ta. Iți mărturisesc chiar, că am început deaci nainte să am o adevărată slăbiciune pentru acest salon.

Și, cu ultimele cuvinte, Garoux goli dintr'odată paharul pe care Fresnay i-l întinsese.

— Mă veți scuza, spuse acesta, dacă vă servesc eu însumi, dar bătrâna mea servitoare, Eufemia, e cam bolnavă, camerista e în concediu, iar vechiul meu servitor, Arthur, e rupt de oboseală... Ce luați ?... Un *Cherry ?*.. Un *whisky?*.

— Mulțumesc, răspunse Batez, am băut din plin. Ne-ai tratat ca pe niște suverani.

— Asta e colosal ,replică Thierny. Un ospăț ca acesta într'o casă pe care germanii o ocupau încă acum șapte luni !

— Dar cum s'a făcut, interveni Lalande, că germanii, cari au stat aci până în Noembrie, nu ți-au furat nimic, cu toate că au rămas aci patru ani ?

— Patru ani, două luni și optsprezece zile, exact. Au avut însă deaface cu Eufemia. Totuș au luat cu ei la plecare, cele mai frumoase mobile și câteva covoare prețioase.

— Dar acesta ? zise Lalande, arătând spre un splendid covor, de culoarea albăstruie a safirului, limpede ca cerul unei nopți cu lună.

— Da, făcu Garoux, e minunat ! cum au greșit de ți l-au lăsat ?

— Cum? zise Fresany, râzând. Vreți să știți ? E o poveste întreagă... In timpul ultimilor doi ani de războiu, casa asta era ocupată de un bătrân maior german... dormitorul meu fu transformat în laborator, iar salonașul acesta în sanctuar.

Studia chimia și practica spiritismul. Se mai ocupa — așa-mi pare — cu magia și cu vrăjitoria. Se zice chiar, că fotoliul acesta ar fi executat, sub influența maiorului, niște valsuri fantastice. In ceeace privește covorul albastru de colo, exercita, după cum îmi mărturisește Eufemia, o putere fascinătoare asupra maiorului. Privindu-l lung, cădea imediat în...

— ...transă, completă Garoux. Iată ceva foarte interesant ! Și pe urmă ?...

— Maiorul nutria contra mea o ură dintre cele mai grozave. Știți, cu toții, dealtfel, că mă bucuram la inamic de o proastă reputație...

— Imi închipui și eu, replică Lalande, după ce le-ai doborît la pământ douăzeci și șapte de avioane...

— Maiorul, care jurase să mă suprime, combina în acest scop felurite amestecuri de explozive. Pedeasupra, celebra foarte des, chiar în această cameră, un cult diabolic : acela al ospățurilor negre, ce-au cam turburat-o mult pe Eufemia, care, în anumite seri, aude încă vocea misterioasă a maiorului — un glas ca de broscoiu, cum spune ea. Eu însă, cu toată bunăvoința, n'am putut să-l aud niciodată.

— Ceeace ne spui e foarte pasionant, spuse Batez, privind covorașul de pe perete. Să ne-o prezinți într'o zi pe Eufemia.

— Cu plăcere. Veți asculta-o însă fără să râdeți, nu este așa? Țiu foarte mult la ea; m'a crescut încă de când eram în fașă.

— Ți-a purtat noroc. Da, da, fiindcă nu poți tăgădui că nu ești tipul omului norocos. Șansa nu te-a părăsit timp de patru ani de războiu. Și ai avut atât de lucru! Patru ani de bombardamente și de lupte aeriene, de unde ai reușit să scapi cu trei galoane și cu Crucea de războiu!

— Și nici o rană, adaogă Batez.

— Ba da, zise Fresnay, o rană la cap. O amintire dela un blestemat tir de baraj... la un fort... în 1917.

— Te-ai vindecat complet, nu?

— Și da și nu... Nopțile cu furtună, cum e acum îmi fac foarte rău.

— Dar, spuse Lalande, dacă nemții te urau până într'atât, cum se face că nu ți-au distrus casa?

— Eufemia îi avertizase că dacă vreodată aveau să scoată o cărămidă măcar, eram hotărît să distrug *illico*, douăzeci de case germane.

Garoux râse:

— Ha! ha! Eufemia e o bătrână admirabilă. O s'o cunoaștem și noi, nu-i așa?

— Oricând veți voi.

Fresnay deschise fereastra. Un curent umed, plin de mirosul frunzelor plouate, inundă camera.

Thierny strănută.

— Aidem la drum! zise Garoux. Are să fie o furtună cum rar s'a mai văzut. Și e o noapte, sfinte Doamne, mai neagră ca cerneala.

— Noroc, adăogă Fresnay, că Batez e un șofer dibaciu.

— La revedere... La revedere și mulțumiri pentru minunata petrecere de-astă seară!...

Garoux luă de braț pe Thierny și, cu toții, se îndreptau spre ieșire, când ușa salonului se deschise cu putere și bătrâna Eufemia apăru palidă, într'o cămașă lungă până la pământ:

— Domnule Jacques!... Domnule Jacques!... A venit!...

— Cine?

— Maiorul!... L-am auzit... V'o jur... I-am auzit vocea de broscoiu... Ca altădată când făcea aci în camera blestemățiile lui.

— Și ce spune?

— Nu știu... Nu pot înțelege nimic... Vorbește pe limba și în jargonul lui.

— Bine, zise Fresnay liniștit, o să mergem să vedem după ce vor fi plecat dumnealor. Ți-am spus eu, Garoux, că ai să vezi multe lucruri curioase la Eufemia.

— Vrei să te însoțim? Poate face cineva, vreo glumă proastă. Ei, Thierny, vrei să auzi și tu pe maior?

— Mi-e somn, murmură Thierny, clătinându-se.

— Spune-ne, Fresnay, zise Batez, ai sau nu nevoe de noi?

— Absolut de loc!

— Fii liniștită, Eufemio, spuse Garoux cu o ironie indulgentă, să n'ai nici o grije, când ești cu Fresnay. A văzut el alții și mai grozavi!

Jacques luă brațul bătrânei și petrecură musafirii până la ieșire.

— Garajul e la dreapta, nu? strigă Garoux.

— Da, zise Fresnay. Am spus lui Arthur să vă scoată afară mașina, înainte de a se culca.

— „Și acum bătrânico, haidem să-ți ascult maiorul.

— Sunt pe-aci lucruri, zise Eufemia, aruncând în jur o privire de teamă, lucruri... extraordinare.

— Nimic altceva decât o bătrânică bună, obosită și care are nevoie de somn. Mai este pe urmă și furtuna care...

O lumină mută spintecă cerul. Grădina recăzu apoi în întunerec. Vântul se liniștise.

Deodată, de departe, o voce, sau, mai bine zis, ceva mai puțin decât o voce, un fel de șuierat, înțepă tă-

Aviatorii francezi Girier și Weiss, cari au câștigat anul acesta cupa Bibescu, pentru raidul Paris-București fără escală, în cel mai scurt timp. Autograful este adresat Aeroclubului Român.

cerea, tot atât de puţin cât un fir de paiu, care turbură liniştea unei ape.

— Jacques... Fresnay... Curaj... Curaj!...

— E imposibil ca asta să fie tot vocea lui Thierny, gândi Fresnay. Ei au şi ajuns acasă...

— Tu, Eufemio, cu drăciile tale, mă cam...

Dar îşi întrerupse fraza, căci simţi deodată dealungul spinării un fior neplăcut, întocmai ca pe vremea când zăria în depărtare un avion inamic, pe care trebuia să-l doboare.

— Cine mi-o fi strigat şi pentru ce: „Curaj... curaj...”? Mi se pare ceva bizar...

Avea impresia că trebuia să se lupte. Cu cine? Pentruce?

Respiră adânc.

„La dracu cu fleacurile”, gândi el.

— E ceva teribil, bolborosi Eufemia, ceva groaznic.

Intrară în casă. Pentru ce oare troznise uşa, făcând un sgomot atât de puţin obişnuit?

Ajunşi în salonaş, din care mirosul de tutun dispăruse, Fresnay constată că anumite *lucruri*, cum spunea Eufemia, se întâmplaseră, sau aveau să se întâmple. Cercetă încăperea cu alţi ochi şi i se păru că între el şi mobilele din casă, palpita o viaţă adânc misterioasă. Privi fotoliile semănate pe covor, un rest de ţigară, ce se consuma alene în scrumieră, şi deodată simţi că lipsa prietenilor lui, îi provocă un sentiment penibil. Inchise fereastra.

— Poţi să te duci la culcare. Ce dracu! Par'că n'ai fi femeie în toată firea! Haide, du-te de te culcă!

—Nu pot, Jacques; haidem sus, în apartamentul tău, îi răspunse Eufemia, care-l tutuia când erau singuri.

— Haidem atunci să-ţi ascult maiorul.

Se suiră împreună la primul etaj, pe scara care scârţâia îngrozitor.

— Ce face Arthur?

— E în odaia lui. Cu siguranţă că doarme. Noroc că-i aci şi el! Ce noroc, Jacques! Stai un moment!

— La naiba! se răsti Fresnay speriat. Fă gălăgie mai puţină!

Deschizând uşa, nu auziră decât vâjâitul vântului; altceva nimic şi nimeni. Jacques suci butonul. Un văl alb de lumină electrică căzu din spre plafon ca un duş binefăcător.

Pendula de pe cămin bătea cu sunet dogit unu şi jumătate.

— Ei, cum ţi se pare acum, zise Jacques, ia spune-mi?

— Da, răspunse bătrâna încet... Era furtuna...

— Maiorule! Dacă eşti aci, arată-te îndată! strigă Jaques forţându-şi vocea.

Niciun răspuns.

—Fără îndoială că m'am păcălit, zise în urmă Eufemia... Acum nu mai mi-e frică deloc. A locuit el aci doi ani, dar şi mama ta, a stat aci douăzeci de ani, nu-i aşa, Jacques?

— Da, răspunse acesta pe un ton scoborît,

Işi desnodă cravata.

— Şi-acum la culcare, bătrânico... Inchide-ţi ferestrele... E furtună... Când va înceta, o să ne simţim mai bine, ai să vezi tu.

— Poate că ar fi mai bine, Jacques, să... să... mă culc aci.

— Aide, aide... Fii serioasă. Termină cu copilăriile! Să-ţi mai aduci aci patul, la ora asta!... Nici nu te gândi... N'am dreptate?... Du-te! Mi-e somn şi am o durere de cap...

— Bine, spuse Eufemia, mă duc,... dar să ştii... e doar furtună... nu altceva... înţelegi?...

Il sărută pe frunte, ca în fiecare seară, apoi se duse spre camera ei.

Rămas singur, Jacques începu să se desbrace, fluerând şi păşind prin cameră în lung şi în lat, murmurând:

— Biata Eufemia! Ce-are ea cu maiorul nu ştiu!... Drace!... Şi ce durere de cap am!... Cum se poate oare ca o schijă de obuz, aşa de mică, să-mi îngreuieze astfel capul? O bucăţică atât de mică...

Se privia cu atenţie în oglindă. Deodată se 'ntoarse brusc, se aşeză în gardă de box, deveni palid, apoi, încet, lăsă pumnii încleştaţi să cadă:

— Curios!... Aş fi putut jura că...

Privi oglinda din nou, mai de aproape şi cu mai multă atenţie.

Nimic.

Stinse lumina, intră sub plapomă şi se culcă pe partea dreaptă, deoarece inima îi bătea prea tare ca să poată dormi pe stânga, ca deobiceiu. De adormit, adormi imediat, însă nu pentru mult timp.

Deşteptat încet, pe jumătate, dintr'un vis înspăimântător, auzi pendula bătând orele patru.

Transpirase şi capul îl durea teribil. Trezindu-se încetul cu încetul, părea că se aşteaptă la o surpriză. Deschizând ochii în sgomotul furtunii de afară, rămase îngrozit de o formă neagră aşezată la colţul patului.

Jacques Fresnay era un om curagios. Dar, cu toate că dăduse în răsboiu dovadă de atâta bravură, niciunul din actele lui de vitejie, nu s'ar fi putut compara cu sforţarea ce o făcu, ca să poată spune:

— Numele meu e Jacques Fresnay. Cine eşti d-ta?

— Jacques Fresnay, spuse fantoma cea neagră, oamenii ca tine n'au teamă de moarte... Am venit să-ţi spun că vei muri chiar azi, când soarele va ajunge la amiază...

— Tu însă vei muri, oricine ai fi, chiar îndată, replică Jacques scoţând revolverul de sub pernă şi trăgând unul după altul cinci focuri în fantoma care nici nu tresărise măcar, ci din contră îi spuse risipindu-se apoi întocmai ca fumul:

— Nu ţi-ai găsit moartea în văzduh. Ţi-o vei găsi însă pe pământ. Vei muri chiar de mâna ta! Pendula bate şase. Mai ai încă şase ore de trăit.

— Ei, ce-i acolo? strigă desperat bătrânul Arthur, intrând speriat, cu ochii eşiţi din orbite.

„Ce s'a întâmplat, domnule Jacques?” adăogă apoi, învârtind butonul electric.

Fresnay, vânăt-palid, cu revolverul în mână, răspunse tremurând:

— Tu eşti, Arthur?... La amiază mor. E îngrozitor... Dac'ai fi fost de faţă să poţi auzi ce clar mi-a vorbit, că moartea mea e sigură!... Mai am şease ore de trăit. E îngrozitor!

— Dar cu revolverul în cine ai tras? întrebă Arthur cu un surâs accentuat.

— Am tras în el! In forma aceia neagră care m'a ameninţat, care mi-a prezis moartea!

Arthur, care, venind mai aproape de Fresnay, observase cinci găuri în tablia patului, se porni pe un râs cu hohote, apoi cu ton foarte calm, se adresă stăpânului său care-l privia mirat:

— Domnule Jacques, te doare rău capul?

— Teribil!

— Când ţi-am spus eu să cam termini cu chefurile, nu m'ai înţeles! Ah! Prietenii ăştia beţivi ai d-tale, merită să le pun laţul de gât şi să-i spânzur! — spuse Arthur cu curajul celor patruzeci şi doi de ani serviţi la familia Fresnay.

Dar Jacques, cu faţa groaznic transfigurată, nu auzise nici o vorbă măcar din mustrările lui Arthur şi, revenindu-i subit în memorie, clipele precedente de spaimă, sări, într'o sforţare supraomenească par'că, cu braţele întinse şi pumnii încleştaţi, spre geamurile ferestrei, pe cari le prefăcu în ţandări cu o putere diabolică...

Speriaţi, Arthur şi Eufemia, care abia intrase în dormitor, se repeziră la Fresnay, şi-l reţinură dela intenţia lui nebunească, de a se arunca pe pavajul curţii.

Impotrivirea lui avea ceva inexplicabil şi, cu mare greutate, cei doi bătrâni reuşiră să-l domolească.

Jacques începu a se linişti, se aşeză într'un fotoliu, îşi luă, cu mâna tremurândă, o ţigară, de pe măsuţa de fumat, şi o aprinse, trăgând cu multă poftă dintr'însa şi răspândind în cameră nenumărate rotogoale de fum gros albăstrui...

In tot acest timp Eufemia şi Arthur vorbiau pe şoptite...

— Linişte! Vreau linişte! Lăsaţi-mă singur! Plecaţi de-aci! strigă Fresnay, cu o voce nefirească şi poruncitoare, după care cei doi servitori, fără să scoată vre-un cuvânt, hipnotizaţi par'că de privirea teribilă a stăpânului lor, îl părăsiră şi închiseră uşa, privindu-l cu multă îngrijorare.

Când, la ora zece, bătrâna menajeră îi aduse ziarele şi cafeaua de dimineaţă, Jacques se afla în fotoliu, în aceeaş poziţie ca mai înainte.

— Cum te mai simţi, micul meu? întrebă sfioasă Eufemia.

— Mai bine, mult mai bine! Iţi mulţumesc că te 'ngrijeşti de mine, bătrânico...

— Dacă ai cumva nevoie de mine, sună-mă... Sunt la bucătărie; prepar dejunul...

— Bine, bine, răspunse el.

Dar Jacques n'a mai sunat...

. . . .

In aceeaş zi, la orele trei după amiază, ediţia specială a ziarului „L'Eclaireur de l'Ouest” publică cu litere de-o schioapă:

SINUCIDEREA CELEBRULUI CĂPITAN AVIATOR JACQUES FRESNAY

„Viteazul aviator Jacques Fresnay, care a dat dovadă în timpul răsboiului de atâta inscusinţă şi curaj, doborînd douăzeci şi şapte de avioane inamice şi fiind decorat cu marea „Cruce de răsboiu”, a fost găsit mort azi la orele 12 a. m. în dormitorul vilei sale dela Pontfleury.

Regretatul erou ţinea încă strâns în mâna-i crispată, revolverul cu care îşi pusese capăt zilelor, trăgându-şi un glonte în tâmpla dreaptă.

După declaraţiile bătrânei lui servitoare, numită Eufemia Hochet, nenorocitul s'ar fi sinucis din cauza unei oarecari fantome, care i-ar fi turburat somnul toată noaptea.

Ipoteza aceasta nu poate fi luată în seamă, deoarece atât bătrâna Eufemia, care vorbeşte tot timpul de un maior german şi de farmece, cât şi Arthur, un alt servitor al casei, dau vădite semne de demenţă.

Se pare că motivele ce l-au determinat, la îndeplinirea acestui act funest sunt de ordin pasional, deoarece Fresnay ar fi fost văzut la Paris, cu o femeie acum o săptămână, plimbându-se prin Bois de Boulogne.

Cadavrul sinucigaşului a fost transportat la morgă.

Vom ţine în curent pe cititorii noştri cu mersul investigaţiilor”.

CRONICA cinematografică

D. I. Suchianu

Profităm de faptul că pentru moment filmele care ni se reprezintă nu-s de natură să trezească un entuziasm excesiv, pentru a discuta câteva chestiuni mai mărunte.

In primul rând mă gândesc la sistemul defectuos practicat în materie de „reluări" de filme. Bunioară „King of Jazz" n'a fost încă dat în vre-o altă sală decât Trianon, în București, iar în provincie doar în vre-o două orașe. Vedem și astăzi, în programul spectacolelor, reluări de filme cu Rudolf Valentino sau Fred Thompson. In schimb bucăți într'adevăr interesante ca „Regele Jazzului" sunt par'că ținute ascunse.

Acest film nu numai că e extrem de plăcut de văzut, dar e un „moment" important în evoluția cinematografului. Indrăsnelile lui, lucrurile isbutite, precum și lucrurile ratate din el, au un interes estetic și istoric. Marchează o serie de inițiative artistice și de preocupări de a crea un gen nou, acel al filmului pur muzical, unde raporturile dintre sunet și imagine sunt inversate față de acele din filmele obicinuite. Am zis: „film pur muzical" pentru că aci sunetele sunt principalul și imaginile vizuale accesoriul; cântecele se succed împletindu-se unele cu altele și topindu-se unele într'altele; decorul plastic e relegat la rolul de simplu decor.

O formulă nouă, pe alocurea ratată, dar foarte adesea deplin reușită. Iată ce reprezintă artisticește „Regele Jazzului". Film nu numai agreabil, dar și esteticește instructiv.

Și un asemenea film n'a putut fi văzut de cel puțin trei sferturi din populația Capitalei. Nu mai vorbesc de provincie. (Mi se pare că numai la Iași s'a reprezentat câteva zile).

Iată un alt film excelent din toate punctele de vedere: „Ein Tango für dich". A fost reprezentat în unele orașe de provincie. In altele însă, cum e Clujul, nu. Și-i cu atât mai straniu, cu cât clujenii, cari au o cultură mai mult central-europeană decât vest-europeană, erau cu deosebire apți a gusta farmecul manierei artistice a producțiunilor Mercur.

Ar trebui ca în provincie să nu circule decât filme unul și unul. La București sunt vre-o 60 de cinematografe. In cele mai multe orașe din țară e numai o singură sală. Ce Dumnezeu! Este de unde să se aleagă! Chiar în penuria de filme bune, care caracterizează anii din urmă.

Un alt adevărat scandal în această ordine de idei, este nereprezentarea „Ingerului albastru". A rulat la Trianon câteva zile, și pe urmă s'a sfârșit. Imi închipui că trebue să fie o manoperă din partea acelor care multă vreme au uneltit la cenzurarea lui. Cetitorul din provincie să afle cu aceeaș ocazie, că acea minune artistică a Casei „Ufa" care a fost „Der blaue Engel" era cât p'aci să fie interzisă. A scăpat numai grație indignării publice, la care au contribuit câțiva publiciști mai înțelegători ai intereselor culturii românești, ca Arghezi, Perpessicius, Blazian și alții (subsemnatul este și el printre acei care au făcut propagandă în favoarea „Ingerului albastru").

Și nu este oare absurd, ca după atâta luptă, rezultatul victoriei să fie astfel sabotat? Incă odată: cred că este ceva necurat la mijloc; trebue să fie o pricină misterioasă în faptul că nicăieri, nici în București, nici în provincie, nu se mai reprezintă „Ingerul albastru". Nu vreau să știu care este. Asemenea lucruri le găsesc totodată desgustătoare și inutile. Inutile, pentru că publicul, dacă i se trezește lui pofta să vadă acest film, știe să se apere singur și n'are nevoe de ajutorul meu, și puțin îi pasă de fulgerile pe care le pot svârli câțiva profesori de morală proastă, cu sensibilitate de fată bătrână.

De când lumea, publicul a fost feroce și implacabil, cu privire la drepturile lui la „panem et circenses". Eforturile mele se mărginesc deci la aducerea la cunoștință a publicului din provincie, că este frustrat de o mare plăcere culturală, și că trebue să se apere.

* * *

O altă chestiune, pentru care am primit nenumărate scrisori din partea cetitorilor. Foarte multă lume e indignată de „forfoteala" care există în sălile de cinematograf, din cauza sistemului spectacolelor **neîntrerupte**. Și mi se dă ca exemplu unele localuri din provincie, unde avem numai două reprezentații, una de matineu și alta de seară. Lumea vine la vreme și în timpul filmului nu avem acea desordine pricinuită de cei cari vin pe la jumătatea spectacolului, desordine așa de desagreabilă pentru ceilalți — „o adevărată impietate" scria un cetitor.

La teatru sau la concert se obicinuește adesea să se blocheze ușile intrării în tot timpul actelor. Numai în timpul antractelor, publicul de afară are acces în sală.

Impotriva acestor neajunsuri, mi se cere „să încep o campanie".

Din nefericire, nu se poate. Căci unul din marile avantagii ale cinematografului, este tocmai continuitatea spectacolului. Dacă filmul a handicapat teatrul, asta ține în parte și de faptul că omul se poate duce la cinema oricând, fără a risca să piardă o parte din piesă. Asta dă posibilitatea filmului, să se adapteze foarte mlădios timpului liber al cetățeanului, și este una din cauzele pentru care sălile sunt mereu pline — în timp ce directorii de teatru din cele cinci continente, se plâng necontenit că nu mai vine lumea la teatru.

Micul desavantaj al forfotelii este larg compensat de o mare calitate, calitate care a produs vasta democratizare a ecranului, și l'a făcut accesibil tuturor, indiferent de stilul de viață și orele libere ale fiecăruia.

Decât —, s'ar putea, cel puțin parțial, remedia inconvenientul. Sunt mulți acei cari ar dori bucuros să vadă un film dela început; desigur că nu e plăcut să-l apucăm la jumătate. Adeseori însă, cu toată buna noastră voință, **nu știm când să venim**. Căci filmele nu-s deopotrivă de lungi, și deși spectacolele încep cam la aceeaș oră, în schimb reincep la ore diferite (mai ales când se „completează" cu câte un jurnal sau un supliment muzical).

Dar ar fi un leac foarte simplu. Afară, alături de afiș, se poate lipi și o mică listă cu indicația orelor, când programul reincepe. Este o neînsemnat de mică osteneală mai mult.

Firește, pe oamenii foarte ocupați nu-i interesează acest orar. Ei vor veni tot ca înainte, adică printre picături, când au timp. Dar ceilalți — și sunt destui și aceștia, vor putea să împuțineze numărul vizitatorilor neplăcuți, cari deranjează cu forfoteala lor pe spectatori.

Cu Joan Crawford

despre New-York, Hollywood, Greta Garbo și... cafea cu lapte.

DACĂ întâlnind un „boy" american, îl veți întreba care este steaua lui favorită, în nouă cazuri din zece, el va răspunde:

— *„Joan Crawford"*.

Prin surâsul ei strălucitor, prin tinerețea ei svăpăiată, tânăra soție a lui Douglas Fairbanks jr., a cucerit în scurt timp publicul american.

O recentă fotografie a celebrei actrițe Joan Crawford.

Vacanța de Crăciun și-a petrecut-o în acest an la New-York. Un îndrăzneț reporter american, a reușit să-i smulgă câte-va declarații pe care le reproducem.

— *Călătorie de plăcere sau în interes de serviciu?*

— De plăcere domnule, dacă se poate vorbi astfel, când părăsești California pentru New-York. New-Yorkul este orașul cel mai obositor din lume. După dineu e teatrul; apoi right-clubul. Niciodată nu mă culc înnainte de 4 dimineața: la Hollywood sunt în pat la 10 seara.

— *Bine, dar la Hollywood lucrați!*

— Da. Asta e adevărat. Mă scol în fiecare dimineață la 6½. Turnăm de la 9 a. m. până la 6 seara. Nu te poți aranja de fel.

Vorbim despre studio. Joan nu poate să-și rețină admirația ce o are pentru Greta Garbo.

— Și totuș... este atât de greu să ți-o apropii. Nimeni nu reușește s'o cunoască cu adevărat. Nici eu, care am lucrat cu ea în acelaș film nu o înțeleg. Cabinele noastre erau învecinate. De multe ori, vroiam să intru la ea. Cum auzia sgomot însă, Greta închidea ușa. Respectam atunci dorul ei de singurătate. Vorbește puțin și nu-i place să vadă lume în jurul ei?

De ce să o inoportunez?

— *Veți filma pentru Europa?*

— Da... cred că da... Invăț germana și spaniola. Nu le posed încă bine. Am filmat totuș câtva timp în germană. A mers foarte greu.

— *Dar în franceză?*

— Nu cunosc decât două fraze franțuzești: *„Comment allez vous?* și *„c'est la vie"*.

— *Ați și cântat în film?*

— Altă amintire urâtă: nu-mi place să cânt. Ce vreți, sunt dansatoare. Nu pot face de toate. Și apoi microfonul mă înfioară. Acest instrument misterios, care aspiră vorbele și suspinele, reprezintă pentru mine ceva diabolic.

— *Aveți vre-o pasiune?*

— Da! Țigările și cafeaua turcească. Și asta cu toate că Greta Garbo nu se hrănește decât cu cafea cu lapte.

In concluzie, Joan ceru subretei, o cafea turcească și țigarete.

Alt scandal cu Pola Negri

ABIA ieșită din comentariile presei, cu ocazia divorțului ei de prințul Mdivani și Pola Negri este din nou eroina unei afaceri de senzație.

Cunoscuta vedetă comandase acum câtva timp pictorului Beltram un portret, pentru care se angajase să plătească o sumă fabuloasă.

Deși supraocupat cu alte comenzi, cunoscutul pictor, nu neglijă dorința faimoasei actrițe și munci luni în șir la acest tablou atât de pretențios. Nu numai atât, dar merse până la a investi sume importante, în materialul excepțional de execuție, pe care-l cerea capricioasa brună.

In sfârșit, zilele trecute tabloul fiind terminat, pictorul îl prezentă actriței, împreună cu factura.

Pola Negri răspunse însă foarte calm, dar hotărît, că nu-l mai cumpără; deoarece e prea scump și are multe defecte.

Intr'adevăr, portretul fusese comandat pe vremea când Polei îi mergea bine. Nu era certată cu prințul și angajamentele cinematografice îi promitea câștiguri frumoase.

Timpul s'a schimbat însă brusc. Pola Negri nu mai găsește azi angajament nicăeri, deoarece nu posedă, în afară de poloneză, nici o limbă la perfecție, deci, bugetul casei nu mai are aceleași excedente ca odinioară, din care vedeta să-și poată plăti orice capriciu....

Și tabloul e scump...

Atât că pictorul nu vrea să țină seamă de acestea. El a intentat proces, cu experți, frumoasei brune și nu se știe într'adevăr, dacă nu-l va câștiga.

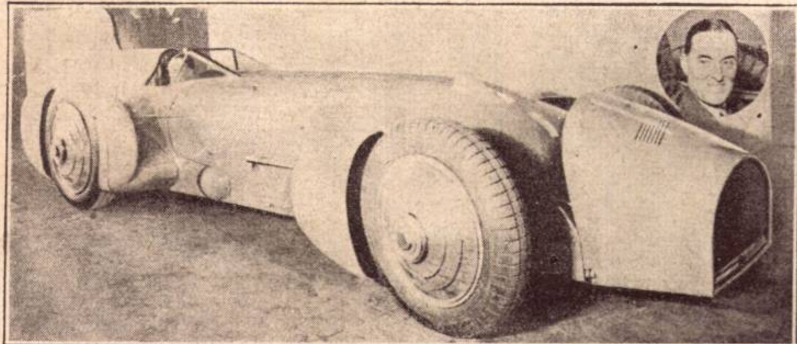
Pola Negri are în schimb o satisfacție. Mai vorbește puțin lumea și de ea....

Viitorul record al vitezei

Plaja dela Daytona Beach este în ajunul unui mare eveniment sportiv. Un eveniment care a început de pe acum să atragă o lume imensă de vilegiaturişti şi de sportsmeni, în acest colţ al Floridei.

E vorba de hotărârea căpitanului Malcolm Campbell, ex-recordman al vitezei automobiliste de a-şi recâştiga titlul, pe care i l-a răpit Seegrave la 29 Martie 1929.

Comandantul Seegrave, — ucis cu ocazia înfiorătorului accident dela 14 Iunie 1930, a bătut în 1929 cu un automobil Sunbeam de 1000 CV, a cărui construcţie se datora inginerului francez Coatalen, şi a realizat viteza de 373 kilometri pe oră, distanţând cu 26 km., recordul lui Campbell.

Automobilul lui Sir Campbell. (Recordmanul în medalion).

Căpitanul Campbell posedă astăzi un automobil de construcţie cu totul superioară aceluia cu care a alergat Seegrave.

„Pasărea Albastră" (Blue-Bird) cum l-a botezat el, posedă un motor Napier de acelaş tip cu acele utilizate de hidroavioanele engleze. Este un „12 cilindri" cu o putere de 1450 CV a 3600 ture pe minut şi cântăreşte 510 kilograme.

Greutatea totală a maşinei este de 2500 kg., volanul se află aproape deasupra osiei dinapoi a automobilului şi fotoliul de conducere e astfel plasat, încât înălţimea dela pământ şi până la creştetul capului conducătorului, să nu depăşească 1.15 m.

Cu acest automobil minuţios studiat şi pus la punct, căpitanul Malcolm Campbell speră să depăşească viteza de 400 kilometri pe oră.

A MURIT ANA PAWLOWNA

Ana Pawlovna, celebra dansatoare rusă, a încetat din viaţă la Haga.

Era în turneu şi în cursul unei reprezentaţii, a leşinat, căzând în faţa rampei. A murit acolo, ca un comandant la postul de onoare.

Ana Pawlovna s'a născut în Februarie 1888 la Petrograd. A făcut studii la vestita şcoală imperială rusă de balet, care a dat la iveală o serie de dansatori celebri.

Ana Pawlovna s'a distins încă la şcoala de balet. Arta ei, graţia ei desăvârşită în mişcări, gesturi şi atitudini, supleţea, farmecul ei, i-a cucerit admiratori şi renume întâi în Rusia, apoi în lumea întreagă.

Şi-a început cariera de balerină în 1904, pe scena teatrului imperial din capitala fostului imperiu moscovit.

Încă înainte de războí şi-a părăsit patria organizând numeroase turneuri în mai multe centre europene. A obţinut pretutindeni un desăvârşit succes. „Agonia lebedei" a fost una din creaţiile ei cele mai admirate. De altfel — sinistră coincidenţă — Pawlovna a leşinat în scenă, chiar în timpul acestui dans.

Transportată la Hotel des Indes, a murit peste câteva zile, spre regretul unanim al admiratorilor ei.

Fotografia noastră este una dintre cele mai recente. O reprezintă pe Ana Pawlovna în cursul unei repetiţii, pe care o făcea în parcul vilei sale din Londra.

Mărunţişuri demne de reţinut

Cea mai veche revistă ilustrată din lume, este „Illustrated London News", care apare de 90 ani la Londra. Ceva mai nouă (85 ani) este „Leipziger Illustrierte Zeitung", iar cea mai bună, desigur... „Realitatea Ilustrată", după cum afirmă cititorii noştri.

* * *

Cea mai scumpă pipă. este aceea a şahului Persiei Riza-Chan.

* * *

Prima manifestare a sărutului, a fost frecarea nasurilor ,obicei păstrat încă de laponi.

* * *

Muştele nu pot suferi culoarea roşie, portocalie şi galbenă. Culorile lor preferate sunt violetul, albastrul şi verdele.

* * *

Pentru a li se recunoaşte rangul. nobilele spaniole purtau în trecut ciorapi roşii.

* * *

Cea mai lungă zi a anului se poate observa în insula Islanda din Oceanul Atlantic. Soarele nu apune acolo trei luni şi jumătate.

* * *

Printre păsări nu există nici o singură specie, care să poată sbura înapoi.

* * *

Puricele poate trăi 17 luni fără hrană.

Cum se bate în America

Ne plangem adeseori, că suntem o ţară cu năravuri înapoiate, primitive, când auzim că un individ oarecare a fost bătut la poliţie. E adevărat că presa are obligaţia de a lua apărarea individului şi a combate cu energie procedeul barbar, în schimb nu-i mai puţin adevărat că ne formalizăm pentru cauze aproape neînsemnate, în comparaţie cu ceeace se petrece în ţările, cu cele mai avansate pretenţii de cultură.

Dintre popoarele europene, belgienii sunt recunoscuţi ca cei mai cruzi în purtare, cu răufăcătorii ajunşi în mâinile poliţiei. Se bate în Belgia, până la ultima picătură de sânge şi totuş, procedeul e departe de a egala în cruzime aşa zisa „bătae americană".

Poliţia din Statele Unite utilizează întotdeauna şi oriunde bătaia. Dar ce bătaie! Tot ceeace mintea omenească poate concepe mai chinuitor...

Dacă individul a fost surprins în stradă, dedându-se la o manifestaţie oarecare, ostilă formei de guvernământ sau autorităţilor, e supus pe loc regimului. Cu un pumn sau cu o lovitură dată cu bastonul de

Un manifestant bătut de poliţişti la Chicago.

cauciuc nenorocitul e aşternut pe pavaj şi în timp ce unul dintre policemeni îl ţine imobilizat, celălalt îi cară la lovituri peste cap, până oboseşte. Aceasta în văzul mulţimii, căci dacă cineva îndrăzneşte să crâcnească ceva, intră la rândul lui, în serie.

Nu mai vorbim de aresturile preventive, unde fiecare declaraţie e smulsă cu bătaia.

Există la fiecare post de poliţie o cameră specială, cu pereţi capitonaţi şi înzestrată cu tot felul de unelte de bătae, dela cnut, până la vergeaua de trestie. Şi dacă nici sub imperiul acestor chinuri, acuzatul nu mărturiseşte, e introdus într'o cameră, în care domneşte un frig irezistibil. Acolo e lăsat până când încremeneşte de ger. E scos apoi şi adus brusc într'o altă cameră, cu temperatura foarte ridicată. Trecerea bruscă dela o atmosferă la alta, produce usturimi îngrozitoare, în corpul îngheţat al acuzatului şi rareori se întâmplă, ca acolo să nu mărturisească, numai să nu i se repete chinul.

Ca să ne facem o idee şi mai completă, despre bătaia din America, e suficient să relevăm faptul, că nici un poliţist nu e angajat, până nu dovedeşte că ştie să bată sistematic, prelungind chinul şi evitând leşinul.

De unde a şi eşit zicala englezilor:

„Să te ferească Dumnezeu să încapi pe mâna unui poliţist american".

Aceasta e considerată, cum s'ar spune, — „cea mai mare nenorocire ce i se poate întâmpla unui om în viaţă".

Simfonia

A văzut „Simfonia albă" în care Trenker joacă formilabil pe un skior, — un simplu cercetaş pe patine, al munţilor şi al văilor? Dacă nu l-aţi văzut, atunci, cu siguranţă că vă puteţi aminti de filmele mute, în care principala acţiune se învârtia în jurul ur curse de sky... V'aţi plictisit la început. Aţi urmărit un timp, — şi pe urmă aţi privit mai interesat: o cursă infernală, în care din moment în moment vă aşteptaţi la o prăvălire îngrozitoare,... Şi, fiţi sinceri, la urmă, după ce filmul v'a plăcut, n'aţi crezut că-i o inscenare dibace de studio?...

Am crezut, şi eu... Până eri, când, am plecat din Bucureşti, pe cea mai primăvăratecă ploae, — văzusem „Simfonia albă" — şi am descins la Predeal. Exact în ziua când ziarele anunţau mari concursuri internaţionale de sky.

Pentru concursul internaţional, covorul alb s'a împodobit cu arcuri de triumf, cu drapelele naţiunilor participante, cu ghirlănzi din bradul verde, căruia i s'au scuturat crengile albite...

In faţa batalionului vânătorilor de munte, au luat loc echipele

Fotografiile publicat în această pagină, reprezintă câteva instantanee prinse de obiectivul trimisului nostru special, la Predeal, cu o Eroului Necunoscut, unde imperialul oaspe a depus o coroană; dr. jos: Patriarhul Miron Cristea şi oficialităţile asistente la serbarea z

...a păcii

concurente. Sunt patrule militare în uniformă şi echipament de campanie, ale Austriei, Cehoslovaciei, Jugoslaviei şi României. Zeci de skiori îi înconjoară şi aşteaptă pe Rege. Suveranul, în haina albastră a „clubului celor cincisprezece", vine din gară, în sky, întovărăşit de Marele Voevod Mihai şi Principesa Ileana. Regina Maria vine în sanie. Pe sky, Regele primeşte onorurile şi asistă la plecările echipelor. Plecări precedente de un ceremonial deosebit şi impunător. E un moment într'adevăr impresionant, când muzica intonează imnul fiecărei naţiuni... Intâi pe al Austriei... Tot aici, acum cincisprezece ani, oamenii muşcau pământul în bătaia tunului. După cincisprezece ani, imnul naţional al Austriei a fost cântat din nou, — de astădată în mijlocul unei manifestări de înfrăţire.

Echipele au plecat... Regele, familia regală, pornesc spre cealaltă parte a Predealului, unde, pe coline, câteva zeci de sky-ori orânduiţi în linii, îi primesc cu un triplu „hip-hip, hura". E salutul entuziast, magnific şi bărbătesc al celor cari peste câteva minute, vor năvăli în văi şi

(Continuare în pag. 20)

...cazia concursului internaţional de sky. Mijloc jos: *Principele japonez Takamatsu, împreună cu principele Nicolae, plecând dela mormântul ...ilei de 24 Ianuarie, la Patriarhie.*

DE VORBA CU CITITORI

Tica Ignorantul. — Cu o femee pe care ai cunoscut-o pentru întâia oară, trebue să vorbeşti puţin, dar gândit. Pedanteria este o oarecare expresie a inculturei.

Oscar-Constanţa. — Pentru Greta Garbo, adresaţi corespondenţa la Metro-Goldwyn-Mayer Studio Culver City, Cal. U. S. A. 2. Regret, dar nu pot utiliza limba germană în răspunsurile mele, din motive redacţionale. Constat însă că pricepi destul de bine şi româneşte...

Solo. — Adresaţi corespondenţa pentru aceste trei vedete, prin „The Standard Casting Directory", 616, Taft Building, Hoolywood, Cal. U. S. A. în limba engleză. Nici o formalitate specială ; o rugăminte frumoasă, adresa şi atâta tot.

Cavaleristul. — La secretariatul de redacţie al acestui ziar. Se va răspunde prin poşta redacţiei... Pseudonimul celălalt trece la coş. Nu admit scrisori sub mai multe nume.

F. S. Coşna. — Vezi mai sus răspunsul publicat sub pseudonimul „Cosiţe Blonde". Şi iartă-mă că sunt laconic. dar am corespondenţă prea multă de data aceasta.

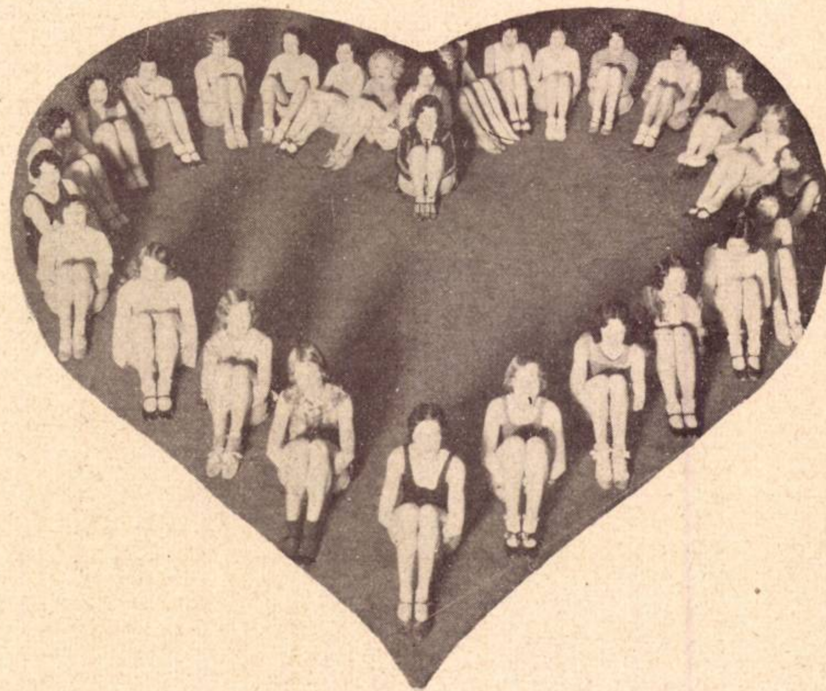
Pufy. — Dacă vrei să-l cunoşti pe Henry Franconnier, laureatul premiului Goncourt pe anul trecut, citeşte „Malaisie", ultimul lui volum apărut pe piaţă şi care cred că se găseşte şi la noi. In caz contrariu îl poţi comanda la Librairie Stock, 7, rue du Vieux-Colombier, Paris (6-e). Costă 15 fr. francezi, la care vei adăoga transportul. Volumul are ca motto: Jikalan tidak karna bintang masakan bulan terbit tingii — jikalan tidak karna abang masakan datang adek k-mari... (Ca să ştii despre ce e vorba...).

Mina Kidorf. — La Paramonnt studio Holl. Cal. U. S. A.

Adina cu ochii albaştri. — Spui că e gelos din cauza zodiei în care s'a născut? Eu cred că e, mai curând, din cauza d-tale... Un om, până nu-i dai ocazie, nu poate fi gelos. Caută deci şi înfrânează-ţi flirturile mărginaşe, dacă într'adevăr ţii să nu-l pierzi iremediabil, într'o bună zi, sau să te pomeneşti cu un glonţ în inimă, care să te lecuiască pentru totdeauna. Nu te juca de-a dragostea cu un individ sentimental! Şi nu mai releva nimănui faptul, că familia lui e mai modestă decât a d-tale. Va fi prmia dovadă că-l iubeşti — după cum afirmi.

Talkie. — Ce idee! Bessie Love trăeste, scumpule, şi e sănătoasă tun. A fost probabil un spirit de reclamă yankeu, în care deobiceiu **spiritul** pare a fi prohibit ca şi spirtul. E născută la Midland (Texas) în anul 1900 şi joacă sub pseudonim. Adevăratul ei nume este Juanita Forton şi a turnat până în anul 1928 (dela vârsta de 15 ani) pentru casa Triangle Fine Ars, după a cărei dispariţie a trecut la Pathé Exchange apoi la Metro.

Trei fetee nostime. — Nostime şi cu Ciucurei, ba poate mai mult dac-aţi ajuns să mă întrebaţi până şi ce fel de inimă au actorii. Ştiu atât, că Ramon Novarro ar o inimă fcarte largă, din care pricină savanţii i-au şi fotografiat-o şi au expus'o la un muzeu de moravuri dela New-York. Vreţi să ştiţi poate cum arată poza? Cum nu? Cu plăcere! Priviţi-o.

E inima lui Ramonel al nostru, în plină bătae şi... sinceritate. După cum vedeţi, e băiat de treabă acest Novarro, căci v'a rezervat şi vouă locuri şi încă în mijloc. Numai, băgaţi de seamă să nu nimeriţi în plămâni. 2. John Gilbert are inimă rea. 3. Nils Asther, inimă albastră. 4. Douglas Fairbanks, inimă de zmeu. 5. Al. Jolson, inimă neagră. Conrad Veidt inimă de piatră, iar Harry Liedtke nu mai are inimă ci... cord.

Medicinist. — Buster Keaton turnează pentru casa Metro-Goldwyn. Are însă scenariştii săi, cu cari lucrează în colaborare. 2 Volume franceze care să se ocupe cu technica unui scenariu, nu prea există. V'aş sfătui totuşi să luaţi volumul „Hollywood" apărut în editura noastră şi scris de un confrate care se pricepe. 3 Nu. 4. Reprezentanţa casei Metro pentru România se află pe Calea Moşilor 88. Adresaţi-vă d-lui Em. Zaharovici.

Amatoarea de senzaţii. — Senzaţii ciudate pe care te-aş ruga să le cauţi aiurea. Eu sunt om paşnic, coniţă, şi posed intact instinctul conservării.. Cu Jaque Catelain în orice caz ai nimerit-o greşit. Se zice c'ar fi purtând corset... 2. Frăgezimea tenului? Masaje cu ghiţă.... Da, da ghiaţa îţi va face bine din multe puncte de vedere....

Rămăşag. — Pun rămăşag că dacă scrii atât: John Rockffeler, U. S. A. scrisoarea tot acolo ajunge (adică la coşul cu hârtiii al secretariatului).

Dolores de Montebello. — Nu-mi pare de loc rău, că n-ai avut inspiraţie să-mi scrii de data aceasta; din contră ....Abia mi-ai scris mai puţin şi asta îmi face întotdeuna plăcere. 2 Nu ştii? Les contrastes se touchent. Altă explicaţie nu vei găsi, decât în tratatele speciale, dar şi acolo se vor învârti tot în jurul acestui aforism. 3 Calitatea cea mai sublimă în caracterul amorului? Amorul, dudue, n'are calităţi; are însă un mare defect: e orb... Chestiunile celelalte, mă ierţi, dar nu intră în competinţa subsemnatului!

M. N.-Loco. —Larry Semon (Zigoto). a murit acum câtiva ani. 2. Imi ceri să nu-ţi fac morală, deşi vrei să faci cinema.. Bine, domnule, fă!.... 3. Depinde de motivele pentru care ai fost părăsit; în cazul că e vina d-tale du-te şi scuză-te!.....

Chanson. —Liane Haid s'a născut la 16 August 1897, la Viena. A urmat mai întâi şcoala de balet, apoi a debutat în film, în regia lui Max Neufeld, prin anul 1922. E căsătorită cu baronul Haymerde şi locueşte la Berlin W 15, Duisburgestrasse, 10. Cred că trimite autografe, dacă ai s'o rogi frumos.

Două pisicuţe. — Puţină răbdare! Veţi avea însfârşit, ocazia să-l cunoaşteţi pe semnatarul acestei rubrici, la balul pe care-l va da revista noastră, în seara de 21 Februarie. Va fi singurul individ autorizat... să-şi poarte masca până la sfârşit, Ah!... dac'aţi şti ce surprize vă rezerv!... Să veniţi cu eterul la voi. 2. Nils Asther se pare c'a fost **înmormântat** cu prilejul naşterii filmului vorbitor. Deci... a bientot!

Cl. IV Normală. — Când împrejurările au fost atât de vitrege cu d-ta, n'ar avea nici o însemnătate sfatul meu. Tot ceeace îţi pot spune, este să nu te descurajezi! Eşti încă tânăr şi ai tot timpul să-ţi făureşti un viitor, mai ales azi, când sunt atâtea domenii de activitate şi în care omul energic, de iniţiativă, îşi găseşte numai decât plasarea.

O boabă de Mercur.— Probabil fiind că eşti atât de tânără poţi fi atât de ironică ca o.... boabă de mercur. 1 Fred Louis Lerch s'a născut la Viena în anul 1898. Se pare însă, că decând cu filmul vorbitor, a cam renunţat... cinematograful la el. Locueşte la Berlin, Regensburgerstrasse, 14... Fii binevenită în rândurile corespondentelor mele... Argint viu! Nu ştiu dece ador acest element chimic...:

Calea, Nina, Valea. — Vă primesc, dar să ştiţi că la prima abatere dela legile rubricei, **Valea** e a voastră. 2. Emil Jannings primeşte corespondenţa prin „Film Fuhrer", Berlin S. W. 68, Friedrichstrasse, 217. 3. Ce să faceţi ca să vă îngrăşaţi? Să bateţi mai puţin **Calea** şi să vă adresaţi mai des doctorului... Poate vreţi şi pentru nervi ceva? Acum iarna e uşor de recomandat.

Aventurierul. — Pentru Ramon Novarro şi John Gilbert adresează la Metro-Goldwyn-Mayer studio, Culver-City,Calif. U. S. A. 2. Lil Dagover locueşte la Berlin-W., Arysallee, 4.

Rentier-Falit. — Regret, dar nu am nevoe de secretari, mai ales atunci când e vorba de faliţi...

La priere d'une vierge. — Se aprobă...

Admiratorul Gretei.— Nu te întrista zadarnic căci nu m'ai înţeles. Era vorba acolo pur şi simplu de un vis. Visul reporterului american avid după destăinuiri senzaţionale. Oare nu scriu eu destul de clar?... 2. Modelul de scenariu se va publica poate chiar în cursul acestei luni. 3 Volumul „Hollywood" nu e scris de mine. Autorul lui se pricepe însă în cinematograf, aşa că nu pot decât să ţi-l recomand. 4. Se citeşte **Haliuud**, cu aproximaţie.

J. de S.

Judecata lui Dumnezeu

UNA din cele mai frumoase fete pe care le-am văzut vreodată în viața mea, e desigur Govindama, o indiană din Madras, care împreună cu tatăl ei, a venit să lucreze la plantația de cauciuc din Johore, unde-mi făceam ucenicia de plantator.

Lucrurile acestea se petreceau cu puțin timp înaintea războiului, când, începuse în Asia vâlva pentru cauciuc. Emigranți din Tamul veneau necontenit în Malaezia, atrași de noul paradis de acolo, așa cum cu multă vreme înainte, minele de aur din Klondyke atrăseseră pe oamenii albi. Și ca și albii, mulți din acești emigranți n'aveau să-și mai vadă patria, ci oasele lor aveau să jaloneze cărarea pe unde mergeau.

Voiam să potolesc pe furiosul bătrân

Pe vremea aceea peninsula Malaya era cu excepția a două trei grupări de albi, o mlaștină imensă, unde bântuiau cu furie frigurile palustre. Mai cu seamă în Johore, unde nu erau încă nici drumuri, era o adevărată sălbătecie.

Una din condițiile fiecărei plantații era să aibă lucrători, cari să locuiască chiar acolo. Dar malaezii nu se învoesc ușor să-și părăsească satul, de aceea se trimiteau recrutori în India, unde îndemnau familii întregi să vină pentruca să se stabilească în plantații. Intenția plantatorilor era, ca și copiii și nepoții emigranților, să rămână ca lucrători la plantație. Deaceea plătiau recrutorilor un procent mai mare pentru o femeie, decât penru un bărbat.

Când Govindama ajunse acolo, mai erau încă vreo douăzeci de fete în colonie și cum aveam un număr mare de băeți necăsătoriți, erau în perspectivă multe nunți, care aduceau zile de repaos. Intre tinerii cari se uitau cu interes la noile venite, era și Narainsami, un băiat voinic și frumos, cel mai bun lucrător din colonie. El o remarcă numaidcât pe Govindem- fiind și el agreat de fată, căci peste câteva zile se auzi că tatăl ei o promisese lui Narainsami, cu condiția ca acesta să-i plătească o sută de dolari, împreună cu bijuteriile tradiționale.

Brațul asasinului fu prins ca într'un clește.

Narainsami lucra de un an pe plantație și ar fi putut să strângă de mult suma aceasta, dar îi plăceau licheururile și avea obiceiul să și joace; de aceia nu numai că nu avea bani strânși, dar mai era și dator, parte la administrația plantației, parte către un compatirot al lui, anume Munian.

Acest Munian, un om mititel și slab — numai pielea și oasele — era clownul ținutului. Știa să facă tot felul de gimbușlucuri și să înveselească societatea, dar nu era iubit de nimeni, pentru că era foarte sgârcit și mulți tineri îi erau datori bani.

Timp de câteva săptămâni. Narainsami munci mai din greu decât mai înainte. Dar de câte ori se prezenta la plata săptămânală, găsia acolo pe Muniam, care-l aștepta și-i lua mai toți banii, în contul datoriei Se vedea cât de colo că Narainsami fierbe, dar n'avea ce face. Intre timp, Govinden, tatăl Govindamei, care era și el lacom de bani și sgârcit, devenise prieten bun al lui Munian.

Pe când Narainsami muncia din greu la plantație ca să strângă banii.

Biruința științei asupra unui dușman al omenirii

FĂRĂ ca atențiunea să fi fost atrasă de o propagandă de presă sau de o campanie de reclamă deosebită, în cercurile fumătorilor din România, se vorbește de multă vreme cu insistență despre un eveniment important, care va interveni peste câteva zile, în istoria fumatului. Acest eveniment este menit să aducă schimbări radicale în viața fumătorilor din România. Se spune anume că C. A. M. a obținut dreptul de exploatare pentru România a unei patente mondiale cu ajutorul căreia tutunul poate fi scăpat de un component periculos al lui, de fantoma fumătorilor care este nicotina.

Ar fi de prisos să insistăm asupra efectelor nefaste ale nicotinei. Mai toți fumătorii au experimentat pe pielea lor proprie că fumatul exagerat provoacă dureri de cap, palpitațiuni de inimă, nervozitate și insomnie. Mai multe sute de mii de oameni au fost opriți de medici și această abstinență impusă este simțită de cei loviți de ea ca o adevărată nenorocire, deoarece trebuie să se lipsească de una dintre cele mai fermecătoare plăceri, cum e fumatul. E interesant de relevat faptul că fumatul exercită asupra oamenilor efectele cele mai variate. Potolește pe cei nervoși, înviorează pe cei obosiți, ține treaz pe somnoroși, amuză pe cel care sufere de insomnie, inspiră idei noui creerului obosit. Și sute de mii de oameni sunt puși în imposibilitate de a savura această plăcere din cauza efectelor nefaste ale nicotinei.

De acum înainte însă această prohibițiune nu-și mai are rostul. Căci mulțumită evoluții minunate a științelor technice și chimice, s'a descoperit metoda prin care se poate extrage nicotina din tutun, fără să atingă prin aceasta aroma și gustul plăcut al tutunului. Mașinile speciale de electro-termie, construite în acest scop, au fos puse deja în funcțiune în fabrica „Fumosan" din București, nu de mult instituită, unde se extrage nicotina din milioane de țigări și țigarete.

Peste câteva zile produsele de tutun denicotinizate se vor afla de vânzare în toate tutungeriile din țară. Nu este lipsit de interes faptul că prin această metodă nicotina nu se extrage din tutunul brut ci din fabricațiunile de tutun făcute gata.

Procedura denicotinizării este cât se poate de interesantă. Diferitele fabricațiuni de tutun sunt înainte de toate supuse în laboratorul fabricii unei analize serioase, în ceeace privește conținutul lor de nicotină. Conținutul de nicotină a diferitelor specii de tutun variază între 1—8%, iar proporția denicotinizării trebuie să stea în raport direct cu conținutul de nicotină al tutunului.

Produsele de tutun astfel sortate sunt puse în cutii de azbest și introduse în mașini unde pe calea electro-termică se produce o căldură de 130—162 de grade Celsius, gradul de căldură variând în raport cu conținutul de nicotină al produselor de tutun. Acest procedeu pretinde multă prudență și preciziune deoarece la o căldură ceva mai ridicată evaporează nu numai nicotina, dar și celelalte componente aromatice ale nicotinei. Munca denicotinizării este executată în mod automat de aceste mașini cari semnalează în fiecare moment monteurului fazele prin care trece procedura denicotinizării. Produsele de tutun sunt ținute în aceste mașini timp de o oră. Pe urmă poarta de fier a mașinelor este deschisă de către muncitori prevăzuți cu măști de gaz. In acest moment evaporează din mașini niște aburi albi, cari nu sunt altceva decât nicotina eliberată.

Țigările scoase din aceste mașini fiind prea uscate, ele sunt ținute 4—5 zile la o atmosferă umplută la umezeală. până când ajung la umezeala necesară fumatului.

Peste câteva zile produsele de tutun denicotinizate „Fumosan" vor fi puse în circulație în impachetarea originală a C. A. M. Fiecare pachet va avea o banderolă, arătând că țigările cuprinse în el sunt denicotinizate. Debutul țigărilor denicotinizate este așteptat cu mare încordare de tot publicul fumător din România.

Govindama găsia că timpul trecea prea încet și începuse să flirteze cu alt tânăr, un băiat frumos dar leneș, numit Sinnapan. Ei fură cam prea indiscreți, căci într'o seară, pe când Narainsami venia de la lucru, îi întâlni într'un colț retras al plantației. Urmă o bătae formidabilă. Pe când Govindama alerga strigând către sat, Narainsami îl bătu pe rivalul său atât de grozav, încât acesta căzu în nesimțire. L-ar fi omorît, desigur, dacă n'aș fi sosit la timp, cu mare parte din populația satului.

Sinnapan a fost dus la spital și trecu timp bunișor, până să se facă bine. Până una alta, bărânul Govinden, nemulțumit de purtarea fetei lui, îi aplică o corecție meritată, cu bastonul pe care se sprijinia când umbla. Auzind țipetele femeilor din vecinătate, mă grăbii să alerg ca să-l potolesc pe furiosul bătrân.

Ce mult doriam să ajung administrator mai repede Intr'adevăr, potolirea scandalurilor era treaba „ucenicului" de administraor și acesta era lucrul care-mi plăcea cel mai puțin. Dar necazurile mele nu se isprăviseră încă.

Intr'o noapte am fost sculat din somn de bătăi furioase în ușă. Ieșii de sub rețeaua contra țânțarilor și deschizând ușa, dădui peste o ceată de indieni surescitați. In mijlocul lor era Narainsami, ale cărui mâini erau legate cu o curea. Aflai imediat că Munian fusese omorît și că ucigașul era Narainsami. Coliba lui Munian era în cea mai mare desordine. Capul lui fusese aproape despărțit de corp, cu o parangă care se găsise lângă cadavru. Toate lucrurile victimei fuseseră scotocite și toate obiectele de preț dispăruseră. Dădui ordin să se încuie ușa și să-l închidă pe asasin în magazia de orez; cum adminisratorul plecase în concediu la Singapore, trebui să asist eu la cercetările lui Waters, șeful poliției.

Primul martor fu Govinden. El spuse că în seara precedentă, Narainsami venise la el și-i spusese că s'a săturat de așteptat. El cerea să i-o dea pe Govindama numai decât, iar suta de dolari s'o plătească după ce va fi isprăvi cu datoria la Munian. Bătrânul îl refuzase, iar prețitorul plecase furios, amenințând că „o să iasă rău".

Al doilea martor era Sinnapan, vecinul lui Munian. Acesta auzise cu o seară înainte voci furioase în odaia de alături, unde locuia Munian și distinsese vocea lui Narainsami, care cerea împrumut o sută de dolari, pe lângă banii pe care-i mai datora. Cum cămătarul refuzase, tânărul îl blestemă pe el și casta lui și plecă, amenințând că-l va ucide. Acestea erau singurele mărturii categorice. Ceilalți martori nu vorbiau decât din auzite.

Dar era destul ca să ne facem o convingere; **paranga** (cuțit mare, dat lucrătorilor de către administrație) lui Naraisami, lipsia dela locul ei; sub perna lui se găsiră ascunși o sută treizeci de dolari, iar într'o ladă o haină plină de sânge. Cum toți ceilalți lucrători își aveau **parangele** lor, cea găsită în coliba mortului nu putea fi decât a lui Narainsami.

Scoaseră din arest pe prizonier și după cererea lui, îi deslegarăm mâinile. Atunci el se aruncă la pământ și luându-mi piciorul mi-l puse pe capul lui, spunând că eu sunt tatăl și mama lui și nu se poate să-l cred vinovat. Dar, cum el nu putea explica lipsa **parangei,** nici prezența banilor și a hainei însângerate, cazul lui ni se păru destul de clar. Trimiserăm deci un curier, care să cheme poliția din oraș, dar aceasta nu putea sosi decât peste câteva zile, căci drumul era lung. Telefon nu aveam.

A doua zi mă pomenii cu preotul indigen și cu contramaistrul, cari îmi cerură voie să încerce **judecata lui Dumnezeu,** căci după ce vorbiseră cu Narainsami, printr'o crăpătură între scânduri, se convinseră că nu e vinovat. Cum nu văzusem niciodată lucrul acesta, le dădui voie și ei se apucară imediat de pregătiri: două crăci de cocotieri, de câte douăsprezece picioare lungime au fost aduse cu multe ceremonii în fața preotului. Acesta ținu o cuvântare în care îndemnă pe vinovat să se dea singur pe față, ca să nu supere pe Dumnezeu, dar nimeni nu se mișcă.

Atunci toată populația fu pusă pe două rânduri și între ceilalți, se găsia și Narainsami. Preotul și contramaistrul luară fiecare la subsuoară câte un capăt al celor două crăci, făcând astfel din ele un fel de brancardă. Crăcile de lungimea aceasta sunt ca oțelul: pot fi rupte, dar nu îndoite sau curbate. Unul câte unul, indigenii se apropiară, își puseră brațul între cele două vergele și deoarece nu se întâmplă nimic, și-l scoaseră trecând apoi mai departe.

Veni rândul lui Narainsami. O rumoare puternică se auzi, când el își scoase brațul intact și trecu mai departe. Urmă Govinden. El mergea mult mai repede decât ar fi fost de așteptat pentru vârsta lui, dar și el scăpă cu bine. Insfârșit veni și ultimul om, —Sinnapan. Fața lui era verzuie, cum e a indienilor când sunt emoționați. Işi introduse mâna între cele două lemne și deodată... crăcile se apropiară și brațul asasinului fu prins ca într'o menghine. Din toate părțile răsunară urlete de surpriză și de mânie contra criminalului.

El mărturisi pe loc, cu atâta repeziciune, că deabia îl puteam urma.

Ca să se răzbune pe Narainsami, ceruse lui Govinden mâna fetei acestuia. Dar bătrânul stabili un plan mai complicat, pe care Sinnapan îl execută. Așteptând până ce Munian adormise, el își luă **paranga** și se strecură prin podul odăii lui, în cea a victimei, căci casele din regiunea aceea, au un loc larg descoperit în odăi, ca să activeze aerisirea. După făptuirea omorului, Sinnapan își lăsase la fața locului **paranga** și, după ce jefui pe mort, plecă, lăsând ușa deschisă, ca să se creadă că asasinul venise pe ușă.

Numai decât caraula descoperi asasinatul, căci o surprinsese faptul că ușa era deschisă. Atunci Sinnapan și Govinden acuzară pe Narainsami și, pe când acesta era dus la mine, Sinnapan rămase în urmă, intră în coliba acuzatului, îi muie haina în sânge, ascunse banii sub pernă și fură paranga. Apoi veni și se amestecă în mulțime.

Liberarăm deci pe acuzatul nevinovat și arestarăm pe cei doi ticăloși. Până să vie poliția, Sinnapan scăpase de justiția omenească: deslegând un sac de orez, se spânzurase cu funia. Govinden fu liberat, din lipsă de probe.

Cât despre crăcile de cocotier, le-am examinat în tot felul, dar n'am isbutit să-mi dau seama, cum de se putuseră apropia. In zadar i-am cerut explicații bătrânului preot; acesta se mulțumi să zâmbească pe sub mustață, preferând, desigur, să-și păstreze secretul.

Trad. de **O'CONNOR**

MARINELLO REDA TENULUI FRUMUSETEA NATURALA

Opera naturei e perfectă. Si tenul D-tră e din natură sănătos şi frumos. Dacă s'a depărtat dela dezvoltarea naturală — calea înapoi nu e închisă.

Preparatele Marinello redau pielei compoziţia normală: Pătrund în adâncurile ţesătunei, animează circulaţia sângelui şi fac pielea străvezie şi suplă.

Marinello vă oferă 2 tratamente: PENTRU PIELEA NORMALA SAU PREA USCATA MARINELLO RECOMANDA: Lettuce Brand Cleansing Cream (Cremă epurativă). Tissue Cream (Cremă nutritivă). Combination Cold Cream. Skin Toning Lotion (Loţiune Fortificativă) Muscle Oil (Ulei muschiular) Vanishing Foundation Cream (Cremă de zi). Pudra Marinello »Light«

PENTRU PIELEA PREA GRASA SAU CU PORII MARI MARINELLO RECOMANDA: Astringent Cream (Cremă astringentă). Astringent Lotion (Loţiune astringentă). Marinello Soap (Săpun special). Pudra Marinello »Heavy«. Pentru cazuri speciale leacuri speciale, cari vindecă şi regenerează.

La cerere una din casele notate mai jos vă expediază gratuit broşura "Cosmeticile Marinello". Puteţi astfel uşor fixa tipul tenului D-tră şi alege preparatele potrivite.

Preparatele Marinello se vând în întreaga Europă numai în primele magazine de specialitate.

MARINELLO

72, Fifth Avenue, New York. Centrala pentru Europa: Marinello Company m.b.H., Berlin W 15, Joachimsthaler Str. 10.

In Bucureşti preparatele Marinello se găsesc de vânzare numai la.
PARFUMERIA TEATRULUI, CALEA VICTORIEI 84, ÎN FAŢA PALATULUI REGAL.

RUDYARD MULLTON

Omul cu marcă

O AVENTURĂ A DETECTIVULUI GEX TREVOR

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Detectivul Gex Trevor este chemat de uzinele suedeze de avioane „Hellefors" spre a deslega enigma dispariției a cinci avioane „absorbite în eter".

Gex Trevor și ing. Hilmar pleacă în Rusia unde sunt arestați de „Ceka" bolșevică.

Hilmar este executat. Gex se salvează cu ajutorul detectivei Ana Shetland.

O luarăm la fugă, spre marginea aerodromului, spre punctul unde știam că se găsește avionul, în timp ce oamenii noștri ne apărau fuga.

Avionul avea motorul în funcțiune și pilotul gata în scaunul său. Am sărit în locurile din spate și aeroplanul decolă îndată.

Dar în aceiaș clipă, cerul fu brăzdat de zeci de săbii de lumină, ce se încrucișară, prinzându-ne în lumina puternică a proectoarelor.

— E uimitor cât de repede s'a dat alarma ! zise Gex.

— Am fost trădați! strigă pilotul.

Indată, flori învoalte de fum alb crescură din nimic în jurul nostru, spărgându-se cu răbufniri violente de aer : bateriile antiaeriane de jos, trăgeau în noi !

Luna răsărise, plină, și peisajul se vedea destul de clar, dar deasupra avionului se aglomerau nori negri, de furtună.

Un punct apăru la orizont... Apoi dispăru. Pilotul nostru urmărise cu atenție acest punct : era un avion, care intrase în nori.

Pilotul se pregătia să treacă prin perdeaua de nori, ca să se urce deasupra lor, spre a ocoli și evita furtuna, dar în aceiaș clipă, avionul pe care-l zărisem adineauri la orizont, apăru din nori, la o foarte mică distanță de avionul nostru. Recunoscurăm un avion militar rusesc

In curând, peisajul de jos se întunecă ; un strat de ceață alburie se formă între avionul nostru și sol.

Ca o nălucă, cu o mare viteză avionul strein trecu în spatele nostru și necunoscutul din acel aeroplan, părea că urmărește aparatul în care mă aflam cu Gex.

Un fulger... Furtuna se apropia.

In acea clipă, gloanțe șuerară pe la urechile noastre, sparseră un geam, ciuruiră o aripă.... Necunoscutul din urma noastră trăgea cu mitraliera în noi !

Alte două aeroplane ne ajunseră din urmă.

Nu ne mai puteam auzi, din cauza zgomotului motorului, care avea maximum de viteză.

Avion de pasageri, aparatul nostru nu avea mitralieră. Dar cel care-l conducea era un pilot minunat. In intervalul unei clipite, el luă o hotărîre bruscă...

Deodată Gex și cu mine simțirăm cum avionul se prăbușește cu noi. Mi-am zis că aparatul fusese desigur atins de cel ce trăgea cu mitraliera în noi. Avionul nostru cădea în bot, într'un picaj vertiginos. Urmăritorul, dispăru apoi la orizont, convins c[ă] reușise să ne doboare.

Dar dupăce traversarăm un voal d[e] ceață, de sub noi, avionul în care ne aflam, își îndreptă poziția și începu să planeze. Gex și cu mine înțeleserăm că pilotul nu-și pierduse cumpătul nici o clipă, și cu un perfect sânge rece și o măestrie extraordinară, simulase o cădere !

Pilotul se întoarse și făcu un gest amical cu mâna, lui Gex. Ploua.

Sburarăm astfel câtva timp, apoi pilotul câștigă înălțime, trecu vertiginos prin stratul de nori alburii ; lăsarăm de mult în urmă zona de nori negri și furtună.

Planam.

Gex Trevor, strigă pilotului :

— Crezi că am fost trădați ?

— Cu siguranță ! Altfel cei de la aerodrom, nu ar fi avut de unde să știe, că suntem în acest avion, și nu ne-ar fi atacat. Desigur că Ceka a fost înștiințată de planul Anei Sethland, prea târziu, ca să poată preveni atacul escortei și fuga noastră, dar la timp ca să anunțe aerodromul. In clipa asta Ana Sethland e probabil arestată, și poate ucisă, în „Corabia Morții" !

— In acest caz, trebue să luăm di[recția] înap[oi], spre Moscova, zise Gex; [nu pu]tem să lăsăm pe Ana în mâinile [bolșevi]celor ! Trebue să încercăm totul ca s'o salvăm.

— Sunteți un om brav ! zise pilotul, punând direcția înapoi, spre aerodromul de unde plecasem !

Și adăogă :

— Cunosc un luminiș, într'o pădure, în apropiere de Moscova, unde putem ateriza, fără să riscăm prea mult. Bolșevicii, crezându-ne departe, probabil că nu mai inspectează cerul, așa că sper să nu ne vadă...

CAPITOLUL X.

Planul lui Gex Trevor

Dupăce aterisarăm într'un luminiș de lângă Moscova, pilotul își scoase casca de aviator și se prezintă :

Aflăm că firma **Ambrosi-Fischer et Co. Aiud**, a preluat conducerea **Pepinierelor Știrbey-Buftea**, care s'a înființat în anul 1907.

— Orekhov, din **Inteligence service.**

Apoi adăogă:

— Trebue să găsim pe şofeurul lui S., care este un om de al nostru, şi dela care am putea să aflăm cine ne-a trădat şi ce a devenit Ana Sethland. Mi-e tare teamă c'au ucis'o...

— Şi unde putem găsi pe şofeur? întrebă Gex.

— La garajul Lugin.

— In centrul Moscovei?

— Da... Nu ne putem duce decât la noapte sau deghizaţi. Altfel am cădea în mâinile cekiştilor.

— Sst!... Vine cineva!... şopti Gex.

Intr'adevăr se auzi foşnet de frunziş şi crăci călcate în picioare. Ne aruncaserăm într'un boschet, la pândă.

Doi cekişi, în uniforme negre, atraşi probabil de avion, se apropiau de luminiş. Fără să ne spună nimic, când cekiştii fură în dreptul nostru, Orekhov trase două focuri de revolver. Cei doui cekişi se prăbuşiră.

— Ce-ai făcut? zise Gex Trevor.

Orekhov rânjia, satisfăcut de isprava sa.

— Ii urăsc!... scrâşni el printre dinţii încleştaţi. N'am pierdut nici un prilej, ca să-i ucid!

Am înţeles atunci că ·ekho unul din acei partizani ai reg ţarist, care se făcuse acum spio.., mai ca să se răsbune pe Soviete.

Orekhov desbrăcă pe unul din cekiştii ucişi, se îmbrăcă cu uniforma lui şi ne spuse:

— Ascundeţi-vă în crângul de colo şi aşteptaţi-mă. Eu mă duc să văd ce s'a întâmplat cu Ana Sethland.

Am stat ascunşi aproape o oră; Orekhov se întoarse şi ne spuse:

— Ana a reuşit să fugă. Nu ştim unde e. Toată Ceka e pe urmele ei. Cred că Ana se îndreaptă spre centrul nostru dela Tomsk. V'am adus haine şi acte false, ca să puteţi fugi. Va trebui să vă descurcaţi singuri, fiindcă avionul nostru a fost găsit, iar alt avion nu mai avem. Plecaţi imediat, ca, în cazul când eu am fost urmărit, să nu vă prindă aci....

— Unde e sediul dela Tomsk? Intrebă Gex.

Orekhov îi dădu adresa.

Strânserăm mâna lui Orekhov şi plecarăm, furişându-ne prin pădure, fără să ştim încotro mergem. Dar nu făcurăm o sută de paşi, şi auzirăm împuşcături... Probabil că Orekhov fusese zărit la Moscova şi urmărit până aci de cekişti... Ne-am ascuns iară într'un boschet. Apoi, ne-am întors să vedem ce s'a întâmplat cu Orekhov. Acesta dispăruse şi în locul unde ne despărţisem, găsirăm alţi doui cekişti, împuşcaţi....

Am mers pe jos câteva zile. Ocoliam satele; dormiam în pădure. Ne îmbrăcasem cu hainele pe care ni le adusese Orekhov, haine de muncitori; după paşapoartele ce ne dase, ne schimbarăm numele, în nume ruseşti.

Intr'o zi, observai:

— Gex, îţi dai seama că mergem spre Răsărit?... Occidentul e în partea opusă!..

— Am un plan: dacă ne-am îndrepta spre graniţa poloneză, prusiană sau română, am avea toate şansele să fim prinşi, îmi răspunse el.

— Şi vrei să trecem în Siberia?

— Vom încerca să luăm transsiberianul!

— E absurd! Drumul e înzecit mai lung şi mai greu, decât până la graniţa europeană, — i-am replicat.

— Dar e mai puţin supraveghiat şi mai sigur pentru noi. Şi apoi...

— Apoi?...

— Nu te-ar tenta o plimbare prin Tibet?... făcu Gex.

— Eşti nebun! De plimbare îmi arde mie, când toată Ceka e pe urmele noastre!?... Şi ce vrei să căutăm în Tibet?

— Pe Lydia?

— Care Lydia?

— Lydia Hilmar, îmi răspunse Gex. Ai uitat că Hilmar a fost ucis de Soviete din vina mea? Dacă mi-aş fi dat seama că Wampoo îmi întinde o cursă, ca să mă atragă în Rusia, nu l-aş fi adus pe Hilmar cu mine. Moartea lui se datoreşte greşelei ce am făcut! Sunt dator, ca cel puţin pe soţia **sa s'o scap din mâinile lui Wampoo!**

— Şi crezi că Wampoo a ascuns pe Lydia în Tibet? îl întrebai.

— Aşa cred. Ai uitat că Wampoo este originar din Tibet, că a crescut în mediul religios şi tainic al unei lamaserii tibetane, adică, al unei mănăstiri de preoţi lama? El bine, înainte să plec în Rusia, am primit dela Wampoo o scrisoare, prin care-mi spunea că doreşte dela mine un armistiţiu, ca să-şi împlinească oarecari obligaţiuni religioase. El însă, s'a apucat să fure pentru Soviete avioanele suedezilor şi să răpească pe Lydia. Cum furtul de avioane nu constitue o manifestaţie de cult în nici o religie, cred că în legătură cu obligaţiile religioase despre care mi-a scris, nu poate fi decât răpirea Lydiei. Or, în cazul acesta e probabil că el a dus pe Lydia la lamaseria sa din Tibet, după cum mi-a spus şi Mejinski.

— E cu totul nesigur aceasta...

— Totuşi, îmi răspunse Gex, e posibil. Şi datoria mea este să verific toate posibiliăţile, şi să încerc totul, ca s'o găsesc. Sunt decis să ajung în Tibet....

— Te însoţesc.

— Bravo, Rudy. Ştiam eu că are să te tenteze, o vizită în cuibul lui Wampoo!...

Singur, n'aş fi avut nici odată curajul să încerc o asemenea aventură primejdioasă! Dar Gex îmi transmitea parcă îndrăzneala lui.

CAPITOLUL XI
Un punct negru la orizont

In definitiv, planul lui Gex Trevor, de a ne îndrepta spre Siberia, adică spre partea opusă graniţelor europene, era foarte înţelept, deoarece poliţia frontierelor occidentale, era desigur prevenită contra noastră. Trecerea în Lituania, Prusia, Polonia sau România, ar fi fost grea. Pe când în haosul siberian, unde locuitorii sunt atât de rari, ne puteam sustrage mai uşor oricărei supravegheri.

Cât despre presupunerea lui Gex că Lydia s'ar afla în lamaseria lui Wampoo din Tibet, aceasta mi se părea foarte problematic. Mă întrebam chiar, dacă nu cumva Gex e atras spre Siberia de posibila aflare acolo a Anei Sethland..

Să fie oare Gex îndrăgostit?

Incepui să râd, fără să vreau, mormăind pentru mine:

— O să fie amuzant...

— Ce o să fie amuzant? mă întrebă Gex, care avea un auz extraordinar, de exercitat. Dece râzi? ...

— Aşa... O idee...

— Crezi că ne-aşteaptă lucruri atât de vesele în Tibet?... mă întrebă el.

— Mi se pare c'am şi intrat în comedie!... îi spusei, privindu-l semnificativ.

— Eşti nebun? Soarta noastră n'a fost niciodată mai tragică. Dintr'un moment în altul, cekiştii ne pot prinde, ca să ne ucidă în „Corabia Morţii". Şi ţie ţi se pare c'am intrat în comedie? făcu el.

— ....Intr'o comedie sentimentală.

— Nu înţeleg! mărturisiri Gex.

— Nu mai face pe neînţelegătorul îi spusei râzând, şi nu te mai ascunde de mine!! Parcă eu nu ştiu ce te atrage în Siberia?....

— Ce? Vreau s'o scap pe Lydia Hilmar, ţi-am spus.

— Ei şi?

— Şi Ana Sethland s'a refugiat desigur la centrul britanic de acolo..

Obrazul lui Gex se roză uşor.

Atinsesem oare în plin? Intr'adevăr detectiul acesta rece, al cărui suflet părea redus la logică, — era oare îndrăgostit de frumoasa agentă a Angliei?

Mi-am adus aminte atunci, că un fel de fatalitate, făcea ca aceşti doui detectivi de rasă, Ana Sethland şi Gex Trevor, să se întâlnească în cercetările lor. 1) Poate că nu era o fatalitate, ci propria lor voinţă: când unul din ei era în primejdie, celălalt îi sărea în ajutor.

Avui imprudenţa să adaog:

— Gex, cred că Ana te iubeşte, altfel nu aş înţelege, dece s'a încăpăţânat să-şi pună mereu viaţa în primejdie, pentru tine. Poate că a primit să se facă spioană, numai ca să poată veghea asupra ta, în Rusia....

Intr'adevăr, Ana fusese înainte de a deveni agentă a Angliei, în poliţia americană, unde avea o situaţie destul de bună.

— Spui prostii, mormăi Gex, şi se indispuse.

Părea din ce în ce mai mâhnit. In cele din urmă, îmi zise:

---

1) Vezi **Umbra care ucide, Scorpionul roşu.**

Miss România 1931 va fi aleasă prin vot universal și secret

PARADA FRUMUSEȚII" așa se va numi filmul pe care-l vor realiza candidatele la titlul de „Miss România 1931".

Rezumând cele arătate în numerele anterioare ale revistei, repetăm inovațiile senzaționale, introduse de noi în concursul pe care-l facem anul acesta:

a) Alegerea nu se va mai face de către un juriu, alcătuit dintr'un număr restrâns de persoane, a căror obiectivitate este supusă bănuielilor, ci marele public va fi chemat, ca prin vot universal și secret să desemneze pe cea mai frumoasă dintre frumoase.

b) Selecționarea celor demne să se prezinte în fața arbitrului imparțial pe care-l formează toți cititorii noștri la un loc se va face pe baza fotografiilor și a buletinului, pe care toate candidatele sunt obligate să-l completeze și să-l trimiată la redacția revistei noastre.

c) Pentruc'ar fi imposibil ca prezentarea candidatelor în fața publicului să se facă direct, în sensul strict al cuvântului, am ales calea filmului. Candidatele care îndeplinesc condițiunile și au fost alese într'o primă selecțiune, vor interpreta rolurile principale în filmul „Parada Frumuseții" al cărui scenariu a fost scris de Joseph de Saxa. Acest film, o comedie nostimă, permite înfățișarea concurentelor în câteva sute de metri de bandă.

In filmul acesta oricare spectator care va vedea „Parada Frumuseții" își va putea arăta preferința, dându-și votul pentru aceea pe care o consideră cea mai frumoasă.

Concurenta, care va întruni numărul cel mai mare de voturi va fi proclamată „Miss România 1931".

Candidatele la concursul de frumusețe al „Realității Ilustrate" au astfel posibilitatea de-a se afirma nu numai din punctul de vedere al frumuseții fizice, dar și ca valoare artistică. Iar marelui public i se dă satisfacția de a participa în mod efectiv la alegerea celei mai frumoase fete din România și totodată siguranța unei perfecte obiectivități în această alegere.

Spre deosebire de modul de procedare din anii trecuți, reese din cele arătate că prezentarea fotografiilor este absolut necesară de data aceasta.

Intr'adevăr, în anul acesta, prima selecțiune, pentru alegerea candidatelor care vor fi chemate să turneze se face pe baza acestor fotografii. Din totalul fotografiilor primite la redacție vom alege pe acele care îndeplinesc cât mai bine condițiunile și numai acestea vor fi prezentate în film, în fața publicului.

Fotografiile însoțite de buletinul completat se primesc cel mai târziu pânăla 15 Februarie cor. Proclamarea candidatelor alese să filmeze și prezentarea lor în public se va face pentru prima dată la balul „Realității Ilustrate" care are loc la 21 Februarie cor. în sala Roxy.

In numărul viitor vom arăta modul în care va vota publicul. Rezervăm cititorilor o surpriză senzațională, în legătură cu această votare.

nic. constantin

CONDIȚIUNI DE PARTICIPARE

Candidatele la concursul de frumusețe trebuesc să îndeplinească următoarele condițiuni:

1) Să fie cetățene române.

2) Să aibe vârsta minimă de 17 ani și maximum de 25 ani.

3) Să nu fie nici să nu fi fost căsătorită.

4) Să locuiască la părinți, la rude sau dacă trăesc singure, să aibe o profesiune cinstită și mijloace de trai onorabile. Pretindem deasemenea o moralitate perfectă.

5) Nu sunt admise la concurs artistele de teatru, cinema și varieteu și nici manechinele.

6) Deasemenea nu pot participa candidatele care au luat parte la vreun concurs internațional din străinătate.

Buletinul de mai jos trebue completat întocmai și trimis împreună cu o fotografie de format cel puțin 9×12, redacției noastre, Str. C. Mille 11, purtând pe plic mențiunea:

„Concursul de frumusețe"

BULETIN PERSONAL

Numele și pronumele ....

Adresa: Str. .... *No.* ....

Comuna .... *Județul* ....

Profesiunea ....

Vârsta .... *Locuește cu *)* ....

Înălțimea .... *Talia* .... *Culoarea ochilor* ....

Culoarea părului .... *Greutatea* ....

*) Se va indica în acest loc, dacă d-ra locuește la părinți, rude sau singură.

BALUL „REALITĂȚII ILUSTRATE"

Se știe că marile reviste străine obicinuesc să organizeze recepții și serbări, în localurile proprii, sau baluri și serate anuale, pentru a înlesni cunoștiința între cititorii lor și pentru a stabili o legătură vie între redacție și publicul cititor.

„Realitatea Ilustrată" înțelegând această necesitate, a hotărât organizarea unui bal, pentru seara de 21 Februarie crt. Cum palatul nostru nu va fi gata decât în primăvară, acest bal va însemna primul contact direct între redacția noastră și publicul cititor, precum și pentru cunoașterea reciprocă a cititorilor.

Balul mascat și costumat, va avea loc în saloanele de sus ale teatrului „ROXY" (fost Lipscani-Palace) din strada Lipscani și va fi cel mai important eveniment al Carnavalului.

Printre atracțiunile senzaționale ale acestui bal, notăm:

Proclamarea candidatelor care vor filma în „Parada Frumuseților", concurând astfel pentru titlul de „MISS ROMANIA 1931". Producția extraordinară a unui balet celebru.

Defilarea măștilor politice grotești.

Sport de baloane cu premii (o inovație minunată).

Tombolă cu toate numerele câștigătoare.

Premieri de costume: 1) Cel mai frumos costum; 2) Cele mai originale trei costumări; 3) Cele mai comice trei deghizări.

Reportaj fotografic original, în sala de bal. (Cele mai reușite fotografii vor fi publicate în „Realitatea Ilustrată").

Colegul nostru, d. Joseph de Saxa, — care-și va păstra tot timpul masca, — va răspunde personal întrebărilor ce i se vor pune de către cititori, precum și o serie de numere senzaționale printre care notăm concursul unor artiști cu renume ai principalelor noastre teatre. Jean Moscopol va cânta tangouri spaniole.

Intrarea va fi de Lei 200 de persoană, iar biletele s'au pus în vânzare la agențiile Feder și Ipcar din Calea Victoriei, precum și la redacția revistei noastre.

In numărul viitor vom publica o dare de seamă amănunțită asupra concursului de toalete care s'a ținut Duminică 25 Ianuarie, însoțit de desenele modelelor premiate.

(URMARE DIN PAG. 12)

pe coline, vor frământa zăpada, și ne vor oferi viziunea reală a simfoniei albe... Printre zecile de skyori, e un grup distinct: vreo opt flăcăiași în ițari, cămașă și surtuce... Sunt țărani mărunței, cari fac minuni pe sky... Stârnesc senzație.

După trei ore, s'au reîntors din munți patrulele... Cehoslovacia întâi, Austria apoi, noi în al treilea rând și Jugoslavia la urmă.

Ovațiile se adresează deopotrivă învinșilor și învingătorilor... Seara coboară alene, ca pentru a înfrăți re cu munții albi...

Simfonie albă, — simfonie a păcii... A. DUMBRAVEANU

CUM VA FI OMUL VIITORULUI

PROF. RENE THEVENIN

PROBABIL că animalele cățărătoare ca maimuțele și omul, au avut de ales între două posibilități, renunțând la cel de care aveau mai rar nevoie, — dat fiind că mantia membranoasă le-ar fi îngreuiat mersul, — spre a-și concentra toată agilitatea la alergarea și la liberul uz al mânilor.

Oricare ar fi motivul, abandonarea unei posibilități ca aceasta, a fost un mare sacrificiu și după ce a renunțat la ea, omul a făcut uz de toată inteligența sa, pentru a o dobândi pe cale artificială. Rasa umană s'a străduit din toate timpurile, să dobândească aripele pe care natura i le-a refuzat și pe care le-a obținut deabia acum, după sute de secole.

Lupta dintre om și natură, pe care am schițat-o la începutul acestor articole s'a întors acum în favoarea celui dintâi, care a știut să învingă toate dificultățile puse în cale de eternul inamic.

Vom vedea în curând că această victorie a omului asupra legilor de neschimbat ale universului, n'a fost singura. Vom mai vedea că în viitor, dacă nu vrem să pierim în luptă, vom avea victorii mai mari și mai grele decât aceasta.

Multora le place să se legene în iluzia că natura a dat omului un sălaș etern pe acest glob, de care nu va putea fi deposedat în favoarea altei specii.

Știința însă nu găsește nimic, care să afirme o presupunere atât de simpatică.

Au mai fost și alte vietăți, ca dinosaurii, ce păreau a stăpâni locul și cari au fost nimiciți ulterior.

Omul găsește mereu osemintele speciilor ce l-au precedat, după cum viitorii locuitori ai planetei, le vor găsi pe ale sale.

Am văzut deci că omul ar fi putut deveni un animal acuatic sau sburător.

Nu numai că n'a luat niciuna din aceste forme, dar pare evident că nici nu le va mai lua vreodată. Mai sunt încă multe forme, pe care le va fi refuzat, dar în privința cărora, într'un viitor apropiat, s'ar putea răsgândi, dacă atunci nu va fi *„un câine prea bătrân pentru a mai învăța noui giumbușlucuri.“*

E prea posibil ca omenirea să ajungă în curând, să imite creaturi din cele mai inferioare și mai disprețuite.

Modificările aduse omului nostru imaginar în capitolele precedente, nu erau tocmai profunde, permițându-i desvoltarea multora din caracteristicile sale fizice și intelectuale de astăzi.

Inteligența sa ar fi continuat a se ocupa în direcția pe care a urmat-o de fapt, cu mai mult sau mai puțin succes, dar după aceleași principii.

Vom considera acum o transformare mult mai radicală care ne va aduce în față o ființă cu totul diferită de rasa noastră, dar care nu va fi doar o creatură imaginară, căci din unele puncte de vedere, va fi mult mai „umană” mult mai „posibilă” decât cele două forme precedente și pe de altă parte, vom vedea că tot spre această extraordinară organizație, se îndreaptă omul viitorului, deși pe căi diferite.

Contrar părerii generale, omul nu e suveran absolut al pământului. O altă putere egală cu el, dacă nu superioară lui domnește alături de el, luptă cu el, îi face inaccesibile teritoriile ei, invadând locuri asupra cărora omul se credea stăpân. Această rivală a omului evoluiază pe căi diferite de ale acestuia, ajungând adesea la rezultate similare.

Acest al doilea stăpân al lumei e insecta.

Intr'un capitol viitor vom arăta, că nici insecta nici omul nu sunt proprietari legitimi ai planetei care aparține în realitate unei a treia clase de ființe. Nu e însă acum momentul, să ne ocupăm de aceste chestiuni.

Dece recunoaștem insectei superioritatea pe care o refuzăm celorlalte vietăți? Pentrucă insecta a triumfat asupra ostilităților naturii, prin mijloace de o forță egală cu inteligența, care pot fi considerate superioare inteligenței. Această forță este instinctul, infailibilul instinct, care în unele cazuri e un progres față de inteligență și permite animalelor să obțină rezultate la care nu s'a ajuns, prin celelalte facultăți.

E probabil că dacă insecta ar fi avut o construcție întrucâtva diferită de cea de astăzi, ar fi dobândit o inteligență similară cu a omului, ceeace ar fi determinat între noi și ea un aprig războiu, în care poate am fi dispărut, căci dacă adversarul ar fi fost de mărimea noastră, ar fi avut un avantaj decisiv de partea sa, începând cu numărul.

Din fericire pentru rasa noastră, insecta și omul au apucat căi diferite, după ce luaseră naștere dintr'un strămoș comun. Salvarea rasei noastre nu era posibilă, decât în această condițiune.

Nu ne interesează ce ar fi devenit o insectă, dotată cu inteligența umană, ci, ce ar fi devenit omul înzestrat cu instinctul insectei. Aceasta e chestiunea ce intră în raza cercetărilor noastre și care ne va duce la concluzii ciudate.

In primul rând ce condițiuni am fi necesitat, pentru a lua o altă cale de desvoltare?

Trebue să atribuim desvoltarea inteligenței noastre, mizeriei fiziologice a rasei, la începutul existenței. La apariția sa pe planetă, omul era atât de slab, atât de puțin înzestrat, încât ar fi fost nimicit de puternicii săi dușmani, dacă n'ar fi avut ajutorul ingeniozității, care-l făcu să găsească mijloace de apărare și atac, mult superioare celor cu care natura îl înarmase atât de meschin.

Insecta pe de altă parte, era formidabil prevăzută: fiecare segment al corpului său, era un instrument adaptat unei nevoi și în timp ce mâinile noastre erau silite să învețe tot felul de munci, spre a lupta și a construi, spre a căra obiecte sau spre a prinde prada, spre a prepara mâncare sau spre a făuri unelte, fiecare din numeroasele antene, clești, mandibule, labe, furci, pile, etc., cu care e înzestrată insecta, avea câte o aplicare determinată, fără să mai fie nevoie de intervenția unui creer.

Specializarea a ajuns atât de departe, încât nu numai fiecare piesă, dar fiecare parte a piesei are uneori o funcție specială la insectă.

Astfel vedem la albină, că primul segment al tarsului posterior, s'a transformat într'o periuță pentru desprinderea polenului, în timp ce al doilea segment formează un fel de lingură, pentru adunarea lui. Aceste două părți lucrând împreună, formează un clește, cu care adună ceara secretată de abdomen, și așa mai departe.

Aceste membre sau părți de membre, au fiecare câte o singură aplicare, iar insecta le poate lăsa să lucreze, fără să le mai supravegheze.

Astfel primele acte raționate devenără curând obiceiuri la aceste vietăți și asta e una din cele mai precise definiții ale instinctului. Insecta posedând o unealtă adecuată fiecăreia din nevoile sale, n'a avut a face alt efort, decât să-și înscrie în memorie actul special, destinat fiecărui organ, pentruca apoi să-l repete automat.

Fiecare generație a rasei umane își pierde tinerețea, în a învăța să trăiască.

Pe lângă aceasta, trebuesc lucrate unelte pentru fiecare individ, natura lăsându-l cu mâinile goale.

Insecta are avantajul de a se naște cu o educație technică completată de un adevărat arsenal de unelte și arme. Această mare economie de timp și energie, ce se observă la începutul vieții, e urmată de o altă economie, la celalt capăt: insecta nu cunoaște bătrânețea.

Să ne închipuim acum un om, având 20 sau 30 de mâini înarmate de natură cu un ferestrău, un ciocan, un târnăcop, un revolver, un cuțit, un clește, un strung, o secere, o furcă, etc. Acest om n'ar fi avut nevoe să-și bată mult capul cu ele, ci ar fi trebuit să-și amintească diferitele gesturi, care corespund fiecăreia din necesitățile ființei sale, dupăcum ne mișcăm picioarele în mers, fără ca mintea să aibă a se ocupa de fiecare pas.

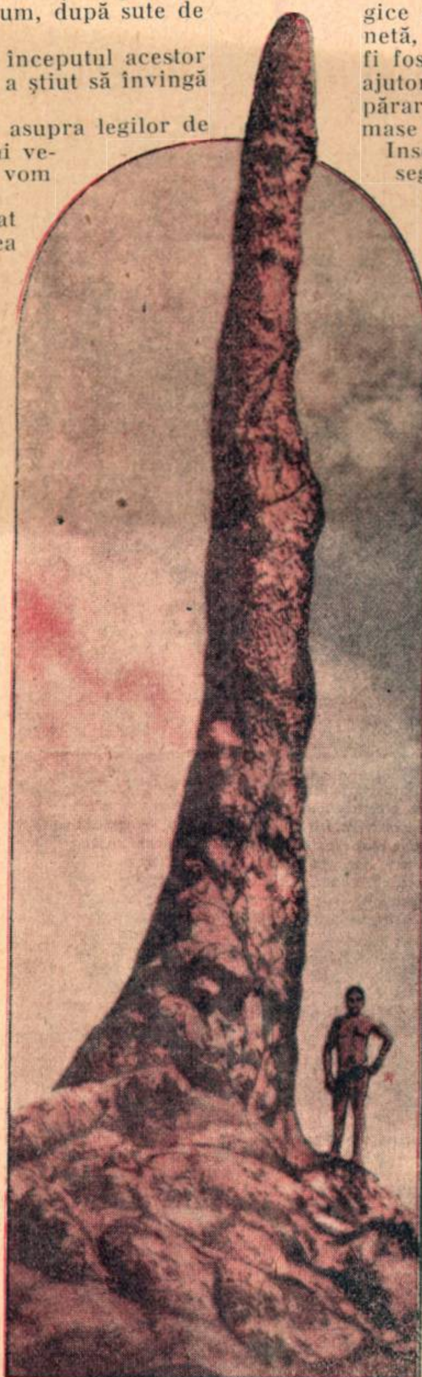
Aci e foarte interesant de observat, că începând cucerirea vieții prin metode deosebite și urmând căi atât de divergente, omul și insecta au ajuns uneori la rezultate foarte asemănătoare, cel puțin în aparență.

Suntem înclinați să atribuim rivalilor noștri o inteligență similară cu a noastră, pentrucă actele par a fi determinate de rațiune, de nevoi, de dorințe, de gusturi, chiar de pasiuni pe cari le am încerca și noi în cazuri analoage.

Dintre animale, singure insectele au o organizație socială foarte asemănătoare cu a noastră. Agricultura și creștea vitelor, care împreună cu descoperirea focului sunt cele mai prolifice invenții omenești, au fost practicate de insecte cu mult înaintea omului.

Fără îndoială, termitele nu se servesc de chibrituri, nici nu fac foc în marile lor așezări.

Insectele uzează de o formă de combustiune mai lentă și mai sigură, a materiilor vegetale, care menține în interiorul clădirilor lor, — re-

Clișeul de mai sus reprezintă vegetația cu sute de mii de ani în urmă.

lativ gigantice, — chiar în zile de îngheț, — o căldură insuportabilă pentru un om.

Găsim într'adevăr că unele furnici și în special termitele, creează și întrețin metode, care lasă în urmă tot ce au utilizat până acum cei mai mari grădinari ai noștri.

Unele termite din Ceylon, cultivă grădini în încăperi închise, unde temperatura și umiditatea sunt constante, obținând recolte abundente și regulate. La unele specii de furnici Acromyrmex discigera, aceste metode ating o perfecție care ne înmărmurește. Animalul începe prin a acumula în celula sa câteva frunze, pe care le preface în cocoloașe și grămezi umede de forma unui burete în care curând se desvoltă myceliumul unei ciuperci. Când grădina e în plină activitate, furnicile lucrătoare o plivesc cu grije, întocmai cum am face noi, și o curăță de corpi străini.

Când substanța nutritivă se epuizează, e dată afară puțin câte puțin și înlocuită printr'o nouă cultură.

Insfârșit, când colonia e silită să se mute, femeile cară în partea dinnapoi a gurei lor, bucățele de pământ, în care se găsește mycelium și-l descarcă cu grijă în noua locuință unde plantează altă grădină. Regina o fertilizează cu materii din trupul ei, în așteptarea soțului, care vine cu noui frunze pentru desvoltarea și extinderea plantației. S'ar putea umple multe pagini cu astfel de exemple. Ne vom ocupa acum de creșterea vitelor.

Unele furnici din genul Lasius, capturează și cresc în staule construite în acest scop, musculițe verzi și alte insecte, dela care scot un lichid dulce, păzindu-le de alte insecte. Duc aceste vite la pășune, le păzesc de pericole și au grijă de ouăle lor, în timpul iernii.

Motivul acestor surprinzătoare acte este fără îndoială, cu totul de altă natură decât în societatea noastră, dar după cum am spus, rezultatele se aseamănă.

Aceste insecte cari vădesc marile noastre virtuți sociale, au și viciile noastre.

Sclavia la ele n'a dispărut și se continuă pe aceleași baze de neindurare, care existau în vechime la cele mai rafinate dintre civilizațiile noastre. Furnicile ca și oamenii se jefuesc, năvălind unele în coloniile altora.

Invingătorul capturează sclavul, prinde curând obiceiul de a-l face să lucreze în locul lui, astfel că la caz de nevoie, nu mai e capabil de nimic.

La furnici găsim că războiul isbucnește, ca și la oameni, în vederea cuceririi, distrugerii și a jafului, și nu, ca la alte animale, din simplă nevoie de alimentare sau apărare.

Un misterios semnal de alarmă chiamă insectele războinice la arme, în caz de război.

La albine, spre exemplu, întreaga colonie se ridică deodată, asediază stupul inamic, care se apără pe viață și pe moarte și adesea atrage colonii vecine în conflict. Invingătorii sfârșesc prin a invada cetatea asediată, masacrează pe locuitori, deși nu e nevoie, taie capul reginei, asasinează nimfele din leagăne, chinuesc cu cruzime răniții, jefuesc rezervele de miere și se îndopă până ce beția devine generală.

Războiul lor seamănă cu războiul oamenilor, sub cea mai barbară și mai sângeroasă formă. Asemănarea merge chiar mai departe. Armatele lor sunt urmate de cete de profanatori, ca și la noi.

Când, spre exemplu, furnicile amazoane, părăsesc câmpul de bătaie, micile furnici Tapinomus se furișază, după trecerea oricărui pericol, pentru a devora cadavrele și a isprăvi cu muribunzii.

Dacă între cele două armate epuizate, victoria nu s'a pronunțat, le vedem încheiând adevărate tratate de pace și cele două armate inamice încep să lucreze pacinic laolaltă.

Paralelismul între actele sociale ale omului și ale insectei, duce la o analogie de consecințe. Am văzut că unele triburi de furnici care jefuiseră prea mult, obicinuindu-se să se servească numai de sclavi, pieriră în momentul când le lipsiră sclavi, care să lucreze pentru ei și să-i hrănească.

Pe de altă parte, unele triburi de insecte au adevărate vicii omenești. Unele Hymenoptere studiate de Wasmann, țin o mare provizie de omizi, în locuințele lor, îndopându-se cu sudoarea acestor captivi, nu spre a se hrăni, ci numai pentru plăcerea pe care le-o procură această băutură. Acest gust, care e un fel de desfrânare, poate fi comparat cu alcoolismul sau consumul de eter la oameni, căci ca și acele vicii, duce la turburarea simțurilor și la degenerare. Furnisorii acestor ruinătoare băuturi, nu se mulțumesc numai să fie hrăniți și cocoloșiți; își depun ouăle la un loc cu ale speciei care-i întreține.

Ce concluzii să tragem din cele de mai sus?

Evident, e chestie doar de asemănări. Dar aceste asemănări oferă un argument atât de bun și par să fie o consecință atât de logică a unor cauze îndepărtate, care sunt și similare, încât ne îndreptățesc să presupunem că se vor continua și în viitor. Insectele sunt într'o privință mult mai departe decât noi. Au apărut pe pământ și s'au desvoltat cu mult înaintea rasei umane. Nu e deci nelogic să ne închipuim ce am putea deveni observând ce au devenit ele.

Tendința celor mai superioare insecte de a forma asociații, în care individul e sacrificat în interesul rasei, — pare să fie și ținta umanității.

Albinele, furnicile și termitele în perioadele primitive, trăiau solitare ca și primul om. Aceste insecte unite apoi în familii, s'au grupat pe acelaș loc, dat fiind că hrana, temperatura și alte condițiuni de existență, erau mai favorabile acolo decât aiurea. Dar, fiecare din ele ducea o viață independentă, cum ducem și noi în orașele noastre. Incetul cu încetul însă, nevoia de a se apăra de inamici comuni, de a-și asigura viitorul rasei, strânse tot mai mult legăturile între indivizi. Nu se poate să nu observăm că societatea umană, se îndreaptă către acelaș rezultat.

Meșteșugarul zilelor de demult, exercitând mai multe meserii, nu se mai găsește decât în mijlocul celor mai puțin civilizate națiuni. Specializarea lucrului, pe de altă parte, devine tot mai mare.

Sentimentul care face pe fiecare din noi să încerce a se deosebi de vecinul său, să încerce de a face uz de oarecare superioritate în avantajul său personal, slăbește tot mai mult față de sentimentul de ajutor reciproc de muncă și obligație în vederea binelui obștesc.

Vom ajunge astfel la ștergerea individului în beneficiul societății, la sacrificarea fiecăruia pentru salvarea tuturor, cum se întâmplă chiar în unele comunități religioase, și precum ar pretinde unele teorii sociale, dela toți membrii națiunei.

Mergem către un viitor, unde temuta profeție *„nenorocire solitarului"* va fi legea de care vom depinde cu toții?

Nu ne arată inflexibilul instinct al insectei, prin calea pe care a urmat-o de veacuri, drumul pe care va trebui să-l ia mâine inteligența umană?

Vom căuta să răspundem acestor chestiuni la sfârșitul discuțiunilor.

Orice schimbare ar surveni, omul va rămânea un animal trăind la aer.

Lucrul acesta ne pare atât de învederat, încât găsim afirmația stupidă. Totuș nu e așa! Experiențe recente au dovedit că în afară de aer, mai există și alte combinații de gaze respirabile, dintre care unele mai bune chiar.

Deci, ar putea veni o vreme, când rasa omenească n'ar mai găsi atmosfera mai bună de respirat, decât ne pare nouă apa mării, pentru băut.

Sus: *Ce aspect ar fi avut omul trecutului, dacă pe lângă mâini, ar fi avut clești ca la raci sau ghiare.*

Dreapta: *Probabilă așezare omenească din viitor în felul celor construite de termite.*

Urmașii noștri ar putea privi atmosfera ca pe o cale a sborului și o sursă de materii, pentru unele preparate chimice, ca nitrații.

Cel care ar face o listă a lucrurilor, pe care omenirea nu poate spera să le realizeze, ar provoca hazul generațiilor viitoare, care le vor înfăptui.

Am văzut în capitolele precedente, seria de forme pe care omul le-ar fi putut lua, dacă în evoluția sa ar fi urmat exemplul multor animale, descinzând din aceiași strămoși ca și el și animate de o viață asemănătoare cu a lui; atât ca principiu cât și ca funcționare.

Un om amfibie, un om aerian, un om depinzând numai de instinct, — care e un fel de inteligență de mult dobândită și transmisă prin ereditate, — oricare din aceste forme de omenire ar fi putut exista din moment ce aceste forme de viață se găsesc realizate în natură. Ipoteza e absolut admisibilă. Vom vedea dacă rasa noastră a avut dreptate să evite acest forme și dacă alegerea pe care a făcut-o, e bună.

In ceeace privește primele două ipoteze ,pare neîndoelnic. Am văzut inconvenientele ce s'ar fi ridicat în calea desvoltării noastre intelectuale, în cazul unei adaptări la viața acuatică și stânjenirea pe care ne-ar fi adus-o membrana de piele, cu al cărei ajutor ne-am fi putut menținea câteva momente în aer.

(Va urma)

In celula dementului

Soluţia concursului nostru literar.

Orice încercare de a contrazice un dement este, după cum se ştie, inutilă. Ea nu face decât să-l îndârjească şi mai rău.

Deci, doctorul Gustav Roger nu avea nici o şansă de scăpare, dat fiind că nu putea să contrazică pe căpitanul Storm şi nu putea nici să strige ajutor, nici să bată în uşe, fiindcă furia nebunului se înteţia. Doctorul fu nevoit atunci să convingă pe nebun, că şi el este un dezertor, aşa cum se credea şi căpitanul; trebuia deasemeni să-l convingă, că şi el trebuia să sufere aceleaşi consecinţe şi chinuri, ca şi nefericitul bolnav. Medicul trebuia să facă pe căpitan să creadă, că ar căuta soluţiile prin care ar putea să scape amândoi din celula în care erau închişi. Bolnavul fiind convins că dacă s'ar fi deschis uşa, numai judecătorul ar fi putut intra, ca să-l ucidă, doctorul nici măcar nu se putea apropia de uşă. Doctorul încercă să convingă pe Storm, că în cameră începe să se simtă un aer greu, că aude sgomote neînţelese şi că e convins că în cameră au început să se introducă gaze asfixiante. Bolnavul începu să creadă spusele doctorului. Acesta se apropie de un mic ventilator şi afirmă că simte cum intră gazele asfixiante în cameră. Nu le rămânea decât să deschidă geamul, ceeace era imposibil; totuş, doctorul urmând îndemnurilor bolnavului, se urcă în spinarea acestuia, sub cuvânt că vrea să deschidă fereastra. După ce stătu câtva timp pe spinarea bolnavului, căpitanul propuse doctorului să se ducă la uşe, să bată încet în ea, pentru a cere puţină apă, prefăcându-se că li-e sete. Doctorul îi îndeplini dorinţa. Bolnavul introduse piciorul în deschizătura uşii, ca să nu mai poată fi închisă la loc. Când gardianul deschise uşa, el zări pe doctor înăuntru, chemă ajutoare, care imobilizară pe nebun, îi făcură o injecţie calmantă şi astfel doctorul fu salvat.

Concursul a întrunit 16.826 răspunsuri.

Au dat răspunsuri apropiate de soluţia cea mai bună, următorii:

Haralambie Constantinescu, Institutor, „Principele Nicolae"-Bucureşti; Aristide D. Cantilly, student în filozofie, Curtea de Argeş; V. Davidescu, Str. Braziliei No. 23, Bucureşti; Bebe Wertenstein, contabil, Soc. An. „Podgoria", Focşani; F. D. Ionescu, str. Brătianu No. 3, Curtea de Argeş; Teodor Popescu, str. Alex. Demetriade 61, Buzău; Elena Preot Păuşescu, Com. Cotu-Ciorii, jud. Buzău; Eug. prof. Cetatea, Oradea, Piaţa Ştefan-cel-Mare 7; Georges Tudorache, student, Calea Rahovei No. 39, Loco; Eugen Turcanu, student, str. Miron Costin No. 3, Botoşani; Râbciuc Vasile, învăţător, satul Lencăuţi, Of. Chelmenţi, jud. Hotin; Delly Blitzstein, str. Sf. Spiridon 31, Galaţi; Paul Petrea, str. Austrului No. 4, etaj, Loco; D. N. Veţeleanu, str. Toamnei 102, Loco III; Angela Ostapovici, str. Elena Doamna 13, Ploeşti; Lola Soru, Griviţei 63, Loco; Odette Ipcar, str. Lascăr Catargiu 9, Loco; Jean A. Drăcşănescu, elev, str. Cobălcescu 20, Loco; Arghir N. Brătianu-Kallais, Adamclisi; Jacques Bron, str. Eternitatea No. 55, sau Banca Moldova S. A. Secţia Scont. Iaşi.

* * *

Premiul de Lei 5000 a fost atribuit prin tragere la sorţi, d-lui Ene Săvulescu din Brăila, str. Sevastopol 34.

Chemarea Dragostei

(RAPSODIA ROMANA)

Film realizat de regisorul Jean Mihail după o nuvelă de Ion Golea

Se filmează ultimele scene din *„Chemarea Dragostei"* (Rapsodia Română), realizat după o nuvelă de Ion Golea.

Autorul şi-a plasat acţiunea la ţară şi la oraş, arătând deosebirea dintre cele două lumi.

O fată simplă dela ţară, este cucerită de un Don Juan orăşan, care o conduce în Capitală, în mijlocul vieţii şi al tumultului. Aci se plictiseşte însă repede de victimă.

Fata fuge şi tocmai în clipa când este la un pas de mocirlă, iubitul dela ţară, venit în căutarea ei, o găseşte şi o iartă, căci a înţeles rătăcirea ei.

Regisorul Jean Mihail, a înţeles admirabil intenţiile autorului, sperăm că primul său film sonor şi cântat, va corespunde aşteptărilor.

Din interpretare fac parte: d-na Emma Romano, d-nii Al. Lupescu dela Opera Română, Paul Constantin şi P. Stoianof.

Oraşe aeriene pentru păsărele

ŢĂRANII francezi şi austriaci iubesc păsărelele mai mult decât celelalte popoare. Spre sfârşitul iernii, sătenii fac adăposturi pentru păsărelele ce se întorc din ţările calde. Se construesc cuiburi artificiale pe care le aşează pe ziduri şi acoperişe. Păsărelele ocupă aceste cuiburi şi drept mulţumire, desfată cu cântecele lor, pe cei cari s'au îngrijit de ele.

In Austria grija pentru păsărele este şi mai desvoltată. Acolo ţăranii în lungile seri de iarnă, construesc lădiţe mici, pe care le înfig apoi în vârful unor prăjini înalte, aşezate în jurul caselor. Sunt sate unde aceste căsuţe sunt atât de dese, încât formează adevărate oraşe aeriene.

Un original arc de triumf

IN Statele Unite se duce actualmente o vie campanie împotriva prohibiţiei alcoolului. Numeroase ligi formate în acest scop, fac propagandă pentru abrogarea legii, prin care se opreşte fabricarea şi desfacerea produselor alcoolice. D. John Brown preşedintele unei astfel de ligi, a construit zilele acestea un original arc de triumf, pe sub care va trece acela care va învinge anti-alcoolismul. Arcul de triumf construit în grădina palatului său, este format din butoaie şi sticle de şampanie. In ziua ridicării prohibiţiei alcoolului acest arc de triumf va fi umplut cu şampanie şi după ce va trece cortegiul se va consuma conţinutul.

BUCURIILE IERNII

Atelierele „Adeverul".

Foto Berman-„Realitatea"

ANUL V. — Nr. 211. SUPLIMENT GRATUIT „REALITATEA ZAMBEŞTE" 12 FEBRUARIE 1931.

REALITATEA ilustrată

PE GANDURI. (Dolores del Rio)

(Foto „United Artists")

PREŢUL 10 LEI

POLUL NORD
Stațiune climaterică

APROPIATELE sboruri proectate la Polul Nord, încercările anunțate de a străbate regiunea polară pe sub gheţuri, cu submarinul, deschide din nou problema ținuturilor arctice, încă neexplorate.

Nu de mult am publicat un articol ilustrat, în care comentam îndrăsneața încercare a căpitanului Wilkins, care vrea să străbată regiunea arctică pe sub apă, cu submarinul, stabilind astfel precis polul magnetic al pământului. Totodată căpitanul Wilkins vrea să facă lumină în mult discutata chestiune a continentului polar (există sau nu pământ la Polul Nord?) şi să stabilească situația geografică a insulelor necunoscute, pe care le va întâlni în cale.

Pentru acest scop a fost renovat un submarin al marinei americane, cumpărat cu suma de 125.000 dolari, şi echipat cu cele mai moderne aparate de meteorologie. Intreaga expediție costă aproape un milion de dollari. Comunicația cu regiunile civilizate, va fi întreținută permanent, prin mijlocirea unor stațiuni puternice de emisie-recepție, radiotelegrafică şi radiofonică, instalate la bordul submarinului.

E drept însă că oricâtă încredere ne-ar insufla curagiul şi cunoştințele exploratorilor, nu ne putem sustrage sentimentului de groază ce ne cuprinde, la gândul unei călătorii la Pol pe sub apă, sau mai bine zis, pe sub ghiaţă.

Căci temeritatea şi voința dârză a pionerilor ştiinței, îi expune de data aceasta, unor pericole extraordinare.

Sunt chiar câțiva savanți, cari socotesc această încercare egală unei călătorii în spațiile interplanetare.

Cu toate acestea nu va mai dura mult până la stabilirea unor linii regulate aeriene, peste Pol, între Hamburg şi coasta apuseană a Americii, (San-Francisco, Los Angeles, San-Diego) deservite de dirijabile uriaşe sau de avioane idem.

Totodată traficul aerian cu Japonia peste strâmtoarea Behring va fi mult sporit, drumul fiind scurtat.

Peste câțiva ani aceste traseuri vor fi ceva foarte natural şi nu vor mai uimi pe nimeni. Iar oamenii de bun gust, vor ținea de a lor datorie, ca măcar odată în viață, să facă o călătorie cu submarinul sau avionul la Polul Nord şi să petreacă sezonul sportiv de iarnă acolo, în stațiunile ce se vor creea. Va fi tot atât de simplu ca şi o simplă călătorie cu trenul de lux, în stațiunile elvețiene.

* * *

Prin punerea în valoare a regiunilor străbătute de avioane şi dirijabile, prin submarine spărgătoare de ghiață şi pacheboturi căror li se vor deschide drumuri largi, prin blocurile veşnic înghețate, spr stațiunile climaterice sau sportive, ținuturile nordice vor constitu noui isvoare de bogății, pentru economia internațională.

Se ştie doar că odată cu înmulțirea populațiilor, statele se întin teritorial căutând terenuri noui, pe care să se poată instala gospodăriile. Se caută pământ, pământ nou pentru plantații şi pentru creşterea vitelor.

Şi cu cât se va popula Nordul mai mult, cu atât căutarea de nou resurse va deveni mai aprigă, mai înflăcărată. Toate popoarele vor f interesate, toate națiunile vor trimite colonişti, fie din nevoia de a-ş plasa supranumărul de oameni fie din orgoliu național.

Iar încet-încet, aşezările timide de la început, se vor transforma cu timpul în oraşe înfloritoare (flori de ghiață, se'nțelege!).

Deci lozinca este: trebuesc găsite țări noui, pământ roditor, pentru a da de lucru milioanelor de muncitori şomeuri din toată lume

Adaptarea omului la mediul care i-e impus este foarte lesne d realizat. Şi până când hrănirea omenirii cu pilule va trece din teori în practică, întrebarea rămâne:

— „Unde mai găsim pământ roditor?"

Se ştie că până în Nordul cel mai îndepărtat al continentelor, s găsesc stepe şi tundre extraordinar de întinse, care după iarna polară, se acopăr cu flori şi ierburi din cele mai variate.

Intr'o lucrare engleză foarte serioasă, care tratează chestiunea so lului în cercul polar american, se găsesc notate 322 categorii de musch şi aproape 800 de ierburi şi plante înfoiate.

Cunoscătorii ținuturilor nordice care ar urma să fie puse în valoare calculează întinderile de pământ fertil, la unsprezece milioan de kilometri pătrați, din cari două treimi în Siberia, iar restul în Canada şi Alaska.

Acestea sunt cifre demne de luat în considerație, căci pot rezist oricărui examen de specialitate.

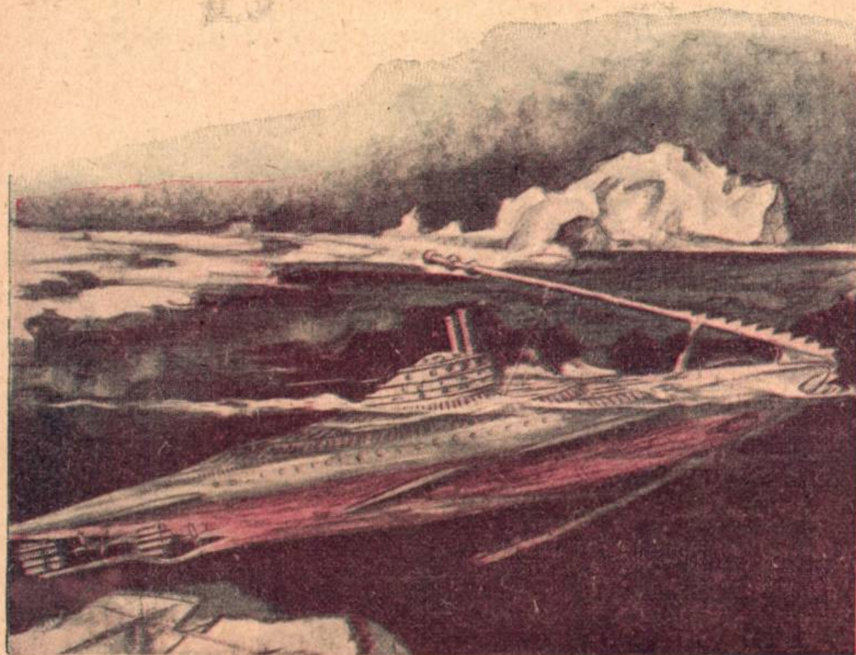
Despre creşterea vitelor în aceste ținuturi, nu poate fi vorba, ma cu seamă în cirezi, căci n'ar putea da nici un randament comercia Instalațiile de staule şi de hrană ar fi atât de costisitoare, încât afacerile care ar putea fi făcute în această materie, n'ar putea acoper sumele enorme ce s'ar cheltui. Apoi vegetația este foarte săracă, cel puțin deocamdată, astfel că nutrețul n'ar putea hrăni bine vitele, ci ce mult le-ar îmbolnăvi. Mai cu seamă iarna, cirezile n'ar putea suport clima înghețată.

Aşa numita creştere a vitelor, s'ar putea rezuma astfel la reni, singurele animale polare. In America se mănâncă de multă vreme carn de ren, iar în Germania este importată prin şi din Suedia. In aceast țară, carnea de ren este egală la preț, cu aceea de vacă.

O fermă din Alaska a exportat în iarna 1920—21, un număr d peste 1600 animale, pentru tăiat. In 1926 aceeaş fermă a exportat 420 reni, iar în 1927, peste 10.000 bucăți.

Această supraproducțiune se datoreşte înmulțirii prin reproducție a renilor. Iată dar că aceste ținuturi le priesc foarte bine şi că po constitui o bogăție pusă în valoare, fără cheltueli prea mari.

Dacă însă s'ar face o socoteală, despre numărul renilor cari a putea fi crescuți în nouile ținuturi, populate în foarte scurtă vreme s'ar ajunge la milioane. Cu toate acestea, s'au şi găsit pesimişti, car să se îndoiască, că aceste turme enorme ar putea hrăni viitoarea popu lație, necum să mai permită un export.

Vaporul submarin își croește drum cu fierestrăul automat.

Reese însă clar, că printr'o exploatare sistematică — pentru a cărei discuție n'avem loc aci, — printr'o creștere a lor, bazată pe cunoștințe moderne, renii ar constitui o avuție națională, din venitul căreia s'ar putea înființa în regiunile arctice instalațiuni de valorificare a lor, ca: depozite de vânzare, hale de tăere, de înmagazinare, de conservare, uzine, fabrici de prelucrare a rămășițelor dela export, staule, comune întregi, birouri și case comerciale, cu anexele lor nedespărțite: cârciumile și cluburile de joc.

Căile ferate și vapoarele ar asigura în timpul verii, comunicația cu celelalte ținuturi civilizate, — în speță clientela, — acest serviciu fiind făcut iarna de convoaie de sănii, târâte mecanic pe zăpada înghețată.

Forța motrică a tuturor instalațiilor, ar fi furnizată de Arctic însuși. Țările nordice posedă în adâncurile pământului lor, adevărate comori de cărbuni, petrol și minerale, a căror valoare n'a putut fi încă apreciată cum se cuvine. Bogății naturale, pentru care capitalurile investite, ar fi totdeauna asigurate de producție.

Industria minelor ,agricultura și creșterea turmelor de reni, iată bazele viitoarei colonizări a țărilor nordice, a regiunilor polare. Sunt însă realizabile aceste frumoase proecte?

Iată problema pe care urmează s'o rezolve timpul cu ajutorul oamenilor, sau viceversa.

Pentru a învedera posibilitățile de realizare, vom da ca exemplu Islanda. Această insulă părea acum doar câtiva ani, un ținut rece, singuratic, pustiu și prea puțin ospitalier, adăpost destul de bun pentru pescuitorii de delfini, dar imposibil de locuit pentru un om cu oarecari pretenții de civilizație.

Indată însă ce s'au descoperit zăcăminte de cărbuni și s'au săpat mine, au intervenit bursa și propaganda, teribilele anexe ale stăpânului lumii: banul .

Și ce-a devenit Islanda azi?

S'au extras până azi un milion de tone de cărbuni. S'a populat extraordinar și a devenit ținta călătoriei sportsmenilor pasionați.

Pacheboturi de lux călătoresc spre insula îndepărtată și temuții Icebergi (ghețari plutitori), au devenit curiozități demne de admirat, mai ales în nopțile cu lună, când astrul palid al nopților, își răsfrânge miriadele de scântei, pe luciul gheței plutitoare.

Binefacerile isvoarelor calde și ale geiserilor, sunt cunoscute pretutindeni și bolnavi din toate unghiurile lumei se îndreaptă spre insula devenită aproape un Lourdes al Nordului. Și suferinzi se întorc sănătoși, întremați în clima puternică a Islandei.

Teritoriile arctice vor urma desigur exemplul acestei insule.

Oamenii curagioși, străbat de multă vreme Oceanul Arctic, pentru a găsi drumuri noui de navigație, prin spaima mării albe și tăcute, deocamdată.

Semnale optice, faruri și table uriașe de semnalizare, au înlăturat primejdia strâmtorilor și porturi noui au răsărit peste noapte.

Inființarea porturilor și regularea traficului maritim, atrag după sine noui construcții de căi ferate și șosele largi, lucrate cu îngrijire care să asigure legăturile permanente cu interiorul țării.

Și pe lângă comerțul regulat se face un schimb foarte viu de pește, carne congelată, cărbuni, petrol și blănuri, — acestea din urmă, produse de noile ferme înființate, pentru creșterea și exploatarea blănurilor de animale, — contra mărfurilor confecționate, ca alimente, instrumente, îmbrăcăminte, medicamente, încălțăminte, etc.

Industria blănăriei, — respectiv creșterea și jupuirea animalelor cu blană, — va juca desigur un mare rol, în desvoltarea economică a ținuturilor arctice.

Fermele înființate în Europa și America, pentru creșterea animalelor cu blană, lucrează cu foarte mare greutate, deoarece trebue să-și procure animalele vii pentru reproducție, dela distanțe extraordinare. Se 'nțelege dela sine, că au cheltueli enorme cu procurarea lor, mai ales când vor să le aibe în număr mare. Pe de altă parte, concurența urcă prețurile la maximum.

Cum va fi însă, când sucursalele industriilor, fermele din Nordul îndepărtat vor trimite transporturi întregi de animale cu blană, care cu timpul se vor aclimatiza?.

Specialiștii afirmă că hrana ca și schimbarea climei, nu vor influența în rău asupra animalelor, care vor putea da astfel prețioasa lor blană, în centrele continentelor, ca și la locul de origină.

Calitatea blănurilor va fi aceeaș pretutindeni și este de așteptat o scădere importantă a prețurilor.

In afară însă de avantagiile pe care le oferă civilizarea ținuturilor arctice, economiei internaționale, interesul savanților se'ndreaptă și spre alt domeniu.

Aerul arcticului este uscat și lipsit completamente de bacterii. Aceasta înseamnă un balsam neprețuit pentru plămâni.

Este drept că gripa decimează populația eschimosă a Nordului, cu o furie necunoscută în alte ținuturi. Iar adevărat este, că eschimosul răcește foarte ușor în toamnă, suferind foarte mult din această cauză.

Dar nu-i mai puțin controlat, că măsurile luate de misiunile sanitare, trimise acolo de toate statele interesate au isbutit să stăvilească răul, să-l reducă simțitor.

Misionarii au putut stabili și cauzele răului: eschimoșii, naturi

Dr.: *O cursă de autosănii, într'o stațiune din Arctic.*

foarte delicate, întârzie totdeauna construirea colibelor de adăpost, — aşa numitele Iglu, — iar în epoca de tranziţie, dela începutul toamnei, până la terminarea adăposturilor, locuesc în corturi, în care din superstiţie, nu se încumetă să aprindă focul.

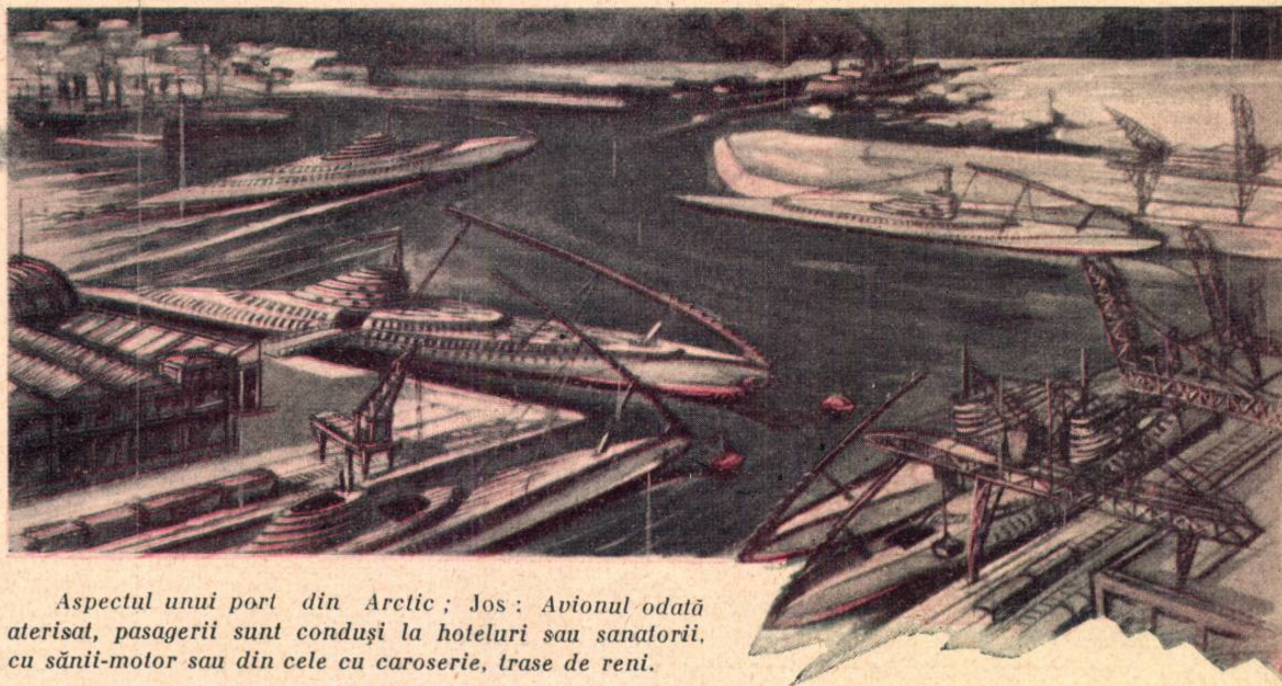
Technica modernă va avea însă de rezolvat extrem de urgent, problema locuinţelor în ţinuturile arctice.

Steffanson, un savant englez, care a explorat aceste teritorii, ca membru în numeroase expediţii, descrie cu un mare lux de amănunte, problema locuinţelor ce urmează să se construiască acolo, insistând în special asupra technicei ferestrelor şi a uşilor.

* * *

Acolo unde iau fiinţă staţiuni climaterice le urmează imediat sportul.

„Ţările viitorului", — cum numeşte Steffanson, ţinuturile arctice şi insulele risipite în Oceanul Ingheţat de Nord, — sunt adevărate Paradisuri terestre, prin variaţia distracţiilor pe care le pot oferi. Spre exemplu, excursiuni îndepărtate pe sky, sau în sănii trase de câini sau de reni.

Aspectul unui port din Arctic ; Jos : Avionul odată aterisat, pasagerii sunt conduşi la hoteluri sau sanatorii, cu sănii-motor sau din cele cu caroserie, trase de reni.

De-aceea credem că nu e departe timpul, când staţiunile climaterice şi sportive din regiunile arctice, vor fi prevăzute cu hoteluri moderne şi cu ultima expresie a instalaţiilor sanitare.

Odată frica de necunoscut dispărută, traficul va creşte din an în an. Sportivii şi bolnavii, mai ales tuberculoşii, vor porni în adevărate convoaie, mai ales că la extrema limită nordică a continentelor s'a putut constata o temperatură medie de 14°, pe când maximul căldurii nu trece de 26°.

* * *

Cum se va putea ajunge însă în aceste ţări ale făgăduinţei ?

Cunoscătorii ne dau lămuriri şi în privinţa aceasta.

Iarna, când navigaţia va fi închisă din cauza sloiurilor sau a îngheţului general, legătura între centrul continentelor şi staţiunile climaterice şi sportive, va fi deservită de sănii, trenuri speciale, avioane sau dirijabile special amenajate în acest scop.

Avioanele uriaşe, construite special pentru cursele spre Pol, vor debarca pasageri, — bolnavi şi sportsmeni, — precum şi articolele alimentare necesare staţiunii. Poşta va urma aceeaş cale, iar la înapoiere, avionul va aduce mărfuri uşoare indigene, în special blănuri neargăsite.

Pe mare însă, acolo unde bariera de ghiaţă, ar tăia drumul vapoarelor, drumul ar fi parcurs pe sub apă de *vapoare submarine*, adevărate tankuri, care ar avea misiunea de a-şi tăia aceste bariere, pentru a croi drum marilor bastimente de călători.

Şi nu este exclus ca în cazuri de conflagraţie, vapoarele de războî, crucişătoarele şi dreadnought-urile, să pătrundă până în aceste porturi, fie pentru a le apăra, fie pentru a le rade de pe suprafaţa pământului, cu tunurile.

Executarea acestor planuri nu este nicidecum o viziune utopică, iar viitorul va confirma întocmai cele arătate de noi.

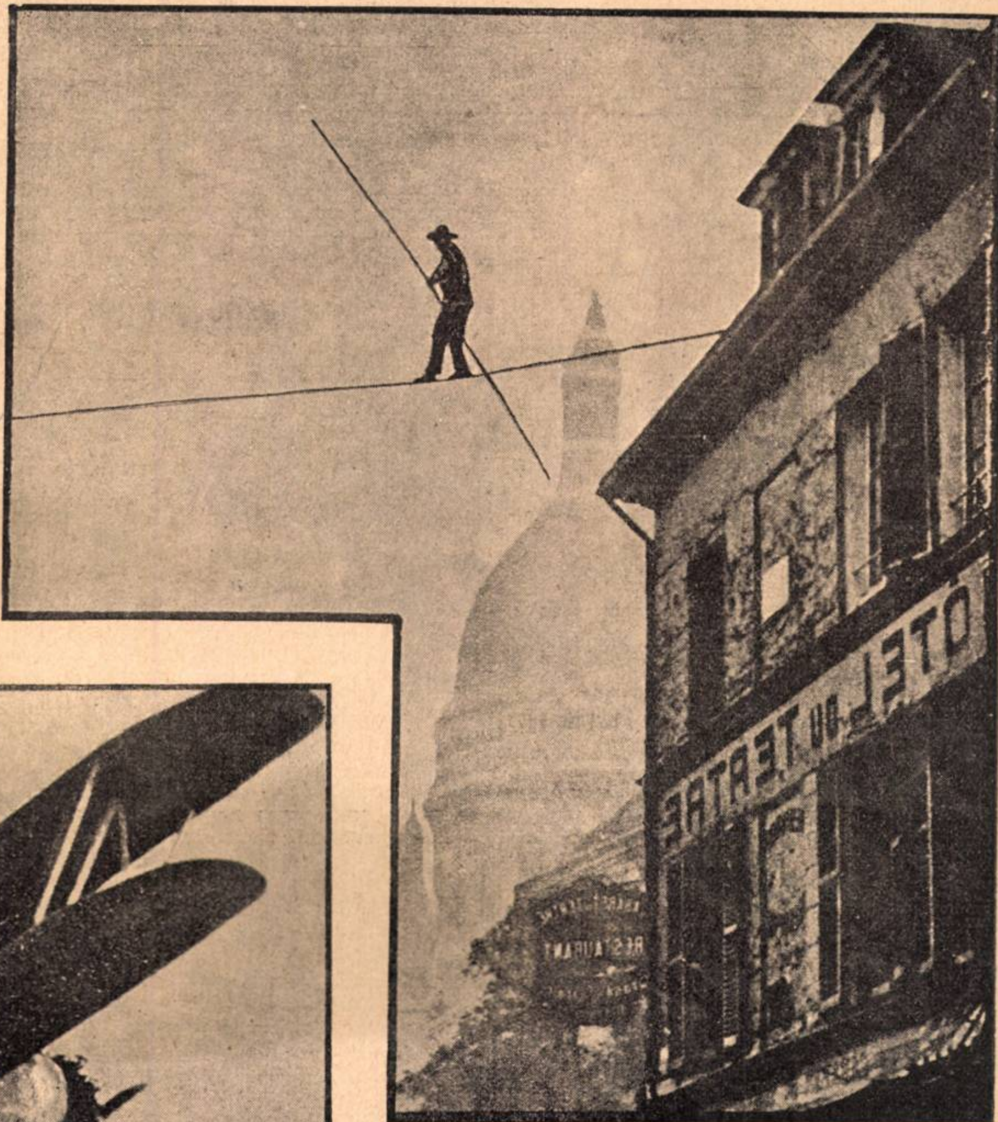
* * *

Şi acum, stimată dudue, d-ta care te-ai obicinuit cu pantele repezi de sky, dela Predeal sau Davos, cu pârtiile îngheţate de bob, dela Sinaia, Semmering sau St. Moritz, ce-ai spune dacă preşedintele clubului din care faci parte, ar propune o expediţie de trei luni, în Cercul Polar?

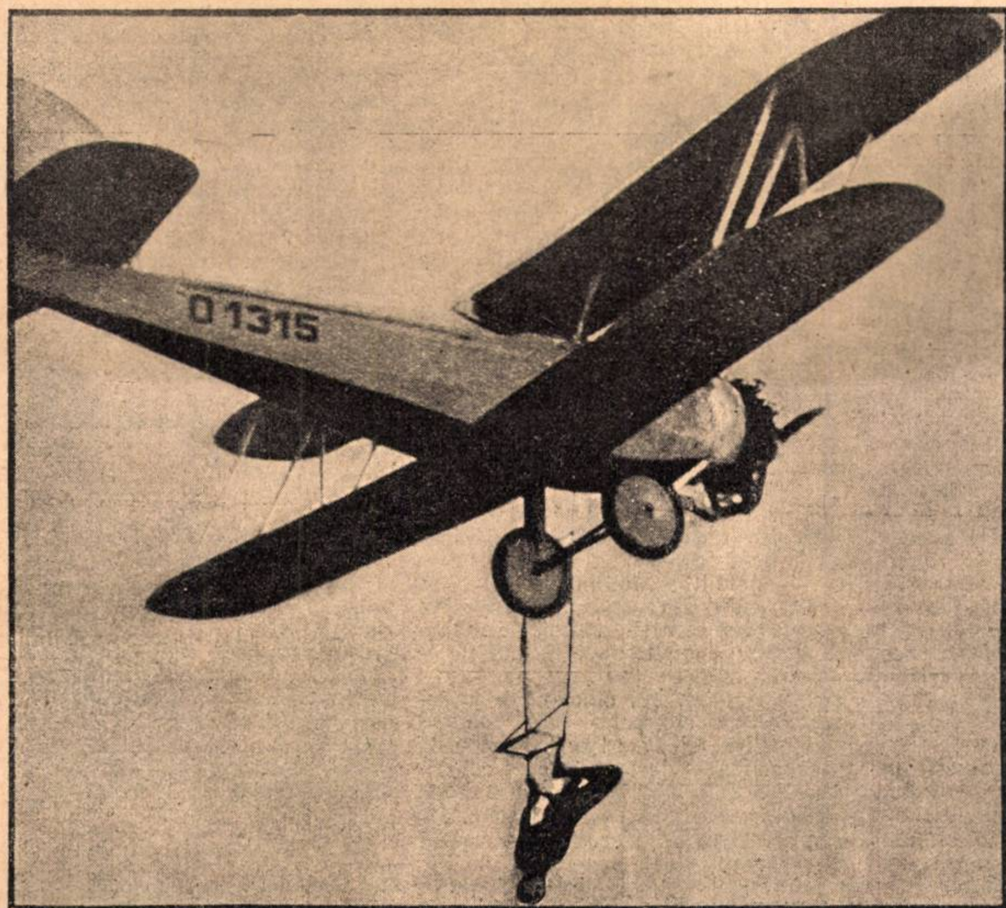
Ai putea să-ţi desminţi curajul dovedit până acum, sau să te supui învechitelor principii şi prejudecăţi familiare, eschivându-te dela o excursiune, pe care nu vei mai avea poate ocazia s'o faci?

Eu cred că nu!!

Senzații morbide

Sus: *Exhibițiunile de dansator pe sârmă, ale librarului din Place du Tertre din Paris, executate cu scopul de a-și face reclamă magasinului.*

Sus: *Exercițiile la trapez, pe un avion în plin sbor, dau spectatorilor senzații morbide.*

Instantaneu reprezentând răsturnarea unei motociclete.

ERA pentru prima oară când aveam prilejul să asist la o luptă cu tauri, într'un orășel vecin cu frontiera spaniolă. Făcusem cunoștință cu unul dintre tinerii pasionați după asemenea spectacole, care mă inițiase în desfășurarea luptelor și mă invitase să dejunez cu el, în micul restaurant al toreadorilor. O sală murdară, neîncăpătoare, cu miros de pește prăjit și duhoare de vin prost. Inăuntru, toate mesele ocupate de profesioniști și amatori; afară, copii și vârstnici ai orășelului își striveau nasul de geamurile aburite, să-i privească măcar o clipă pe eroii zilei.

Eroii erau până și picadorii în ziua aceea și la toți se uita lumea cu admirație, totuș se putea observa atenția deosebită de care se bucura un individ spătos, simplu în îmbrăcăminte și tăcut, ca preocupat de gânduri străine. Era matadorul Malla, vedeta arenelor, care repurta pe vremea aceea mari succese.

Amicul meu îl cunoștea și apropiindu-se cu scaunul, începu să-l chestioneze asupra „formei", proiectelor de luptă, câștigului, etc. Malla sfârși prin a zâmbi cu vădită amărăciune:

— Pentru astăzi, n'am decât o singură ambiție — spuse el. Trebue să impresionez o femee, care a rămas impasibilă la toate luptele mele de pân'acum.

— „Malla ăsta", — a afirmat ea, într'un cerc de prieteni, — „e ca toți ceilalți... N'a reușit niciodată să-mi dea fiorul morții".

Ei bine, o iubesc pe femeea aceasta și astăzi țin cu orice preț să-i provoc senzația, atât de mult dorită...

Amicul meu, care-și cunoștea omul, rămase pe gânduri. Inveselit par'că la evocarea femeii iubite, Malla ceru băutură... Un picador svelt, agil ca un grăunte de mercur, sări pe masă, îi turnă în pahar și începu să cânte la urechea matadorului o romanță sentimentală...

In arenă spectacolul începuse de mult. Droaia de *banderillos* făcea eforturi să ațâțe un taur de Miura, cu coarne scurte și drepte ca niște țepușe. Era rândul lui Malla, numărul de atracție din program, care-și lepădă mantila de oraș și dintr'un salt fu în mijlocul arenei. Mulțimea isbucni în aplauze și urale furtunoase. Clarinele dădură semnalul convențional și figuranții arenei bătură în retragere.

Malla înaintă, după regulele ceremoniei clasice, până în fața unei loji, își scoase bereta și pelerina de paradă, cusute cu fir, și le întinse unei femei din grup: o spaniolă cu ochi de iad, elegant învestmântată într'o capă neagră de dantelă.

Aceea căreia i se făcuse această onoare, primi ofranda cu un semn ușor din cap, fără cel mai mic zâmbet, plictisită par'că.

Malla se întoarse calm spre arenă, îndreptându-și pașii spre taurul înfuriat, din care sângele picura abondent, pe nisipul proaspăt așternut. In costum perlat, cu muleta de flanelă roșie în mână, Malla avansează mai curajos ca totdeauna... A ajuns la trei metri distanță de colosul negru care-l privește, par' că la rându-i, încremenit de atâta cutezanță... Un susur de exclamații străbate peluza; Malla a îngenunchiat și se târăște în poziția aceasta cât mai aproape de taur... Mai sunt doi metri... Cei douăzeci de mii de spectatori s'au ridicat în picioare, tăcuți, cutremurați de fiorul morții... Un metru jumătate de coarnele bestiei... In tăcerea mormântală a arenei nu se aude decât vocea lui Malla care șoptește:

„Toro!..." Ca străpunsă de o săgeată, bestia neagră, tresare, își pleacă fruntea și și-o avântă brusc spre Malla... Se pare că taurul nu l-a atins decât ușor într'o parte... Din prima lojă însă, s'a văzut clar cum coarnele animalului au pătruns pieptul toreadorului, ca stiletul exersat al unui asasin... Cu un ultim efort, Malla se ridică, făcu câțiva pași împleticiți până la locul de unde pornise, sub privirea îngrozită a spaniolei și cu un gest care ar fi vrut să spună:

— „Ţi-am dat însfârşit, fiorul dorit", se prăbuşi pe nisipul scăldat în sânge...

Malla îşi ţinuse cuvântul.

* * *

Fiorul morţii! Cine nu-l caută? Cine nu l-a căutat măcar odată în viaţă? Inconştient, suntem cu toţii amatori de senzaţii supreme. Da, suntem inconştienţi, pentrucă altfel ne-am da seama de sacrificiile celor cari ne procură aceste senzaţii şi le-am evita prin indiferenţă. Spectacolele asupra cărora planează moartea, au avut întotdeauna succes. In antichitate, când fiarele sălbatece, sfâşiau trupul martirului în mijlocul circului, mulţimea delira de plăcere. La meetingurile de aviaţie, cel mai mare succes nu-l obţine technicianul, care dovedeşte siguranţa unei noui construcţii, ci acrobatul care face exerciţii pe trapez la o mie de metri înălţime.

La execuţiile capitale, lumea nu se duce să compătimească, ci să simtă fiorul, cutremurul, senzaţia aceea pe care o dă tabloul condamnatului, cu capul despărţit de corp, sau cu faţa vânătă, dilatată de strangulare...

Chiamă-l pe om la orice alt spectacol, la ora cinci dimineaţa şi nu va veni; anunţă numai ridicarea ghilotinei şi locul execuţiei şi pe timpul cel mai mizerabil, pe ploaie sau pe ger, vei găsi acolo mulţime adunată din toate părţile, aşteptând cu înfrigurată curiozitate, spectacolul tragic...

* * *

Am cunoscut anul trecut într'un bar din Capitală o dansatoare, a cărei origine n'am putut s'o aflu niciodată. Se numia Apolonia. Nu era dansatoare profesionistă ci mai curând o profesionistă a consumaţiei şi nu se remarca prin altceva, decât prin voalul de melancolie ce-i acoperia vecinic faţa şi care te făcea să crezi sau că e o femee vicioasă sau că'ntr'adevăr a suferit mult în viaţă. Contrastul acesta dintre ea şi celelalte, mi-a suscitat curiozitatea. Am căutat să-i capăt încrederea şi'ntr'o seară mi-a destăinuit trecutul ei sbuciumat, în cuvinte înecate de lacrimi:

— Tatăl meu a fost jongleur şi de mică mă învăţase să-mi mlădiez corpul, aşa ca să fiu preparată pentru meseria de acrobată... La vârsta de 16 ani am întâlnit un tânăr, de care m'am îndrăgostit şi cu care m'am căsătorit. Era acrobat ca şi mine şi, dornic de celebritate, mi-a propus să facem împreună un număr de trapez, cu figuri de mare senzaţie. Exerciţiile foarte riscante, trebuiau să fie executate la o înălţime de 15 metri, fără nici un fel de plasă. Era singura specialitate bine plătită, la orice circ ne-am fi dus, singurul lucru care ne-ar fi putut aduce gloria şi bogăţia, prin faptul că era înfrăţit cu moartea.

Intr'adevăr, la repetiţii totul mergea bine. Directorul circului, la care ne aflam, fu entuziasmat la vederea numărului; ne mări gajul şi ne anunţă pe afişe, cu litere groase de vedetă în executarea celor mai periculoase salturi aeriene. Afişul, nostru era încadrat de două cranii de mort, fapt care atrase multă lume, în seara debutului.

Şi iată-ne sus, urmăriţi de lumina reflectoarelor şi de privirile miilor de spectatori înfriguraţi. Primele figuri au fost executate cu precizie şi răsplătite cu aplauze frenetice. Pe măsură ce avansam, emoţia în public devenia şi mai intensă. La sfârşit soţul meu făcu semn orchestrei să tacă; urma să execute cel mai periculos salt. Se făcu o tăcere, de puteai s'auzi bătăile inimii. La un semnal convenţional, amândoi trebuiam să ne avântăm cu trapezele, unul contra celuilalt şi să ne schimbăm barele în plin salt de precizie. O secundă întârziere din partea unuia şi celălalt era pierdut...

Semnalul! Un „Hop!" puternic şi amândoi ne-am avântat în aer... In aceeaş secundă un ţipăt strident spintecă arena, un ţipăt care-mi îngheţă sângele în vine... Nu aveam destul sânge rece şi neştiind ce s'a întâmplat, am uitat să eliberez bara trapezului la timp... Am simţit o ciocnire puternică şi corpul soţului meu s'a prăvălit în gol...

Când am coborât, pe jumătate leşinată, omul pe care-l iubiam şi pe care-l nenorocisem din imprudenţă, abia a mai avut puterea să-mi şoptească:

— „Nu plânge, Apolonia, nu e vina ta. Era inevitabil... Femeea aceea, care venise după senzaţii şi care totuş nu avusese nervii atât de puternici ca să reziste, aceea e vinovată... Adio!".

Am încercat să-mi continui cariera, dar în lipsă de senzaţional, am fost în scurt timp depreciată şi-aşa am ajuns aici unde mă vezi... Vezi bine, nimeni nu-mi dă atenţie şi totuş dacă le-aş anunţa o sinucidere, în plin public, sau un salt mortal, aş fi eroina serii. Ce stupidă e lumea în goana ei după senzaţional!...

* * *

E de remarcat influenţa freneziei cu care e primit un gest riscant, asupra aceluia care-l execută. Pentru public este emoţia, curiozitatea de a vedea sfârşitul, fiorul acela care nu poate fi provocat pe altă cale, în timp ce pentru erou, este senzaţia succesului, tot atât de intens plăcută. A te şti admirat, urmărit cu înfrigurare, de sute şi mii de priviri, a triumfa când toată lumea se aşteaptă poate să cazi, e o senzaţie diabolică, care devine cu timpul o patimă pentru profesionist.

Aşa se explică ambiţia recordurilor, tenacitatea unora de a înfrunta cele mai mari pericole şi chiar dorinţa altora de a muri în clipa entuziasmului dus la paroxism, printr'un gest nebun.

Mi-aduc aminte de un american, un oarecare Johnny Huckels; acesta participase la toate cursele de motociclete, fără a ajunge la alt rezultat, decât să-şi fractureze mâna stângă şi să-şi găurească ţeasta în câteva locuri. Credeţi că accidentul l-a lecuit? Din contră.

Era acum doi ani. Se anunţase organizarea unei curse, în America, pentru recordul de viteză cu motocicleta. Johnny se afla de câtva timp la Paris, în aşteptarea unei probe sportive, în care să se angajeze, aşa invalid cum era.

Prilejul nu întârzie să i se ofere şi Johnny, în nebunia lui după glorie, văzându-se nefavorizat de şansă, se năpusti, la un moment dat, cu motocicleta în plin public, omorând pe loc primele trei persoane întâlnite. Fusese atunci *eroul zilei*, e adevărat, dar autorităţile i-au interzis să mai participe la altă probă pe teritoriul francez. Deaceea când vestea despre cursa din ţara-i natală îi veni la urechi, fu cât p'aci să înebunească de-abinelea de fericire.

— Ascultă, Johnny, — i-am spus, când a venit la mine să-şi ia rămas bun, nu ţi-e teamă de moarte? De ce nu te faci tu om pacinic?...

— Ha, ha, ha, moarte! — a isbucnit americanul — de moarte să-mi fie frică?... Păi ce poate fi mai sublim decât să mori acolo, în faţa publicului, în urletul mulţimii, în delirul poporului; să mori într'un looping care să oprească pentru o clipă, toate respiraţiile, care să provoace ameţeli, leşinuri în rândurile femeilor sensibile... O zi întreagă să nu se vorbească decât de tine, numele tău să fie pronunţat de toată lumea, fotografia ta să apară în toate ziarele, dacă nu ca învingător, cel puţin ca victimă eroică. Să mor acolo, pe teren, nu în altă parte, în mod stupid, iată ceeace vreau şi eu...

Dorinţa lui Johnny s'a realizat. Cincisprezece zile după aceea, ziarele îi publicau fotografia. Americanul îşi greşise însă, socotelile; în loc să moară, rămăsese fără ambele picioare...

Nu ştiu ce s'a mai întâmplat în urmă cu el.

Mare minune însă dacă Johnny la o viitoare cursă, nu şi-ar exprima dorinţa de a alerga şi-aşa...

* * *

De multe ori provocatorii de senzaţii de asemenea natură se ascund sub măşti nebănuite. Nu mi-aş fi putut închipui niciodată, spre exemplu, că librarul meu din Place du Tertre, pe care-l vizitam cu regularitate şi care mi se părea un individ pacinic, să fie capabil de asemenea exibiţii. Şi totuş, m'am convins într'o zi, când pe neaşteptate m'a invitat să asist la un spectacol pe care-l va da în scop de reclamă pentru magazin.

A întins un fir de sârmă dela turla unei biserici, până pe acoperişul lui şi l-a parcurs de câteva ori, dela un capăt la altul, strigând titlurile „noutăţilor" din magazin.

— Dacă n'aş face asta — mi-a spus librarul, a doua zi, aş muri de foame. Eu nu-mi pot permite luxul unei publicităţi prin ziare, deaceea fac şi eu ce pot, ca să-mi atrag clientelă. Am învăţat echilibrul din cea mai fragedă vârstă şi afară de reclamă este şi un exerciţiu care mă pasionează.

— Şi dacă ai să cazi?...

— Ei şi?... Am să cad o singură dată şi gata. Mor mai frumos aşa, decât de foame...

Publicului puţin îi pasă din ce interes face individul asemenea exibiţii. Pe el îl interesează faptul în sine, emoţia, fiorul. Şi aş vrea să ştiu câte persoane nu rămân pe loc, urmărind cu înfrigurare evoluţia gestului periculos, şi aşteptând, inconştient, fără s'o dorească, totuş curios, să-l vadă pe acrobat prăvălindu-se, dintr'o clipă în alta...

Ciudat fenomen psihologic şi acesta!

J. de S.

WALTER BOETTCHER

Enigma dela Polul Sud

NUVELA FANTASTICA

Infăşuraţi in blăni groase, ca să infrunte gerul, Ottar Wallens, geologul, şi Olaf Densmold, astronomul, inaintau cu greu pe câmpia ingheţată. La vre-o cincizeci de metri inaintea lor aluneca sania, condusă de Kobyak, un indian din Alaska, care-i insoţia in expediţie.

Cât puteai cuprinde cu ochii nu era decât un pustiu: zăpada ingheţată, blocuri de ghiaţă, un cer cenuşiu şi monoton. Nici o adiere de vânt, dar o temperatură de 28 grade sub zero.

Cei trei bărbaţi — geologul, astronomul şi indianul — părăsiseră cu unsprezece zile inainte vaporul lor Sirius, cel cu trei coşuri, care-i transportase dela Bergen până'n ţara Wilkes.

Sirius pătrunsese pânăla al şaptesprezecelea grad de latitudine şi aci fu nevoit să se oprească, in faţa barierei de ghiaţă.

Expediţia nu avea drept obiectiv propriu zis atingerea Polului Sud, ci voia doar să se apropie, cât mai mult posibil de el, şi să completeze toate observaţiunile meteorologice, astronomice şi geologice făcute de Amundsen şi Shackleton.

Intrucât „Sirius" nu putuse inainta mai mult, cei doi conducători ai expediţiei hotărâseră să străbată bariera pe jos.

In afară de un număr important de instrumente ştiinţifice, printre care şi un aparat mic de telegrafie fără fir, ei işi luaseră cu dânşii alimente de tot felul, pentru şase săptămâni, material uşor dar tare pentru cort, arme şi muniţiuni. Totul incărcat pe o sanie trasă de doisprezece câini de Alaska, lăsaţi in grija lui Kobyak, indianul uriaş, care fusese angajat la Nome, in Alaska de Vest.

Ottar Wallens, geologul, era in vârstă de 44 de ani, de-o infăţişare puternică, de-o statură impunătoare, puţin incovoiat, cu o faţă rotundă şi un nas mic pe care stătea cocoţată o pereche de ochelari. Avea o fire severă şi era puţin violent; era membru al Academiei Regale din Christiania şi a altor numeroase Societăţi ştiinţifice; scrisese mai multe opere asupra continentelor Arctice, a căror insemnătate era recunoscută de toată lumea.

Tovarăşul său, Olaf Densmold, implinise 51 de ani de viaţă. Slab, osos, cu o figură de lup de mare, in care străluceau ochii mici, rotunzi, negri şi vii. El avea un caracter atât de tăcut, incât putea să rămâie zile intregi fără să scoată o vorbă. Lucrările sale asupra sateliţilor lui Jupiter produseseră multă vâlvă şi numele său era pomenit ca al celui mai mare matematician in viaţă.

Lunga călătorie pe bordul vaporului „Sirius", a apropiat sufleteşte mai mult pe aceşti doi savanţi, cari de altfel erau animaţi şi de acelaş ideal ştiinţific. Şi-au vorbit destul despre trecutul lor, despre planurile lor de viitor, despre ambiţiile lor de mărire. Acum inaintau tăcuţi unul alături de altul. Kobyak tăcea şi el şi numai din când in când işi mai indemna câinii cu un strigăt.

Câmpia imensă, care părea fără de sfârşit se intindea mereu inainte. Nici un pom, nici o floare, ci numai blocuri de ghiaţă in diferite forme.

In ziua aceea, mergeau de patru ore in şir. Un ger mare le tăia respiraţia. Inaintea lor, Kobyak incepu să se frământe uitându-se când in drepta când in stânga, ca şi cum ar aştepta să vadă venind vântul dintr'o direcţie oarecare.

— „Ce se agită aşa indianul?" intrebă Ottar Wallens.

Densmold, in loc de răspuns se mulţumi să ridice din umeri, ca şi cum ar fi vrut să zică că agitaţia lui Kobyak nu-l preocupă.

— „Barometrul e ridicat, nu cred să inceapă incă furtuna", remarcă Wallens.

Densmold dete din nou nepăsător din umeri.

Deodată insă Kobyak şueră puternic şi câinii se opriră. Indianul se intoarse apoi, aşteptând ca cei doi savanţi să se apropie.

— „Ce-i?" intrebă Wallens, când ajunse lângă el

— „Să intindem aici cortul. O furtună mare se apropie. O furtună foarte mare. Nu-i bine!" răspunse Kobyak.

Fără să mai spună nimic, cei doi norvegieni se urcară in sanie şi se uitară la barometru. Mai arăta incă vreme frumoasă, insă deodată căzu brusc. Era fără indoială nevoie să se intindă cortul. In câteva clipe fură deshămaţi câinii şi legaţi de ţăruşii cortului. Sania fu băgată intr'o groapă, ca să n o ia furtuna. Ridicară apoi câteva blocuri de ghiaţă, cu care imprejmuiră cortul, ca să fie mai siguri.

Intre timp, cerul se intunecase şi câinii incepură să se agite.

Furtuna sosi brusc şi ameninţătoare. Fulgi mari de zăpadă cădeau mereu, şueratul uraganului se amesteca cu urletul câinilor. Vântul izbea pânza cortului. O oră infiorătoare trecu. Cei trei oameni terminară prânzul şi-şi aprinseseră pipele, fumându-le in tăcere.

Kobyak atrase atenţia celorlalţi, că singura gaură lăsată pentru a comunica cu exteriorul, a fost acoperită de zăpadă şi că trebuia curăţată pentru ca să nu moară asfixiaţi. Cu ajutorul unei lopeţi el făcu un tunel sub zăpadă prin care dispăru. In timpul acesta Ottar Wallens şi Ollaf Densmold stăteau fără să scoată un cuvânt şi aşteptau infăşuraţi in blănurile lor groase. Căci ce altceva aveau de făcut de cât să aştepte?

Furtuna se făcea din ce in ce mai năprasnică.

— Kobyak, desigur că a isprăvit de făcut tunelul", zise Wallens şi vântul puternic ii acoperi vocea.

Prin gaura făcută de Kobyak pătrundea frigul şi o fâşie de vânt stinse flacăra maşinei de spirt, ce le servia drept lampă şi sobă in acelaş timp. Pereţii cortului se mişcară din nou la o isbitură a vântului. Trecură alte minute, fără ca Kokyak să se intoarcă.

Cei doi savanţi nu erau nelinişti∙i. Presupuneau că Kobyak face mai lung tunelul, pentru a nu se inzăpezi din nou.

Trecu un ceas, două. Ottar observă că Olaf Densmold adormise. Se uită la ceas, dar acesta stătuse.

Il apucă frica şi se repezi să-şi scoale tovarăşul.

— „Ce este?", intrebă Densmold speriat, de felul cum a fost trezit.

— „Sunt trei ceasuri de când Kobyak a plecat şi nu s'a mai intors.

— „Trei ceasuri?"

— „Cel puţin, ceasornicul meu a stat."

Instinctiv scoase şi Olaf pe al său.

— „Al meu a stat la fel, la două şi unsprezece".

— „La două şi unsprezece, ca şi al meu".

Ottar Wallens mai sorbi un pahar de ceai cald şi privi apoi la barometru, cu ajutorul unei lămpi . electrice. Rămase incremenit. Alcoolul din tubul barometrului juca in sus şi in jos. Ba arăta 700 ba 850, ba 600 milimetri.

— „Priveşte aici„ strigă Ottar, intr'un chip care-l făcu pe Olaf să-l considere nebun. Când văzu insă agitarea alcoolului rămase şi el inmărmurit.

— „Un fenomen rar. Aurora boreală. Minunat, strigă el.

— „Trebue să vedem mai intâi ce s'a făcut Kobyak", spuse Wallens.

Astronomul nu răspunse nimic, căci era prea adâncit in gânduri.

Wallens nu mai aşteptă răspunsul şi incepu să se strecoare târâş prin tunelul pe care indianul il săpase in zăpadă.

După câţiva metri de târâş anevoios ajunse insfârşit in câmpie.

Afară era complet intuneric. Iar dinspre sud-vest se vedea o lumină de culoare verde, ce părea că ţâşneşte din pământ. Se inşela? Era vreo minune? Un nou fenomen al refracţiei razelor? Nici el nu mai ştia ce să creadă.

Aducându-şi aminte insă de Kobyak, strigă cât putu de tare numele indianului, insă nu auzi nici un răspuns. Nici măcar mârâitul câinilor.

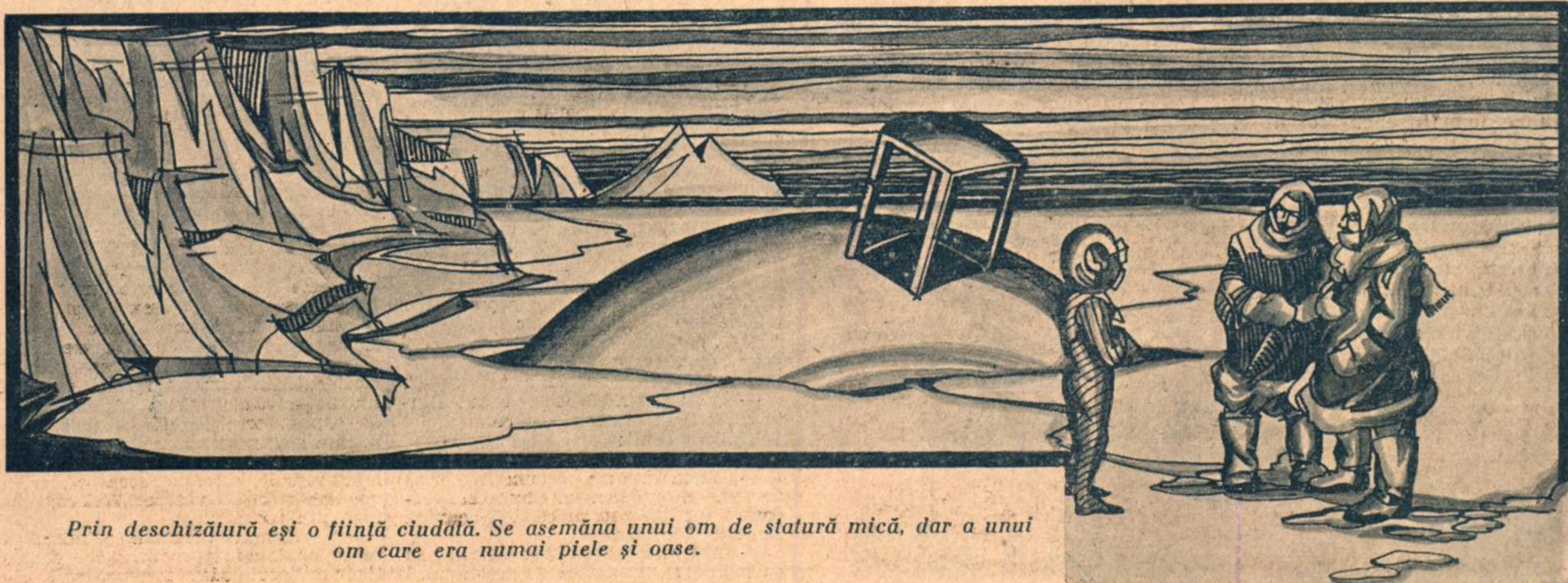
— „Kobyak, Kobyak"!

Nimic. Doar şueratul vântului.

Neliniştea lui Ottar Wallens se transformă in teamă, care se făcea cu atât mai mare, cu cât simţia şi o ciudată ameţeală.

I se părea ca şi cum pământul s'ar fi clătinat sub picioarele lui. Strigă din nou, insă tot fără rezultat. Se indreptă spre sanie dibuind prin intuneric. Era acolo. Trecu spre câini, iar aceştia, mârâind puţin, il liniştiră. Strigă din nou după indian, insă tot degeaba. Se simţia din ce in ce mai rău. „Inebunesc", se gândi el. Inchise o clipă ochii şi când ii deschise nu observă altceva decât aceeaş rază verzuie, ce părea că ţâşneşte din pământ, dinspre sud-vest.

— Kobiak! Kobiak!

Prin deschizătură eşi o fiinţă ciudată. Se asemăna unui om de statură mică, dar a unui om care era numai piele şi oase.

Drept răspuns doar şueratul vântului.

Lui Wallens începu să-i fie frică să nu-şi piardă minţile în această nesfârşită întindere de zăpadă. I se părea că pericole mari şi necunoscute îl pândesc, de jur împrejur. Căuta să se stăpânească, să-şi păstreze sângele rece. Se întoarse încet spre cort. Cu greu a regăsit deschizătura prin care putea să intre, deoarece zăpada începu să o astupe din nou. După multă muncă ajunse însfârşit înăuntru, unde găsi pe Olaf Densmold stând pe o ladă şi examinând ceva în palmă.

— „Nu s'a întors Kobiak?" întrebă geologul, deşi vedea prea bine că în colibă nu era decât tovarăşul său.

— „Nu", răspunse Densmold scurt, „dar **busola** mea s'a stricat. Fenomenal. Acul nu mai indică nimica precis. Oscilează neîncetat între sud şi nord".

— „Afară, în câmp, am văzut şi eu ceva extraordinar", — zise Wallens: O rază, care ieşia ca din pământ, strălucia dinspre Sud-Vest , şi părea că nu-i prea departe de aici".

— „Dar Kobiak?" întrebă Densmold, după o mică pauză.

— „Nu ştiu nimic. L-am strigat de mai multe ori, dar degeaba. M'am dus la câini, dar nici acolo nu era".

— „Probabil c'o fi căzut undeva într'o groapă şi e acoperit de zăpadă. Dar ceeace mă nelinişteşte, este că această busolă nu mai poate fi de folos, tot aşa cum nu mai e de folos nici barometrul al cărei alcool clocoteşte mereu.

— „Şi pe deasupra, ne-au stat şi ceasornicele".

Vântul mai slăbi puţin. Mugetul lui nu se mai auzia aşa de puternic. Ottar Wallens se aşează pe ladă.

— „Cel mai bun lucru, zise el, ar fi să aşteptăm să se facă ziuă. Nu cred să mai fie mult până atunci".

Densmold nu răspunse nimic şi examina mai departe cu atenţie busola.

— „Mă întreb ce să fie, mormăi el, că acul busolei oscilează neîncetat. Ba arată nordul, ba sudul. Extraordinar!"

— Extraordinar, repetă geologul. Dar ce o fi cu Kobiak? Crezi că o fi undeva mort?"

Fără să răspundă nimic Olaf Densmold ridică din umeri.

Ottar Wallens, zise strângându-şi blana, de frig:

— Dacă Kobiak a murit, stăm prost de tot din cauza drumului pe care nu-l cunoaştem.

— „Pe mine mă îngrijeşte mai mult, stricarea busolei. N'avem nici o posibilitate de orientare".

— „Avem doar nişte indicaţiuni scrise".

— „Dar sunt tot atât de puţin precise ca şi busola asta stricată".

— „Ne orientăm după stele".

— „După stele? Dar ce ne facem când cerul e înnorat?"

— „Poate că vremea asta rea să fie trecătoare. Să aşteptăm până ce s'o face ziuă şi vom vedea atunci. Nu mai e mult".

Şi spunând acestea, Wallens îşi trase o pătură peste el şi căută să adoarmă. Dar nu putu. După puţin timp observă că Densmold se scoală brusc şi îngenunchie ca să se strecoare prin tunel, afară. După câteva minute se întoarse.

— „S'a făcut ziuă zise el. L-am găsit şi pe Kobiak.

— „Cum, l-ai găsit? Unde e?"

— „E mort, sfâşiat de câini. Desigur că le era foame. E înfiorător. Dar hai să mergem. Furtuna a încetat".

Ingrijorat se coborî depe ladă Ottar Wallens şi luându-şi sacul şi pătura ieşi după astronom.

Afară domnia o linişte desăvârşită. Nimica nu mai amintia de grozava furtună din timpul nopţii. Se anunţa o zi relativ senină, pe câmpia nesfârşită. Ajunşi la câini, văzură în zăpada înroşită, cadavrul sfâşiat a lui Kobiak. Câinii cu urechile ascuţite, cu ochii fioroşi, mărâiau neliniştiţi. Nu se mişcară când văzură pe cei doi exploratori.

— „Uite de aici, din direcţia asta, a venit raza aceea ciudată, astă-noapte, zise Wallens, ridicând mâna spre sud-vest.

— Acum însă nu se mai vedea nimic. Olaff Densmold, care mai avea busola în mână, se îndreptă în direcţia aceea. Minune! Acul magnetic al busolei îşi fixă săgeata într'acolo. Cei doi, oameni înhămară câinii la sănii şi porniră, lăsându-se orientaţi de acul magnetic. Merseră ceva mai mult de un kilometru fără să descopere nimic deosebit. Locul acela era mai departe decât ar fi bănuit. Incepură să se îndoiască chiar de existenţa lui. Pe neaşteptate însă descoperiră o groapă în forma unei pâlni cu un diametru de aproximativ 15 metri şi de o adâncime înc'odată pe atât. Se apropiară.

In adâncime se afla un obiect, asemănător unui smaragd verde, enorm, având forma unui poligon, cu nenumărate feţe. Diametrul total să fi fost de vreo 7 metri, pe când fiecare fa'etă părea să aibe cam 10 centimetri lăţime. Din el, o lumină verzuie ţâşnea în sus.

Olaf Densmold clătină nedumerit din cap şi privi spre tovarăşul său, care la rându-i îl privi uimit.

In clipa aceea, o bucată de ghiaţă de care se rezemase Wallens se rupse şi se rostogoli în groapă. Exploratorul îşi pierdu echilibrul şi era cât pe-aci să alunece şi el în adânc, dacă Olaf Densmold nu l-ar fi prins de braţ.

Când bucata de ghiaţă lovi obiectul, se auzi un sunet ciudat, care varia necontenit în diferitele tonuri mai slabe sau mai puternice. Totodată obiectul poligonal îşi schimbă forma. Cei doi savanţi nu mai ştiau ce să creadă, când văzură dispărând feţele poligonului şi obiectul transformându-şi pereţii exteriori într'un cub de cristal, cu pereţii netezi, în timp ce înăuntru el lua forma unei sfere.

— „Innebunesc", zise Ottar Wallens, frecându-şi ochii.

„Innebunesc", veni ca un ecou din grotă.

— „Sst ! Taci din gură!" şopti Densmold ascultând atent cu buzele strânse şi cu ochii holbaţi.

Sfera îşi schimba încet iarăş forma. Ba era un con, ba un pătrat, ba un dreptunghiu, ba o piramidă, un cilindru, etc. etc. luând formele tuturor figurilor fundamentale din geometrie.

Şi sunete mereu diferite însoţiau această metamorfozare.

Ambii exploratori rămaseră ca nişte stane de piatră, privind uimiţi acest spectacol ciudat, fără să scoată o vorbă. Deodată nu se mai auzi nici un sunet, şi obiectul îşi luă iarăş forma poligonală, dela început.

— „Ori visăm, ori suntem în faţa unei minuni", zise Wallens. „Dar cine oare va fi cărat această piatră aci?"

— „In orice caz nu oameni, căci trebue să cântărească vreo câteva tone. Aşa că...."

— „Va să zică", strigă Wallens, „crezi că vine dintr'o altă planetă?"

— „Sunt convins. E doar din structura unui material care nu se găseşte pe pământ. E dintr'un material magnetic, după cum vezi că indică şi acul busolei, şi care e şi dilatabil ca mercurul. Se vede c'o fi fost introdus în centrul pietrei printr'un aparat special. Şi afară de asta am şi convingerea că piatra e locuită. Locuitorii ei au vrut să ne înfăţişeze arta lor, arătându-ne aceste diferite forme geometrice.

-- „Totul e posibil", zise Wallens, revenindu-şi încetul cu încetul. „Deşi nu e obligatoriu ca şi locuitorii altor planete să se servească de aceeaş geometrie ca a noastră. Henry Poincaré a spus doar că geometria lui Euclid e cea mai simplă, dar asta nu înseamnă că n'ar mai putea exista şi alte geometrii".

— Ştiu. Dar şti şi d-ta că toate planetele au aceeaş formă sferică ca şi pământul şi că au şi aceeaş structură. De ce să nu admitem că ştiinţa a urmat aceeaş cale şi pe celelalte planete ca pe globul nostru?"

— „Trebue să ne coborîm în pâlnie şi să intrăm în legătură cu aceşti oameni", şopti Wallens. „Pentrucă, cred, că ei trebue să uzeze de unele mijloace ce ne sunt necunoscute nouă. Când am strigat că înnebunesc, ai auzit cum ne-au răspuns cu acelaş cuvânt? Fără îndoială că ne-au auzit. Densmold, am făcut o descoperire, care întrece de o mie de ori, de un milion de ori, descoperirea polului. Gândeşte-te că vom fi primii oameni, cari vom intra în legătură cu fraţii noştri din alte planete".

— „Eşti sigur, Wallens, că sunt fiinţe ca şi noi ?" întrebă astronomul.

Wallens şopti:

— „Cred".

— „Dacă este aşa, atunci trebue să ne temem, dragul meu. Omul este totdauna un lup pentru ceilalţi oameni. Dacă ne vor ucide ?

— „Nu cred. Ei au fost trimişi aici ca soli şi nu vor fi atât de proşti ca să ucidă tocmai pe primii oameni depe pământ, pe care-i întâlnesc. Nouă ne rămâne cinstea descoperirii".

— „Desigur, Wallens, că aceste fiinţe, oricum ar fi ele, au venit cu scopul să descopere ceva; dar de unde să ştie ei ce aspect avem noi. Că noi suntem oameni, şi încă oameni depe cea mai civilizată planetă. Dacă de exemplu, ei au înfăţişarea unor câini, atunci desigur că vor lua pe câinii noştri drept stăpâni ai pământului, pe când pe noi..."

— „Dragul meu Densmold, cel mai bun lucru ce avem de făcut, pentru ca să ne convingem mai bine, e să coborîm acolo", răspunse laconic Wallens.

— „Atunci, hai", se decise astronomul.

Pereţii interiori ai gropii cari erau acoperiţi de-o pătură de zăpadă îngheţată, le uşura coborîrea. Ambii bărbaţi sprijinindu-se în coate şi genunchi, se târîră în jos şi în câteva clipe atinseră cu picioarele partea de sus a pietrei. Poligonul revărsa o căldură plăcută, care le topi zăpada depe cisme.

Olaf Densmold îngenunchie pe peretele obiectului, îşi scoase mănuşile şi pipăi cu mâna goală una din laturi. Era moale şi netedă, ca cea mai fină mătase. O căldură plăcută ţâşnia dintr'însa.

— „Ah!" strigă Wallens, examinând cu atenţie poligonul. „Este cineva aici, am văzut o siluetă ca acea a unui om, a unui biped, sunt oameni aici, Densmold. Cel puţin unul".

Un scurt şuerat se auzi, repetându-se apoi de opt ori. Involuntar, cei doi savanţi se dădură în lături, căci au simţit sub picioarele lor, o clătinare. Lipiţi de pereţii gropii, observară cum poligonul îşi reluă forma sferică.

La partea de sus se ridică un capac, sprijinit pe patru stâlpi mici, care rămase la o înălţime de vreun metru. Din deschizătură eşi o fiinţă foarte ciudată. Se asemăna unui om de statură mică, dar a unui om care era numai piele şi oase. Un tricou dintr'un postav de culoare plumburie, îi acoperia trupul şi membrele. Figura nu i se vedea. In locul ochilor se găsiau ochelari mari, cu lenfile poligonale. Nasul şi gura erau acoperite de o mască de păr. Urechile îi erau acoperite de două plăci, în forma unor jumătăţi de sfere, de metal. Ciudata creatură înaintă cu paşi rari pe capacul smaragdului, rămase câteva secunde locului, adâncit în examinarea celor doi savanţi, cari la rândul lor nu-l slăbiau din ochi.

Fără îndoială că fiinţei acesteia nu-i era teamă, căci înaintă cu paşi domoli spre cei doi bărbaţi. S'ar fi putut crede că picioarele sale erau prevăzute cu nişte ventuze, deoarece păşiau uşor, fără să alunece pe marginea lustruită a sferei.

— „Trebue să fie un om din Marte", zise Ottar Wallens.

— „Sau poate unul din Venus", răspunse Densmold.

In timpul acesta făptura se apropiase de ei.

Când se găsi lângă dânşii, întinse mâna, ca să-i pipăie. Un fior le trecu prin trup. Mâinile ciudatului om ardeau. La contactul cu ele, cei doi exploratori avură un sentiment înviorare. S'ar fi putut crede că aceste mâini emit un curent minunat, care-ţi dă putere şi vioiciune.

Intorcându-se, fiinţa aceasta desemnă pe pereţii îngheţaţi ai gropii, diferite figuri geometrice, mai simple şi apoi din ce în ce mai complicate. Olaf Densmold, cu ajutorul unui briceag, tăie alte figuri de geometrie superioară. Făptura părea să înţeleagă foarte bnie senzul acestor desene, căci continuă să schiţeze altele şi mai complicate. Şi fără îndoială, încântat c'a intrat în contact cu aceşti doi locuitori ai pământului, pe această cale, le făcu semn să-l urmeze şi coborî înlăuntrul pietrei poligonale.

Ottar Wallens şi Olaf Densmold observară cu uimire, că pereţii sferei mai adineaori lucii deveniră acum sgrunţuroşi, aşa că nu mai erau în primejdie să alunece. Astronomul trecu primul prin deschizătură. Căzu dela vreo patru metri înălţime. fără să sufere niciun accident, din cauza unei podele elastice. Imediat după el urmă şi Wallens. Ambii exploratori îşi deteră seama că erau într'un spaţiu sferic de vreo 4 metri diametru, ale cărui pereţi revărsau o lumină verzuie, la fel cu aceea pe care în noaptea trecută o văzuse Wallens, ţâşnind din pământ.

Cu un semn cu mâna, le indică această ciudată făptură un glob ce plutia în mijlocul odăii, între podea şi pla-

fon. Era dintr'o materie neagră strălucitoare, de aparența unei agathe și nu era mai mare de un metru lățime. Făptura o atinse cu mâna. Imediat apărură puncte luminoase, răspândite neregulat.

— „O! Dar asta este harta cerului văzută din Mercur" strigă astronomul Densmold, uimit.

— „Din Mercur?"

— „Da, din planeta cea mai apropiată de soare, care se învârtește în jurul lui, timp de 88 zile și care este de o temperatură foarte ridicată. Privește, aici este soarele și aici de partea cealaltă Pământul, Marte, și planete îndepărtate necunoscute".

Punctele luminoase au dispărut.

Dintr'odată mica sferă deveni un glob luminat. Umbre se desemnau deasupra. Rând pe rând, recunoșteau cei doi învățați continentele pământești, cele două Americi, Europa, Australia. Un nor șterse totul și, ca și cum s'ar fi aflat în fața lentilei unui telescop uriaș, savanții văzură înaintea ochilor lor, munți, mări, orașe și chiar case singuratice.

— „Uite New-York", zise Densmold, care călătorise mult. „Uite și Islanda, uite și California, uite și un arhipelag, și fără îndoială că aici sunt insulele Bermude". Europa, Londra. Totul dispăru deodată. Sfera întunecată un moment se lumina iar în interior. Densmold și tovarășul său remarcară intrigați o planetă roșiatică, care era acoperită cu nouri groși.

— „Marte! E fără îndoială Marte", zise Densmold.

Să fi fost oare, chiar Marte, cine ar fi putut-o spune?

Orașe ciudate apărură, lucrări de-o arhitectură foarte complicată, printre care se agitau încoace și încolo ființe curioase.

Din nou se întunecă sfera.

Nu departe de acest om ciudat se găsia un vas în formă de pâlnie, fixat pe un tripied, care era plin cu un lichid, asemănător aurului topit. Ciudata creatură apucă cuțitul care se găsia la cingătoare lui Densmold și-l aruncă în acest vas. Mânerul de lemn al cuțitului dispăru imediat, iar lama de metal începu să strălucească, își pierdu forma, își schimbă culoarea și se făcu ca un burete. Straniul personagiu luă bucata de metal și o întinse astronomului.

— „Ah, dar asta este argint, cel mai pur argint, strigă Densmold după ce l-a examinat. Ottar Wallens luă și el argintul în mână, îl privi atent, își dete seama că fără îndoială era minereu pur. Straniul personagiu luă înapoi acest minereu și-l schimbă pe rând în aur, platină și oțel. Făptura strânse pumnii și începură să curgă din ei diamante, care se fixară pe pereții interiori ai pietrei. Densmold luă în mână aceste diamante. Imediat astronomul simți cum greutatea sa dispărea. Se simția mai vesel. Toate-i păreau clare, firești și frumos ordonate. Și părea acum că ar fi apt să rezolve — jucându-se — cea mai grea problemă. Wallens care atinse și el aceste diamante se simți într'o stare fizică asemănătoare.

Și totuș n'au văzut încă toate. Cu ajutorul unui mecanism necunoscut ființa ciudată deschise o ușe în podea, iar prin ea văzură savanții diferite retorte, eprubete și mecanisme. Wallens care îngenunchiă pentru a observa mai bine, strigă:

— „Dar aici totul e sfărâmat.

Geologul se ridică din nou. Se simți întinerit. Puterea tinereții sale reveni din nou. Un râs ciudat lumina fața încruntată a seriosului și taciturnului Densmold.

Făptura îi arătă cu mâna o ladă ce era pe podea. Apăsă ușor pe muchiile ei și un vâjâit înnăbușit se auzi. Prin gesturi căuta să explice acest sgomot, care părea a fi foarte important pentru el. Densmold și Wallens numai urechi, ascultau nedumeriți și nu înțelegeau nimic. Ființa, fără să se odihnească, căută să le explice. O muzică ușoară, în acorduri minunate, așa cum pe pământ niciodată n'a fost compusă, începu să se audă mai deslușit. Globul pe care apăruse harta cerului și planetelor, se lumină din nou. Se desenau schelete, cranii cu guri știrbe și ochi ca niște sfere de smarald. Acești ochi cari priviau curioși și îngrijorați, trăsăturile fețelor lor temătoare și schimonosite, formau un cadru macabru. Erau fără îndoială locuitori ai lui Venus sau Mercur, cari cu ajutorul misteriosului glob, priviau pe trimisul planetei lor, venit pe pământ și căruia nu-i puteau fi de nici un folos. Ottar Wallens și Olaf Densmold vedeau cu inima îndurerată cum făptura se uita spre ei prin ochelarii ciudați, neputincios.

— „Plânge", zise Wallens mișcat.

Sfera se întunecă din nou. Câteva clipe savanții și făptura rămaseră nemișcați, în care timp pereții răspândeau lumina verzuie, dându-le o înfățișare stranie. Făptura privi o clipă nedumerț pe ambii bărbați, apoi, ca și cum ar fi luat o hotărâre, se aplecă peste ladă, care cu câteva minute mai înainte emanase acea minunată muzică și o lovi de câteva ori.

— „Aceste lovituri", spuse Densmold", sunt fără îndoială raportul evenimentelor a tuturor lucrurilor ce le-a văzut. Intreaga lume este, după cum știi, Wallens, numai un ansamblu de vibrațiuni. Sunetul, lumina, materia, sunt și ele vibrațiuni, care diferă între ele prin frecvență și mărime. In fața noastră se află marea enigmă, și acest om ciudat o cunoaște. Privește!"

Pe sfera neagră se recunoscură umbre. Apoi deodată, o rază violetă.

— „Vibrațiuni de lumină, zise astronomul.

Făptura, ca și cum i-ar fi venit o idee nouă, se plecă peste deschizătura și arătă oaspeților săi o mașinărie complicată și necunoscută pentru ei.

— „Motorul care pune în mișcare această mașină, e stricat", zise Wallens, dând din cap, și acest biet locuitor al lui Mercur — dac'o fi chiar de acolo — trebue să ne considere drept niște sălbateci inculți, cu cari nu poate să facă nimic. Știința noastră e copilărească pe lângă a sa. Ar trebui să-l aducem la vapor și să încercăm să reparăm aparatul. In acest misterios obiect se găsesc fără îndoială soluțiile celor mai de seamă probleme ale științei. Dacă am isbuti să-l facem să înțeleagă pe acest locuitor al lui Mercur, ceeace vrem noi și dacă ne-ar putea înțelege și el, atunci desigur că știința omenească va progresa cu sute de ani dintr'odată.

— „Foarte bine, dar dacă moare sau dacă murim noi, atunci totul se face praf.

Un fluerat scurt se auzi. Ființa se ridică încet. După ce atinse marginea deschizăturei se cățără cu greu afară apoi făcu semn celor doui exploratori să-l urmeze. Se simțiau însă ca purtați pe sus de un curent necunoscut, fără ca picioarele lor să calce pe ceva sigur. Toți trei erau acum afară în câmp. Făptura necunoscută le arăta cu mâna spre cele patru puncte cardinale.

Deodată însă săriră doui câini dela sanie spre ciudatul personagiu.

— Inapoi bestiilor! strigă Densmold.

Era însă prea târziu. Cele două animale săriră la gâtlejul individului. El instinctiv întinse mâinile spre ei. Un șuerat acoperi lătratul câinilor. Aburii verzi acoperiră câmpul. Și toți — oameni și câini — loviți ca de trăznet, căzură jos.

Cei doui savanți își reveniră în curând. Ochii câinilor sticliau straniu. Fără îndoială că erau morți.

Densmold se apropie de corpul misteriosului personagiu și îl pipăi cu mâna. Simți o smucitură care îl făcu să sară înspăimântat înapoi.

— Uite că arde! strigă Wallens. Și așa era. Vapori țâșneau din trupul întins pe ghiață. Tricoul de metal începu să se topească, o bucată de carne roșiatică începu să sfârâie. Ochelarii, masca, bucățile de metal ce-i acoperiau urechile totul era nimicit de foc, în mai puțin de un sfert de oră.

— Hai să ne întoarcem acuma în grabă spre vapor, că de nu înnebunim, de câte am văzut aici — zise Wallens.

— Da, dar cum ne vom orienta, căci busola e doar stricată?

— Vom încerca să anunțăm pe cei depe vapor prin radio, să vie să ne salveze.

— Să încercăm — zise Densmold.

Fără să mai spue ceva se îndreptară spre sănii. Cercară să instaleze aparatul de telegrafie fără fir.

Se înoptase deabinelea când fură gata. Istoviți, fără să fi mâncat ceva, încercară să-l pue în mișcare. Insă toată munca era zadarnică. Aparatul nu mai funcționa. Acumulatoarele erau epuizate.

Nu mai aveau nici un mijloc de comunicare cu lumea exterioară.

— Nu mai e nimic de făcut, bombăni astronomul, după ce mai cercase de câteva ori să-l pue în funcțiune. Trebue să pornim așa, la întâmplare, spre „Sirius", orientându-ne după stele, când va fi senin și când nu...

— Trebue să ajungem, Densmold, căci destinul omenirei stă acum în mâinile noastre.

— Da asta e adevărat!

Au dat câinilor hrană, au îmbucat și ei ceva în grabă, au scos hamurile ce atârnau încă ale celor doui câini, cari se repeziseră la omul din sferum și au pornit cu sania spre cort.

Mergeau istoviți de oboseală, discutând despre minunatul aparat pe care îl văzuseră și care îi obseda. Cine știe ce formidabile descoperiri vor face cu ajutorul lui. Ce extraordinară glorie îi așteaptă. O glorie supraomenească, care va depăși pe oricare alta.

Când se lumină de ziuă mai mâncară puțin praf de ouă, se odihniră o clipă și porniră mai departe.

Vremea era frumoasă. Insă drumul era mai lung decât li se păruse. Se orientau după soare. Până la amiază făcură vreo 13 km. deabia!

Le mai rămâneau de străbătut circa 400 de km. în linie dreaptă, ceeace ar reveni la vr'o 600 km., luând în considerare și ocolurile necesare.

— Trebue să împărțim bine hrana. Ambii oameni își luară în tăcere masa și apoi porniră mai departe.

Douăsprezece etape — nici măcar o sută de kilometri în total — fură străbătute. Din când în când se mai rătăciau, din pricina întunericului și erau nevoiți să se întoarcă înapoi.

Iar hrana era pe sfârșite.

Intr'o noapte câinii se smulseră din lanțuri și atacară proviziile, ce erau ascunse în sanie. Când Densmold și tovarășul său se sculară câinii nu erau nicăeri și aproape toate proviziile erau distruse.

— Ai legat eri bine câinii? întrebă Densmold pe tovarășul său, privindu-l furios.

— I-am legat destul de bine. Nu pot să-mi închipui cum au putut să fugă, protesta calm Ottar Wallens.

— Hai să vedem ce-a mai rămas din provizii, zise Densmold. Mai e puțin, de altfel nici n'am fi putut duce cu noi mai mult. Și săniile sunt prea grele, ca să le putem lua.

Ceeace a mai rămas ar fi ajuns drept hrană tocmai pentru o săptămână unuia singur. Fără să mai spună vreun cuvânt se apucară să strângă resturile de provizii, ce zăceau răvășite în zăpadă.

Incovoiați de greutatea ruck-sak-urilor, porniră spre bariera unde era vaporul.

Vremea se menținea frumoasă, drumul era însă prea lung și străbaterea lui anevoioasă. Proviziile scădeau mereu, nu mai rămăsese decât un pachet de pesmeți, iar până la vapor mai era cale de 3 zile.

In seara zilei acesteia mâncară fiecare câte 50 gr. de pesmet și-și încălziră ultima ceașcă de ceai.

Densmold, deși mai în vârstă, mai avea puteri de rezistență, pe când Wallens deabea se mai ținea pe picioare.

Se hotărîră să se odihnească câteva ore. Cu stomahurile goale și istoviți de oboseală, ațipiră.

In mijlocul nopții Wallens, care nu dormia adânc, văzu pe tovarășul său cum scoase din ruck-sak-ul lui, un pachetul cu pesmeți ce mai rămăsese și se pregăti să plece singur.

— Densmold! strigă Wallens cu glas stins.

Astronomul întoarse capul.

— Te-ai trezit? Ei da, te părăsesc căci ești prea slăbit ca să mai străbați drumul cu mine. Mă duc singur la vapor și de acolo voi veni cu ajutoare ca să te iau.

— Densmold asta n'ai s'o faci, n'ai să mă lași singur aici în câmpie.

— Trebue să fac astfel, strigă astronomul, e datoria mea. Inainte de ori și ce interesul științei! Rămâi aici, căci mă voi întoarce să te iau; dacă-aș rămâne și eu n'am mai putea ajunge la vapor. Cu bine.

Și cu pași repezi Densmold porni. Ottar Wallens, rămas singur în pustiul câmpiei înghețate se gândia: să fi fost sincer Densmold în gândurile sale? Să fie dânsul un asemenea fanatic al științei, în cât o viață omenească să nu conteze nimic pentru el? Nu și-au jurat oare credința unul altuia și nu și-au promis că niciunul nu va părăsi pe celălalt la primejdie, atunci când au pornit în expediție? Și acum? Desigur că el e mai plăpând, dar pentru asta trebuia să fie părăsit în acest mod laș, în mijlocul nopții de către Densmold? De ce nu i-a vorbit deschis, despre tragedia situației, ca să fi chibzuit împreună? Ar fi fost mai cavaleresc.

Dar așa e o lașitate, o josnică lașitate! Luând deodată o decizie, puse mâna la cingătoare și cu toată slăbiciunea sa scoase revolverul, îl întinse și trase cu înfrigurare.

In tăcerea câmpiei înghețate se auzi o detunătură și apoi un strigăt: Olaf Densmold, cu țeasta sfărâmată, căzu pe ghiață și nu se mai mișcă.

Două săptămâni după aceea oamenii trimeși de pe vapor în căutarea celor doi exploratori, găsiră cadavrul lui Densmold cu țeasta sfărâmată de gloanțe.

Ce se întâmplase nu puteau să-și explice căci spre uimirea lor din revolverul lui Densmold nu lipsea nici un glonte. Așa dar nu putea fi vorba despre sinucidere.. Dar de ucis cine l-ar fi putut ucide în acest pustiu?

Deasemenea nici o urmă de câini. Iar pe Ottar Wallens și pe Kobyak nu-i găseau nicăeri. Au murit amândoi de foame? De frig? Sau au fost poate aruncați de furtună în vreo groapă. Ei n'au fost aflați și nici tragedia acestei expediții n'a putut fi lămurită.

Și acolo undeva aproape de Polul Sud, a rămas pierdută misterioasa mașină căzută cine știe de unde, purtând în sine enigma creației ei și posibilitatea unei comunicări interplanetare, ideal către care omenirea năzuește zadarnic de mii de ani și pe care cine știe când îl va putea atinge.

... puse mâna la cingătoare și cu toată slăbiciunea sa scoase revolverul, îl întinse și trase...

OCROTIREA COPIILOR SĂRMANI

AŢI auzit desigur şi dumneavoastră de fundătura Ciupitului.

Aţi auzit, căci desigur că nu v'aţi încumetat să vă aventuraţi în acea periferie a Bucureştiului, unde frigul este îngrozitor, unde boala bântue mai grozav ca oriunde.

Este cartierul feţelor palide, uscate şi supte, ochilor intraţi în orbite, mâinilor îngheţate.

St.: *Copilaşii la masă.*

Trăesc acolo, cocoloşiţi în braţele mizeriei, copii, bătrâni, tineri, — toţi pradă aceloraş griji, toţi luptând pentru un lemn, pentru o bucăţică de pâine.

Şi dacă din cea mea neagră mizerie, salvezi sufletele fragede, aducându-le la lumină, la viaţă, la pâine, eşti mai mult decât un binefăcător.

„Ocrotirea" este un azil al copiilor sărmani. Oficiul de îmbunătăţire a soartei lor.

Curăţenia — albul, domneşte peste tot — iată caracteristica principală.

Pe scăunele mici, la măsuţe de jucărie, copiii — adevărate păpuşi — lucrează. Mai toţi, au aceiaş vârstă: cinci ani. Vârsta primei curiozităţi, vârsta ochilor mari, deschişi, întru căutarea noutăţii.

Au văzut doi oameni străini, un aparat fotografic, o lentilă şi au rămas uimiţi. Privirile lor insistente nu ne vor părăsi până la plecare.

Le priviam hăinuţele simple şi curate, obrajii fragezi de roua dimineţii, mulţumirea întipărită în priviri şi ne dăm seama cât de mult bine s'a făcut acestor copii.

In definitiv, ce sunt ei vinovaţi că nu s'au născut în palate... că s'au născut în mizerie... în frig... în sărăcie?.

Nu sunt ei copii cu toţi ceilalţi? Ei nu au dreptul la viaţă?

Conducătorii institutului de binefacere, au înţeles probabil aceasta şi au răspuns afirmativ cu fapta.

Pereţii sunt tapetaţi cu desene: Opera mânuţelor fragede. Animale, făpturi geometrice, culori variate se îmbină cu o admirabilă naivitate.

Şi în vreme ce colegul Berman aşează aparatul, găsesc prilejul cel mai minunat să urmăresc copiii.

Iată-o pe ştrengăriţa cu nasul cârn şi ochii negri, cu părul cârlionţat, melancolică, cu privirile pierdute, curioase şi totuş timide.

Doamna directoare a plasat în braţele unuia dintre copii o păpuşă. Jucăria de porţelan, este urmărită de priviri nesăţioase.

O fetiţă a scos limba, alta are nasul roşu ca pătlăgica — guturai — a treia este cochetă de pe acum, de la cinci ani: îşi aranjează moţul.

La băeţi.

Iată-l pe unul, vioi, blond şi cu ochii negri.

— Cum te cheamă?

— Ionel.

Dr.: *Micuţele în sala de lucru*